

Coleg Gŵyr Abertawe
Gower College Swansea

Coleg Gŵyr Abertawe

**Adroddiad Blynyddol a Datganiadau
Ariannol**

**ar gyfer y flwyddyn yn diweddu 31
Gorffennaf 2022**

Personél Rheoli Allweddol, Bwrdd y Llywodraethwyr ac Ymgynghorwyr Proffesiynol

Personél rheoli allweddol

Diffinnir personél rheoli allweddol fel aelodau o Dîm Arweinyddiaeth y Coleg ac fe'u cynrychiolwyd gan y canlynol yn 2021/22:

Mark Jones, Pennaeth a Phrif Swyddog Gweithredol; Swyddog Cyfrifyddu
Nick Brazil, Dirprwy Bennaeth (ymddeolodd yn Rhagfyr 2021)
Nikki Neale, Cyfarwyddwr Cwricwlwm ac Ansawdd
Paul Kift, Cyfarwyddwr Sgiliau a Datblygu Busnes
Sarah King, Cyfarwyddwr AD
Mike Glover, Cyfarwyddwr Cyllid

Bwrdd y Llywodraethwyr

Mae rhestr lawn o'r Llywodraethwyr i'w gweld ar dudalennau 26-27 o'r datganiadau ariannol hyn. Roedd Mrs S Barron wedi gweithredu fel Clerc y Gorfforaeth drwy'r cyfnod.

Archwilydd datganiadau ariannol a chyfrifwyr adrodd:

Mazars LLP
90 Victoria Street
Bristol
BS1 6DP

Archwilwyr Mewnol:

TIAA Limited
53 – 55 Gosport Business Centre
Aerodrome Road
Gosport
PO13 0FQ

Bancwyr:

HSBC
4A Vaughan Street
Llanelli
SA15 3TY

Barclays
1-3 Windsor Place
Caerdydd
CF10 3BX

Cyfreithwyr:

Blake Morgan
Parc Anturiaeth Abertawe
Castle Court
Abertawe
SA7 9LZ

Coleg Gŵyr Abertawe

CYNNWYS

Rhif tudalen

Adroddiad y Corff Llywodraethu	4
Datganiad Llywodraethu Corfforaethol a Rheolaeth Fewnol	26
Datganiad ar Reoleidd-dra, Priodoldeb a Chydymffurfiaeth	36
Datganiad o Gyfrifoldebau Aelodau'r Gorfforaeth	37
Adroddiad yr Archwilydd Annibynnol i Aelodau Coleg Gŵyr Abertawe	39
Datganiad Cyfunol a Datganiad y Coleg o Incwm Cynhwysfawr	45
Datganiad Cyfunol a Datganiad y Coleg o Newidiadau Cronfeydd Wrth Gefn	46
Mantolenni ar 31 Gorffennaf	47
Datganiad Cyfunol o Lif Arian	48
Nodiadau ar y Cyfrifon	49

Adroddiad y Corff Llywodraethu

Mae'r aelodau'n cyflwyno eu hadroddiad a'r datganiadau ariannol wedi'u harchwilio am y flwyddyn yn diweddu 31 Gorffennaf 2022.

Statws Cyfreithiol

Sefydlwyd y Gorfforaeth o dan Ddeddf Addysg Bellach ac Uwch 1992 at ddiben cynnal Coleg Gŵyr Abertawe. Mae'r Coleg yn elusen sydd wedi'i heithrio o dan Ran 3 Deddf Elusennau 2011.

Cenhadaeth

Datganiad Cenhadaeth y Coleg yw:

"Mae Coleg Gŵyr Abertawe yn cael ei barchu a'i werthfawrogi am ddarparu addysg a hyfforddiant o'r safon uchaf sy'n ysbrydoli a chefnogi ein holl ddysgwyr i gyflawni eu llawn botensial"

Gweledigaeth y Coleg yw sail y Datganiad Cenhadaeth:

"Arwain y ffordd ym maes addysg a hyfforddiant i'r holl ddysgwyr, cyflogwyr a'r cymunedau rydym yn eu gwasanaethu"

Wrth symud ymlaen, rydym wedi nodi pum cyfeiriad strategol 'craidd' a nodau cysylltiedig a fydd yn cefnogi'r Coleg i gyflawni ei weledigaeth a'i genhadaeth.

Y pum cyfeiriad strategol yw:

- Ffocws ar ein dysgwyr a'n cymunedau.
- Perfformiwr o'r radd flaenaf.
- Arweinydd yn y sector.
- Cyflogwr o ddewis.
- Sefydliad cynaliadwy

Budd Cyhoeddus

Mae Coleg Gŵyr Abertawe yn elusen sydd wedi'i heithrio o dan Ran 3 Deddf Elusennau 2011 ac fe'i rheoleiddir gan Lywodraeth Cymru. Mae aelodau'r Corff Llywodraethu, sy'n ymddiriedolwyr yr elusen, wedi'u nodi ar dudalennau 26 - 27.

Coleg Gŵyr Abertawe

Wrth osod ac adolygu amcanion strategol y Coleg, mae'r Corff Llywodraethu wedi rhoi sylw dyledus i ganllawiau'r Comisiwn Elusennau ar fudd cyhoeddus ac yn arbennig ei ganllawiau atodol ar hyrwyddo addysg. Mae'r canllawiau yn amlinellu'r gofyniad bod rhaid i bob sefydliad a hoffai gael ei gydnabod fel elusen ddangos, yn benodol, bod ei nodau er budd y cyhoedd.

Wrth gyflawni ei genhadaeth, mae'r Coleg yn darparu'r buddion cyhoeddus adnabyddadwy canlynol trwy hyrwyddo addysg:

- Addysgu o safon uchel
- Cysylltiadau â phrifysgolion yn y DU er mwyn hybu cyfleoedd addysg uwch
- Ehangu cyfranogiad a mynd i'r afael ag allgáu cymdeithasol
- Hanes cyflogaeth gwych i fyfyrwyr
- Systemau cymorth cadarn i fyfyrwyr
- Cysylltiadau â chyflogwyr, diwydiant a masnach.

Cefndir

Mae Coleg Gŵyr Abertawe yn gweithredu ar draws dinas Abertawe ar nifer o safleoedd: Campws Gorseinon, Campws Tycoch, Campws Hill House, Campws Llwyn y Bryn, Plas Sgeti a Chanolfan Hyfforddiant CGA (Llys Jiwbilî), yn ogystal â Hyb Cyflogadwyedd Ffordd y Brenin. Mae nifer fawr o fyfyrwyr o'r tu allan i'r ddinas yn dod i'r Coleg, ac mae rhai ohonynt yn teithio cryn bellter i wneud hynny.

Ein nod yma yw cynnig cyfleoedd dilyniant o lefel astudio mynediad i israddedig gyda lefelau priodol o gymorth i fyfyrwyr beth bynnag fo'u man cychwyn. Rydym yn gadarn ein penderfyniad i ddilyn polisiâu'r Adran Addysg a Sgiliau, gan sicrhau bod addysg alwedigaethol yn arwain at ganlyniadau gwerth chweil.

Covid-19

Mae pandemig Covid-19 wedi cael effaith sylweddol ar y sector addysg yn ystod y tair blynedd diwethaf.

Roedd gan y Coleg gynllun gwydnwch Covid-19 ar waith a oedd yn caniatáu iddo newid rhwng addysgu yn yr ystafell ddosbarth, addysgu o bell a dysgu cyfunol yn ôl canllawiau LIC.

Mabwysiadodd y Coleg ddull "swigen dosbarth" lle roedd myfyrwyr yn treulio pob diwrnod gyda'u dosbarth eu hunain yn unig. Roedd y dull hwn yn hynod lwyddiannus gan fod nifer y myfyrwyr yr oedd angen eu hynysu trwy'r flwyddyn yn sylweddol is o gymharu â darparwyr eraill.

Yn yr un modd â darparwyr eraill, roedd y Coleg ar gau am gyfnod byr yn Ionawr 2022 ac fe wnaeth symud i fodel addysgu o bell yn gyfan gwbl yn lle addysgu ar y safle. Fodd bynnag, heblaw am y cyfnod cau cenedlaethol dynodedig hwn, mae'r Coleg wedi parhau i fod yn agored ar gyfer addysgu wyneb yn wyneb trwy gydol y flwyddyn academiaidd.

Coleg Gŵyr Abertawe

Gweithredu cynllun strategol

Ym mis Ionawr 2021, mabwysiadodd y Coleg gynllun strategol ar gyfer y cyfnod 1 Awst 2020 i 31 Gorffennaf 2024.

Mae'r cynllun strategol yn cynnwys targedau'n ymwneud ag Ansawdd, Myfyrwyr, Cofrestru, Cyllid ac Ystadau, Staff a Rhagoriaeth. Gosodir y targedau mewn termau absoliwt ac mewn nifer o dargedau, cyfeirir at berfformiad perthnasol y Coleg yng nghyd-destun colegau AB eraill.

Yn ogystal, ategir y cynllun strategol gan Gynllun Gweithredol Blynyddol mwy manwl ac yna fe'i cysylltir â chynlluniau adrannol.

Mae'r Gorfforaeth yn monitro perfformiad y Coleg yn erbyn y cynlluniau hyn. Caiff y cynlluniau eu hadolygu a'u diweddarau bob blwyddyn. Mae cyfres o ddangosyddion perfformiad wedi cael eu cytuno i fonitro gweithrediad llwyddiannus y polisïau.

Mae'r Coleg yn ymroddedig i arsylwi ar bwysigrwydd mesurau a dangosyddion sector a data a gynhyrchir gan Lywodraeth Cymru sy'n ystyried mesurau fel cyfraddau llwyddo.

Mae'n ofynnol i'r Coleg gwblhau'r Cofnod Cyllid blynyddol ar gyfer Llywodraeth Cymru. Mae'r Coleg yn dadansoddi ei berfformiad ariannol yng nghyd-destun colegau AB eraill ac yn defnyddio'r wybodaeth feincnodi i osod targedau yn y dyfodol. Mae'r Coleg yn defnyddio'r canllawiau a gyhoeddwyd gan Lywodraeth Cymru i oleuo ei adolygiad o'i Iechyd Ariannol. Mae'r Coleg wedi hunanasesu bod ganddo iechyd ariannol "Categori A". Diffiniad Categori A Llywodraeth Cymru yw: "Mae sefyllfa ariannol y sefydliad a'i strategaeth ariannol yn cefnogi'r cynllun sefydliadol yn llawn".

Pobl

Mae'r Coleg yn cyflogi 1,079 o bobl (cyfrif pennau ar gyfartaledd) y mae 598 ohonynt mewn adrannau addysgu. Mae 12 o staff eraill (cyfrif pennau ar gyfartaledd) yn cael eu cyflogi yn Track Training Limited.

Enw da

Mae gan y Coleg enw da'n genedlaethol ac yn lleol mewn perthynas ag amrywiaeth y ddarpariaeth y mae'n ei chynnig ac ansawdd y dysgu ac addysgu a gaiff eu cynnig. Mae cynnal brand ansawdd yn hanfodol ar gyfer llwyddiant y Coleg o ran denu myfyrwyr a chysylltiadau allanol.

Nifer y myfyrwyr

Yn 2021/22 mae'r Coleg wedi darparu gweithgaredd sydd wedi cynhyrchu £26.7 miliwn ym mhrif ddyfarniad cyllid y corff ariannu (2020/21 – £26.5 miliwn). Roedd gan y Coleg oddeutu 4,000 o fyfyrwyr amser llawn a 3,500 o fyfyrwyr rhan-amser. Yn ogystal, mae'r Coleg yn darparu hyfforddiant i ryw 2,500 o brentisiaid trwy raglenni Dysgu Seiliedig ar Waith Llywodraeth Cymru.

Datblygiadau i'r cwricwlwm

Yn ystod 2021/22 bu'r uwch dîm rheoli a rheolwyr y cwricwlwm yn parhau i ganolbwyntio ar feysydd allweddol y cwricwlwm a nodir yn wybodaeth y farchnad lafur, sef:

- Cyrsiau carbon sero net/Gwyrdd
- Adeiladu
- TGCh a Thechnolegau Digidol (gan gynnwys llythrennedd digidol)
- Y Sector Ynni

Mae Rheolwyr Cwricwlwm wedi gweithio gyda chyflogwyr ac arbenigwyr diwydiant yn y meysydd hyn. Yn ogystal, gwnaed defnydd cynyddol o fyrddau diwydiant er mwyn llywio a chyfarwyddo datblygiadau cwricwla'r dyfodol.

Mae gan y Coleg enw cryf am arloesedd a newid yn y cwricwlwm. Dros y blynyddoedd, mae wedi cyflwyno cyrsiau newydd mewn sawl maes cwricwlwm er mwyn diwallu anghenion myfyrwyr yn well. Mae'r Coleg wedi parhau i gynyddu ei ddarpariaeth ym meysydd adeiladu a TGCh yn enwedig trwy brentisiaethau.

Mae'r Coleg yn parhau i weithio gyda nifer o Sefydliadau Addysg Uwch, ac mewn partneriaeth mae'n ychwanegu at y Prentisiaethau Gradd mewn Cyfrifiadureg ac mae wedi dechrau addysgu rhaglen Prentisiaeth Gradd mewn Peirianeg ym mis Medi 2021.

Yn ogystal, mae'r Coleg yn arwain y sector o ran datblygu cwrs amser llawn mewn e-Chwaraeon sydd wedi parhau i dyfu ers ei garfan gyntaf ym mis Medi 2020.

Mae'r Coleg yn parhau i ehangu'r amrywiaeth o gyrsiau ar gyfer myfyrwyr sydd mewn perygl o fod yn NEET (heb fod mewn addysg, cyflogaeth na hyfforddiant) trwy fentrau megis "Dilyniant i Addysg Uwch" ac Astudiaethau Galwedigaethol Lefel 1.

Llwyddodd y Coleg i ehangu ei ystod o raglenni ysgol haf ar gyfer myfyrwyr mewn perygl gyda llawer wedyn yn cofrestru ar raglenni amser llawn. Roedd y cyrsiau hyn wedi darparu sesiynau blasu i gadw pobl ifanc mewn addysg a'u galluogi i symud ymlaen i raglenni galwedigaethol yn y flwyddyn ganlynol.

Gwelwyd hefyd twf sylweddol mewn cyrsiau ESOL mewn ymateb i alw cynyddol.

Mae'r Coleg yn parhau i weithio'n agos gydag ysgolion lleol drwy gyflwyno ei raglenni 'Sbardun' a 'Coleg Iau' i bobl ifanc rhwng 14 ac 16 oed. Mae'r rhaglenni hyn yn darparu amrywiaeth o weithgareddau gyda'r nod o ennyn diddordeb ac ysbrydoli pobl ifanc, gan eu hannog i barhau mewn addysg ôl-16. Yn ogystal, mae'r Coleg yn darparu rhaglenni 'Prentisiaethau Iau' ar y cyd ag ysgolion lleol sy'n darparu dewisiadau amgen i ddysgwyr ysgol 14 oed.

Coleg Gŵyr Abertawe

Mae'r Coleg yn parhau i gynnig amrywiaeth eang o raglenni Lefel 3, gan gynnwys safon uwch mewn dros 40 o wahanol bynciau. Ategir y rhaglen Safon Uwch gan raglen diwtorial arbenigol i'r rhai sy'n gwneud cais i Rydgrawnt neu i broffesiynau meddygol. Mae'r Coleg yn falch bod 5 myfyriwr o arholiadau'r haf hwn wedi symud ymlaen i Rydgrawnt gyda thua 200 o fyfyrwyr eraill yn symud ymlaen i brifysgolion Russell Group.

Datblygwyd y dilyniant hwn trwy gysylltiadau'r Coleg â Phrifysgol Caergrawnt trwy eu rhaglen HE+ a thrwy arwain gweithgareddau Canolfan Seren a ariennir gan Lywodraeth Cymru.

Ansawdd a Safonau

Oherwydd effaith Covid, ni chynhaliwyd asesiadau ar gyfer y tri haf diwethaf yn ôl yr arfer.

- Yn 2019/20 fe wnaeth y Coleg ddarparu Graddau a Asesir gan y Ganolfan (CAG), yn seiliedig ar farn broffesiynol athrawon am allu pob myfyriwr.
- Yn 2020/21 dyfarnwyd Graddau a Bennir gan y Ganolfan (CDG) i fyfyrwyr Safon Uwch, TGAU a Bagloriaeth Cymru. Dyfarnwyd Graddau a Asesir gan Athro ar Lefel Cymhwyster (Q-TAG) i ddysgwyr galwedigaethol.
- Yn 2021/2022 ailddechreuodd asesiadau allanol, ond rhoddwyd mwy o wybodaeth am gynnwys yr asesiad gan gyrff dyfarnu a chafodd canlyniadau eu pegio ar gyfartaleddau uwch na'r cyfnodau cyn Covid.

Dilynodd y Coleg brosesau cadarn wrth gytuno ar y graddau hyn a gweithiodd yn effeithiol i sicrhau bod y canlyniadau'n deg ac yn seiliedig ar waith myfyrwyr a gynhyrchwyd trwy gydol y flwyddyn academiaidd, gan gynnwys addysgu ac asesu ar-lein.

Oherwydd yr amgylchiadau eithriadol hyn nid yw Llywodraeth Cymru wedi cyhoeddi data perfformiad ar gyfer colegau unigol na meincnodau cenedlaethol. Mae hyn wedi cyfyngu ar lefel y dadansoddi posibl ar berfformiad y Coleg.

Y prif ganlyniadau oedd:

Cymharu Canlyniadau'r Coleg dros Dair Blynedd (Prif Gymwysterau)						
Mesur	20-21	19-20	18-19		Tuedd 2-Flynedd	Tuedd 3-Blynedd
Cwblhau'n Llwyddiannus	83%	88%	86%		-5%	-3%
Cwblhau	88%	93%	92%		-5%	-4%
Cyrhaeddiad	94%	95%	93%		-1%	1%

Yn dilyn y pandemig mae mynychu lleoliadau addysg amser llawn wedi bod yn fwy heriol i'r myfyrwyr ers dychwelyd i dderbyn addysg ar y safle. Mae hyn wedi'i briodoli i'r gyfradd gwblhau is ar gyfer 2020/21. Nid yw data hyd at fis Gorffennaf 2022 ar gael eto.

Coleg Gŵyr Abertawe

Ers 2018, mae canlyniadau wedi cael eu mesur yn erbyn Mesurau Perfformiad Parhaus, sy'n cynnwys dosbarthiadau chweched dosbarth ynghyd â cholegau. Mae canlyniadau Safon Uwch A bellach yn cael eu hadrodd dros y rhaglen ddwy flynedd ac mae perfformiad y Coleg fel a ganlyn:

Mesurau Cyson Safon Uwch (Tuedd 3-Blynedd)							
Mesur		19-21	18-20	17-19		Tuedd 2-Flynedd	Tuedd 3-Blynedd
3 Safon Uwch A*-E	16	79%	74%	64%		5%	15%
	17+	58%	50%	40%		8%	18%
	Pob un	75%	69%	59%		6%	16%
3 Safon Uwch A*-C	16	63%	66%	45%		-3%	18%
	17+	44%	40%	18%		4%	26%
	Pob un	60%	60%	40%		0%	20%
3 Safon Uwch A*-A	16	19%	22%	13%		-3%	6%
	17+	11%	6%	2%		5%	9%
	Pob un	18%	18%	11%		0%	7%

Dysgu Seiliedig ar Waith (DSW) – Cymru

Mae'r Coleg yn darparu ystod eang o gyfleoedd hyfforddi Prentisiaeth trwy ei gontract DSW, gan weithio gyda thros 500 o gyflogwyr a thua 2,500 o brentisiaid. Roedd 1,383 o bobl wedi dechrau prentisiaeth gyda'r Coleg yn 2021/22.

Mae Coleg Gŵyr Abertawe yn gontractwr arweiniol ar gyfer Fframwaith Rhaglen Comisiynu Prentisiaethau Cymru a ddechreuodd 1 Awst 2021 ac sy'n rhedeg tan 31 Gorffennaf 2025, gydag opsiwn i ymestyn y Cytundeb tan 31 Gorffennaf 2027.

Darperir gwerthoedd contract ar gyfer Rhaglen Comisiynu Prentisiaethau (ACP) Cymru bob blwyddyn gan Lywodraeth Cymru a gwerth y contract ar gyfer 2021/22 oedd £9.2 miliwn (ac mae wedi cynyddu i £9.6 miliwn ar gyfer 2022/23). Roedd hyn yn cynnwys gwerth o £550,000 ar gyfer 'darpariaeth dysgwyr wedi'u dadleoli' ar gyfer prentisiaid o ddau ddarparwr na fu'n llwyddiannus yng nghylch tendro Llywodraeth Cymru ar gyfer ACP ond a oedd â phrentisiaid yn cario drosodd o gontract DSW 4 2020/21. Symudodd un o'r darparwyr hyn i Goleg Gŵyr Abertawe fel is-gontractwr, gyda chontract byr i gwblhau dysgu'r prentisiaid sydd wedi'u dadleoli. Symudodd dysgwyr y darparwr arall yn uniongyrchol i ddarpariaeth prentisiaeth y Coleg.

Mae'r Coleg yn parhau i weithio'n agos gyda dwy Brifysgol i gyd-ddarparu rhaglenni Prentisiaethau Gradd ar gyfer TG a Pheirianneg. Ariennir y rhain gan gontractau Cyngor Cyllido Addysg Uwch Cymru (CCAUC) gyda'r Prifysgolion sy'n is-gontractio i ni.

Coleg Gŵyr Abertawe

Yn 2021/22, cyflawnwyd y contract drwy gyfuniad o ddarpariaeth y Coleg ac wyth partner darparu allanol (is-gontractwyr). Mae tîm Ansawdd y Coleg yn parhau i weithredu cynllun datblygu ansawdd DSW cynhwysfawr i barhau i wella strategaeth a phrosesau, datblygu adnoddau a sicrhau darpariaeth o ansawdd uchel ar gyfer prentisiaid a'u cyflogwyr.

Rydym yn parhau i ehangu ein cynnig cwricwlwm DSW mewn ymateb i anghenion sgiliau lleol, rhanbarthol a chenedlaethol. Mewn sawl maes pwnc arbenigol rydym yn cynnig darpariaeth i brentisiaid ledled Cymru a ni yw'r unig ddarparwr sy'n cynnig llwybrau prentisiaeth arbenigol yng Nghymru. Mae'r Coleg yn parhau i ddatblygu ei gynnig prentisiaethau mewn ymateb i flaenoriaethau sgiliau, gan ddyrannu mwy o arian prentisiaeth i'r meysydd sy'n perfformio'n well, meysydd o bwysigrwydd strategol/prinder sgiliau ac mae wedi lleihau'r nifer sy'n dechrau prentisiaethau mewn meysydd sy'n perfformio'n waeth nes bod gwelliannau pellach yn cael eu dangos.

Mae ein darpariaeth prentisiaethau yng Nghymru yn fawr, ac mae'r recriwtio yn gwella ar ôl yr oedi oherwydd Covid-19 yn 2020/21. Ar 31 Gorffennaf 2022 roedd gennym 1,839 o brentisiaid ar y rhaglen yng Nghymru sy'n cario drosodd i ddarpariaeth 2022/23 ac mae disgwyl i 1,558 o brentisiaid ychwanegol ddechrau yn 2022/23. Mae'r rhan fwyaf o'n prentisiaethau yn cael eu darparu gyda Chyfadrannau'r Coleg ac mae is-gontractio yn cael ei ddefnyddio ar gyfer meysydd arbenigol.

Cyfraddau cwblhau'r Fframwaith – Prentisiaid a ariannwyd gan Lywodraeth Cymru (LIC DSW/ESTYN)

	Cyfradd Cwblhau'r Fframwaith
2015/16	78%
2016/17	81%
2017/18	82%
2018/19	78%
2019/20 ¹	72%
2020/21 ¹	74%
2021/22 ²	68%

¹Mae Llywodraeth Cymru ac Estyn wedi cydnabod effaith negyddol Covid-19 ar gynnydd prentisiaethau ac nid ydynt yn defnyddio nac yn cyhoeddi data cwblhau fframwaith i ddarparwyr na'r rhwydwaith DSW ar gyfer 2019/20 a 2020/21. Nid ydynt chwaith yn defnyddio ein data mewnol fel rhan o archwiliadau neu arolygiadau ansawdd, gan nad yw wedi ei ddilysu'n allanol. Felly mae'r cyfraddau cwblhau fframwaith ar gyfer 2019/20 a 2020/21 yn y tabl uchod yn dod o ddata mewnol ac nid ydynt wedi'u dilysu'n allanol, yn wahanol i flynyddoedd blaenorol.

² Ar gyfer 2021/22 mae'r gyfradd fframwaith sef 68% yn un dros dro gan nad yw'r data terfynol ar gyfer 2021/22 ar gael eto.

Coleg Gŵyr Abertawe

Mae cyfradd gwblhau fframwaith DSW y Coleg ar gyfer 2019/20 a 2020/21 a 2021/22 wedi cael ei heffeithio'n andwyol gan Covid-19, gan adlewyrchu'r sefyllfa gyda darparwyr DSW ledled Cymru. Mae hyn yn arbennig o amlwg ym meysydd Iechyd a Gofal Cymdeithasol, Gofal Plant a sectorau fel Arweinyddiaeth a Rheolaeth a Thai lle cafodd gweithwyr y sector cyhoeddus eu symud o'u dyletswyddau arferol i ymateb rheng flaen i Covid-19 yn ystod y pandemig, gan achosi oedi wrth gwblhau prentisiaethau wedi'u cynllunio. Cafodd dysgwyr mewn meysydd fframwaith eraill eu symud i weithio gartref ac roedd hyn hefyd wedi oedi eu hasesiadau prentisiaeth a'u cynnydd. O ganlyniad, mae llawer o brentisiaid wedi methu â chwblhau eu fframweithiau o fewn yr amserlenni disgwyledig ac mae eu rhaglenni prentisiaeth wedi cael eu hystyried i flwyddyn academiaidd 2021/22 a 2022/23.

Ar gyfer 2021/22, i gydnabod effaith barhaus Covid-19 ar gwblhau'r fframwaith yn y sector DSW, bydd Llywodraeth Cymru yn casglu data cwblhau fframwaith ar gyfer darparwyr DSW ac yn rhannu hyn gyda'r darparwr ac Estyn ond ni fydd yn cyhoeddi cyfraddau cwblhau fframwaith sefydliadau unigol. Yn lle hynny, byddant yn cyhoeddi cyfradd cyflawniad traws-sector DSW yn unig.

Yn 2019/20, 2020/21 a 2021/22, oherwydd effaith negyddol Covid-19, nid yw'r Coleg wedi diwallu dangosydd perfformiad ansawdd y fframwaith sef 75% a osodwyd gan Lywodraeth Cymru. Yn anecdotaid, mae hyn yn adlewyrchu perfformiad ar draws y sector DSW yng Nghymru. Mae Llywodraeth Cymru ac Estyn wedi gohirio monitro yn erbyn y targed hwn oherwydd effeithiau Covid-19 a bydd yn ailddechrau monitro ac adolygu perfformiad y fframwaith yn fewnol yn erbyn y targed hwn o 2022/23 ymlaen, gan ystyried effaith Covid-19 ar sectorau penodol.

Mae'r gwaith parhaus o wella ansawdd mewn prentisiaethau yn parhau i dalu ar ei ganfed. Yn 2022, fe enillodd y Coleg sawl Gwobr Prentisiaeth nodedig y DU.

- Seremoni Gwobrau Prentisiaeth (AAC) - Darparwr y Flwyddyn 2022 - Prentisiaethau Gwasanaethau Gofal
- AAC UK SEND (Adran Anghenion Addysgol Arbennig) Gwobr Pencampwr 2022
- Times Education Supplement FE Awards - Rhaglen Prentisiaethau y Flwyddyn 2021

Mae'r Coleg yn un o ddim ond dau ddarparwr prentisiaeth yn y DU i ennill dwy wobwr AAC UK. Yn ogystal, enillodd Cyfarwyddwr DSW Wobr Cyfarwyddwr y Flwyddyn Cymru Sefydliad y Cyfarwyddwyr (IOD) – Gwobr Datblygu Sgiliau ar gyfer 2022.

Darpariaeth Prentisiaeth Llywodraeth Lloegr 2021/22

Ar hyn o bryd mae gan y Coleg 35 o brentisiaid ar draws wyth cyflogwr yn gweithio gyda dwy gyfadrannu coleg ac mae ganddo gynlluniau recriwtio ar gyfer dros 100 o brentisiaethau yn dechrau yn 2022/23 ac mae wrthi'n cwblhau cynlluniau recriwtio prentisiaethau gyda phum cyflogwr ychwanegol hyd yma.

Coleg Gŵyr Abertawe

Mae gofynion cyllid, darpariaeth ac ansawdd DSW yn Lloegr yn wahanol iawn i Gymru. Ym mis Hydref 2021, cawsom ein harolygiad llawn cyntaf gan Ofsted a dyfarnwyd 'Da' i bob maes a arolygwyd (Effeithiolrwydd Cyffredinol; Ansawdd Addysg; Ymddygiad ac Agweddau; Datblygiad Personol; Arweinyddiaeth a Rheolaeth a Phrentisiaethau). Fe wnaeth yr arolygwyr gydnabod y cynnydd a'r cyflawniadau sylweddol ers yr ymweliad cyntaf a'n bod yn parhau i wella ansawdd.

Ym mis Mehefin 2022 fe wnaethom basio proses ailymgeisio'r Gofrestr Darparwyr Hyfforddiant Prentisiaeth (RoATP) yn llwyddiannus hefyd, heb dderbyn unrhyw gwestiwn eglurhad sy'n anarferol iawn.

Cyfraddau Cyflawni Cymhwyster – Prentisiaid a ariannwyd gan Lywodraeth Lloegr (ESFA/OFSTED)

	Cyfradd Cyflawni Cymhwyster
2018/19	95%
2019/20 ¹	73%
2020/21 ^{1,2}	45%
2021/22 ³	67%

Mae'r gostyngiad yng nghyfraddau cyflawni'r cymhwyster yn 2019/20 a 2020/21 yn adlewyrchu'r ffaith bod y Coleg heb recriwtio dechreuwyr ers misoedd cyntaf 2019 ac effaith Covid-19. Mse hyn wedi gwella ar gyfer 2021/22. Yn Lloegr, cyfartaledd y sector ar gyfer Cyfraddau Cyflawniad Cymwysterau 2020/21 oedd 52%. Roedd perfformiad y Coleg yn y maes hwn, er ei fod wedi lleihau ers 2018/19, yn parhau i fod yn uwch na'r cyfartaledd perfformiad cenedlaethol o 69% yn 2018/19 a 64% yn 2019/20.

¹Ni chyhoeddwyd Cyfraddau Cyrhaeddiad Cymhwyster ar lefel Sefydliad gan ESFA ac ni fyddant yn cael eu defnyddio gan Ofsted, oherwydd effaith Covid-19.

² Mae'r ffigur cyffredinol wedi'i ystumio gan un llwybr lle bu oedi o ran cyflawniad gan fod pob dysgwr yn gweithio mewn ysbyty a'i raglen ddysgu wedi'i gohirio oherwydd Covid-19. Felly roedd gan y llwybr hwn gyfradd cyflawniad o 0%. Fodd bynnag, roedd gan y tri llwybr arall gyfraddau cyflawniad o 100%, 100% a 67%.

³ Ni fydd data mewnol nad yw wedi'i ddilysu'n allanol fel ESFA yn cyhoeddi'r cyfraddau tan fis Mai 2023.

Coleg Gŵyr Abertawe

Addysg Uwch

Mae'r Coleg yn darparu llwybrau i'w ddysgwyr ddatblygu eu sgiliau, y tu hwnt i lefel 3, gan ategu'r hyn a gynigir gan Brifysgolion Addysg Uwch (AU) yn y rhanbarth. Trwy hyn mae'r Coleg wedi ymrwymo i ddefnyddio ei ddarpariaeth i hwyluso a chefnogi mynediad i gyflogaeth o ansawdd uchel i'w fyfyrwyr. Ym mis Medi 2022 cyhoeddodd y Coleg Strategaeth AU newydd 2022-2026. Mae hwn yn amlinellu pwyslais ar ddilyniant sy'n canolbwyntio ar gyflogadwyedd ar gyfer myfyrwyr Coleg ac ysgolion partner a nodwyd trwy gyrsiau AU amser llawn. Mae'n rhan o strategaeth y Coleg i barhau i ddatblygu'r cyrsiau hyn, yn bennaf ar lefelau 4 a 5, gyda Phrifysgolion partner yn cynyddu lefel y gweithgaredd AU yng Ngholeg Gŵyr Abertawe. Yn ogystal, bydd y Coleg yn tyfu ei farchnadoedd rhan-amser a phroffesiynol gan gefnogi llwybrau i gyflogaeth mewn sectorau allweddol. Mae'r sectorau a nodwyd, yn arbennig, yn cefnogi cyflogaeth ar lefel technegydd a galwedigaethol mewn meysydd o bwysigrwydd rhanbarthol gan gynnwys Peirianeg, Adeiladu, 'Gwyrdd', STEM, Addysg ac ADY, Gofal, Gwasanaethau Amddiffynnol a'r Gyfraith. Bydd hyn yn cynnwys dilyniant i fyfyrwyr presennol y Coleg ynghyd â myfyrwyr allanol a dysgwyr cyflogedig, trwy ddarpariaeth ran-amser mewn gwaith a Phrentisiaethau Uwch.

Drwy gydol blwyddyn academiaidd 2022/23, a thu hwnt, bydd y Coleg yn gweithio i ymgorffori'r Strategaeth AU newydd (2022-26) yn llawn gan sicrhau cwricwlwm cadarn ac ariannol gynaliadwy. Yn ogystal ag ymgorffori cyflogadwyedd fel llinyn hanfodol trwy holl ddarpariaeth AU y Coleg, bydd y Coleg yn adolygu ei gwricwlwm presennol i sicrhau ei fod yn cyd-fynd â'i strategaeth newydd. Mae gan y Coleg gysylltiadau â nifer o brifysgolion yng Nghymru, gan gynnig cyrsiau mewn cydweithrediad â Phrifysgol Cymru y Drindod Dewi Sant, PPrifysgol De Cymru, Prifysgol Abertawe ac un brifysgol yn Lloegr sef Prifysgol Swydd Gaerloyw. Mae tua 100 o fyfyrwyr addysg uwch amser llawn yn y Coleg bob blwyddyn. Mae'r Coleg hefyd yn gweithredu nifer o raglenni AU rhan-amser a rhaglenni proffesiynol mewn meysydd megis Peirianeg, Addysg a Busnes gan gynnwys ei ddarpariaeth gyfrifeg arobryn yn Ysgol Fusnes Plas Sgeti.

Mae'r Coleg wedi parhau â'i ddatblygiadau mewn perthynas â Phrentisiaethau Gradd, gydag ail garfan o fyfyrwyr Peirianeg Integredig BEng, mewn cydweithrediad â Phrifysgol Caerdydd yn dechrau ym mis Medi 2022. Wrth i gyfnodau pellach o brentisiaethau gradd gael eu cyflwyno yng Nghymru bydd y Coleg yn gweithio gyda phrifysgolion partner i nodi meysydd cydweithio sy'n cefnogi economi Cymru a'r rhanbarth. Drwy gydol blwyddyn academiaidd 2022/23, ac ymlaen, bydd y Coleg yn defnyddio ei ddarpariaeth hyfforddi athrawon i gefnogi ehangu cyfranogiad yn y proffesiwn addysgu. Mae hyn, yn arbennig, yn digwydd drwy gyflwyno cynlluniau bwrsariaeth a chymorth ar gyfer grwpiau lleiafrifoedd ethnig a grwpiau eraill a dangynrychiolir ar gyrsiau TAR (PCET). Yn ogystal, bydd y Coleg yn cyflwyno bwrsariaeth a chynllun cymorth ar gyfer darpariaeth Gymraeg a Dwyieithog.

Coleg Gŵyr Abertawe

Yn dilyn Adolygiad llwyddiannus yr ASA o ddarpariaeth Addysg Uwch y Coleg ym mis Mai 2021, bydd y Coleg yn parhau i fonitro datblygiadau sy’n ymwneud â’r Comisiwn Addysg Drydyddol ac Ymchwil (CTER) newydd, sydd wedi cael Cydsyniad Brenhinol ac y bwriedir ei sefydlu yn 2023 neu 2024. Fel rhan o hyn bydd yn alinio ei gwricwlwm lefel 4+, gan ystyried a datblygu ei strategaeth ar gyfer lleoli’r Coleg mewn perthynas â threfniadau rheoleiddio yn y dyfodol fel rhan o CTER. Bydd hyn yn rhoi’r Coleg mewn sefyllfa i ymateb i’r cyfleoedd a’r heriau ar gyfer addysg a hyfforddiant ôl-orfodol dros y blynyddoedd nesaf.

Perfformiad Ariannol

Cefnogir perfformiad addysgol y Coleg gan berfformiad ariannol cadarn a chryf. Mae perfformiad ariannol sylfaenol y Coleg, a fesurir fel “EBITDA wedi’i Addasu” (ac a ddiffinnir fel EBITDA cyn eitemau eithriadol ac addasiadau actiwaraid i bensiwn) fel a ganlyn:

	2020/21	2021/22
	£000	£000
“EBITDA wedi’i addasu”	4,702	5,781
Dibrisiant ac amorteiddiad (net grantiau)	(1,964)	(1,792)
Costau eithriadol staff	(94)	(167)
Llog net taladwy	(50)	(46)
Trethiant	-	
Gwarged cyn addasiadau pensiwn	2,594	3,776
Addasiadau actiwaraid i bensiwn	8,950	34,710
Gwarged/(Diffyg) am y flwyddyn	11,544	38,486

Canlyniadau ariannol

Cynhyrchodd y Grŵp £5,781,000 (2020/21: £4,702,000) o “ETIBA wedi’i addasu”. Mae’r Coleg (fel pob coleg arall) wedi dioddef cynnydd mewn diffygion pensiwn dros y blynyddoedd diwethaf, yn bennaf o ganlyniad i newidiadau i’r rhagolygon actiwaraid. Fodd bynnag, bu gwrthdroad rhannol eleni gyda gostyngiad yn y rhwymedigaethau pensiwn. O ganlyniad, mae gan y Grŵp incwm cynhwysfawr o £38,486,000 (2020/21 – £11,544,000).

Ar gyfer 2021/22, cynyddodd cyllid grant rheolaidd y Coleg £194,000 er mwyn darpariaeth uniongyrchol i’r myfyrwyr. Mae’r Coleg yn croesawu ymrwymiad Llywodraeth Cymru i’r sector AB drwy’r cyllid ychwanegol. Ar yr un pryd, mae’r Coleg wedi diwallu symudiadau yn y pwynt graddfa cytundebol ar y raddfa gyflog ac mae’n parhau i gwrdd â’r gyfradd Cyflog Byw bob mis Tachwedd.

Coleg Gŵyr Abertawe

Yn y cyd-destun hwn, mae cynhyrchu gwarged cyn costau pensiwn anariannol i'w hail-fuddsoddi yn y Coleg yn berfformiad canmoladwy. Mae'r Coleg hefyd yn cydnabod yr angen i fuddsoddi ar gyfer y dyfodol, gan gynnwys datblygu ei ystâd i ddiwallu anghenion y dysgwr yn y dyfodol. Gan hynny, mae'r Coleg yn parhau i ddarparu'r adnoddau ar gyfer y buddsoddiad hwn yn y dyfodol.

Mae'r datganiadau ariannol yn nodi diffyg Cynllun Pensiwn Llywodraeth Leol ar fantolen y Coleg yn unol â gofynion FRS 102. Mae perfformiad asedau'r Coleg wedi bod yn gryf yn y flwyddyn, ac ynghyd â'r cynnydd mewn cyfraddau bondiau AAA (a chyfradd disgownt is felly), mae hyn wedi arwain at ostyngiad yn y diffyg pensiwn LGPS i £3.9 miliwn (2021: £38.6 miliwn).

Mae diffyg y cynllun pensiwn, a'r grantiau cyfalaf gohiriedig o £14.7 miliwn wedi cael effaith sylweddol ar fantolen y Grŵp a'r Coleg, sydd â sefyllfa asedau net o £37.1 miliwn ar 31 Gorffennaf 2022.

Mae gan y Coleg fantolen gref ar 31 Gorffennaf 2022:

- Asedau net cyfredol gwerth £10.6 miliwn
- Balansau arian parod a buddsoddiad o £19.3 miliwn

Yn ogystal, mae'r Grŵp yn parhau i gynhyrchu gwargedion arian parod ar gyfer buddsoddi yn isadeiledd y Coleg. Felly, mae gan y Coleg gyfleusterau digonol er mwyn cyflawni ei rwymedigaethau. Er hyn, mae rhaid i'r Coleg baratoi datganiadau ariannol ar sail busnes gweithredol.

Yn ystod y flwyddyn, cyfanswm yr ychwanegiadau asedau sefydlog diriaethol oedd £6,080,000. Cafodd y swm ei wario ar wella tir ac adeiladau'r Coleg (£2,483,000) a phrynu offer (£3,597,000). Ariannwyd y gost yma yn rhannol gan grantiau Llywodraeth Cymru.

Croesawodd y Coleg hefyd grantiau cynnal a chadw a chyfalaf ystadau a grantiau offer a seilwaith TG gan Lywodraeth Cymru yn ystod y flwyddyn. Defnyddiwyd y grantiau hyn yn ystod y flwyddyn i wella cyfleusterau i staff a myfyrwyr. Mae ffocws penodol wedi bod ar ddiweddarau ystad y Coleg ar gyfer effeithlonrwydd ynni ynghyd â gwella'r seilwaith TG.

Mae'r Grŵp yn dibynnu'n sylweddol ar gyrff ariannu'r sector addysg ar gyfer ei brif ffynhonnell gyllid, sef grantiau rheolaidd yn bennaf. Yn 2021/22, darparodd Llywodraeth Cymru 48% (2020/21: 54%) o gyfanswm incwm y Grŵp trwy'r grant rheolaidd. Un o dargedau allweddol y Coleg yn y cynllun strategol yw lleihau lefel y ddibyniaeth ar incwm o grantiau rheolaidd gan Lywodraeth Cymru.

Mae cwmni cynorthwyol y Coleg, Track Training Limited ("Track"), yn ddarparwr hyfforddiant wedi'i leoli yn ne Cymru, gan ddarparu hyfforddiant ledled y DU. Yn y flwyddyn flaenorol, mae'r cwmni wedi profi amodau masnachu anodd gan nad yw cyflogwyr yn recriwtio prentisiaid newydd yn ystod y pandemig. Yn ystod y flwyddyn, mae'r cwmni wedi ailffocysu ei weithgareddau ar ymgysylltu â chyflogwyr a hyfforddiant arbenigol. Gwnaeth y Cwmni elw cyn treth o £44,000.

Coleg Gŵyr Abertawe

Polisiau ac amcanion y trysorlys

Rheoli trysorlys yw rheoli trafodaethau llif arian y Coleg, ei drafodaethau bancio, marchnadoedd arian a marchnadoedd cyfalafol; rheolaeth effeithiol o'r risgiau sy'n gysylltiedig â'r gweithgareddau hynny; a'r gorchwyl o sicrhau'r perfformiad gorau'n unol â'r risgiau hynny.

Mae'r Coleg yn gweithredu polisi rheoli trysorlys ar wahân.

Awdurdodir benthyciadau tymor byr at ddibenion cyllid dros dro gan y Swyddog Cyfrifyddu. Mae'n rhaid i'r Gorfforaeth awdurdodi'r holl fenthyciadau eraill ac mae'n rhaid iddi gydymffurfio â gofynion Memorandwm Ariannol Llywodraeth Cymru.

Llif arian a hylifedd

Ar £13,940,000 (2020/21: £9,708,000), roedd y mewnlif arian parod net yn gryf. Mae'r lefelau benthyc presennol yn isel ac yn hanesyddol mae datblygiadau ystadau wedi cael eu hariannu drwy gyfuniad o gronfeydd arian parod a grantiau gan Lywodraeth Cymru.

Mae maint cyfanswm benthycia'r Coleg a'i ymagwedd at gyfraddau llog wedi cael eu cyfrifo i sicrhau clustog resymol rhwng cyfanswm y gost o wasanaethu dyled a gweithredu llif arian. Yn ystod y flwyddyn, rhagorwyd ar y gwahaniaeth yma'n rhwydd.

Bydd y Coleg hefyd yn ymdrechu i gyflawni arbedion pellach trwy fentrau caffael a chydweithio â sefydliadau eraill yn y sector cyhoeddus. Yn ystod y flwyddyn, cyflawnodd y Coleg arbedion caffael o 5% ac mae hyn yn rhagori ar darged Llywodraeth Cymru, sef 3%.

Taliadau Credydwy'r

Mae'r Coleg yn ymwybodol o'i rwymedigaethau o dan Ddeddf Hwyrddalu Dyled Masnachol (Llog) 1998. Polisi'r Coleg yw i bob cyflenwr gael ei dalu o fewn telerau talu pob cyflenwr unigol. Yn ystod y flwyddyn, gwnaeth y Coleg daliadau o fewn 15 diwrnod ar gyfartaledd (2020/21: 21 diwrnod) o ddyddiad yr anfoneb. Ni chodwyd unrhyw log ar y Coleg o dan Ddeddf Hwyrddalu Dyled Masnachol (Llog) 1998.

Cronfeydd wrth gefn

Ar 31 Gorffennaf 2022 roedd gan y Coleg gyfanswm cronfeydd wrth gefn (ac eithrio atebolrwydd pensiwn) o £41.1 miliwn a balansau buddsoddiad ac arian parod o £19.3 miliwn.

Mae'r Coleg yn dal ei gronfeydd wrth gefn ar gyfer ail-fuddsoddi ac adnewyddu ei ystâd ac i ddarparu cyfleusterau ac offer i ddiwallu'r anghenion i fyfyrwyr a staff. Adolygir y buddsoddiad hwn fel rhan o'r Strategaeth Ystadau.

Coleg Gŵyr Abertawe

Strategaethau Ystadau

Ein gweledigaeth yw cael cyfleusterau o'r radd flaenaf yn y Coleg i bob un o'n dysgwyr.

Mae Cynllun Amlinellol Strategol y Coleg a gyflwynwyd i raglen Cymunedau Dysgu Cynaliadwy (Ysgolion yr 21ain Ganrif yn flaenorol) ar gyfer cyllid ychwanegol gan Lywodraeth Cymru i ddatblygu cyfleusterau rhagorol pellach i fyfyrwyr ar draws pob campws, â gwerth cymeradwy o £26 miliwn. Yna bydd angen i'r Coleg gyflwyno achosion busnes manylach ar gyfer pob prosiect i hawlio'r cyllid grant. Y gyfradd ymyrraeth gyfredol ar gyfer y rhaglken hon yw 65%.

Mae'r Coleg yn ymwybodol o ddemograffeg gynyddol y rheini sy'n gadael ysgol yn ardal Abertawe dros y pum mlynedd nesaf, a byddwn yn parhau i fuddsoddi yn natblygiad ein hystadau i fodloni'r cynnydd disgwylidig yn nifer y myfyrwyr sy'n cofrestru yn y dyfodol. Er mwyn darparu ar gyfer y cynnydd hwn, mae'r Coleg wedi cyflwyno ei gais achos busnes i Lywodraeth Cymru am raglen adeiladu ac ailwampio gwerth £17 miliwn ar Gampws Gorseinon.

Yn ystod y flwyddyn comisiynodd y Coleg nifer o arolygon (gan gynnwys ffocws ar garbon sero net) i alluogi'r Coleg i ddatblygu strategaeth ystadau tymor hwy. Bydd hyn yn nodi'r costau sylweddol i symud tuag at garbon sero net ac i wella a chynnal y cyfleusterau presennol. Bydd hyn yn sylfaen i geisiadau yn y dyfodol am gyllid i Lywodraeth Cymru.

Rheoli Risgiau, Prif Risgiau ac Ansicrwydd

Mae Pwyllgor Rheoli Risg y Coleg yn cwrdd o leiaf bob tymor ac mae wedi'i ffurfio o uwch reolwyr y Coleg a'i gadeirio gan y Cyfarwyddwr Cyllid. Mae adolygiad yn cael ei gynnal ym mhob cyfarfod o'r risgiau y mae'r Coleg yn eu hwynebu.

Mae'r Coleg wedi gwneud gwaith pellach yn ystod y flwyddyn i ddatblygu a gwreiddio system rheoli mewnol, gan gynnwys rheoli ariannol, gweithredol a rheoli risgiau a ddyluniwyd i ddiogelu asedau ac enw da'r Coleg.

Yn seiliedig ar y cynllun strategol, mae'r Pwyllgor Rheoli Risgiau yn cynnal adolygiad cynhwysfawr o'r risgiau y mae'r Coleg yn ei hwynebu. Maent yn nodi systemau a gweithdrefnau, gan gynnwys camau penodol er mwyn eu hosgoi, a dylai hyn leddfu unrhyw effaith bosibl ar y Coleg. Mae rheolaeth fewnol y Coleg wedyn yn cael ei rhoi ar waith a bydd gwerthusiad y flwyddyn ddilynol yn adolygu eu heffeithiolrwydd a'u cynnydd yn erbyn camau i leddfu risgiau. Yn ogystal â'r adolygiad blynyddol, bydd y Pwyllgor Rheoli Risgiau hefyd yn ystyried unrhyw risgiau a all godi o ganlyniad i faes gwaith newydd yn y Coleg.

Mae cofrestr risgiau'n cael ei chadw ar lefel Coleg ac mae'r Pwyllgor Archwilio yn ei hadolygu o leiaf bob blwyddyn ac yn fwy aml pan fo'n briodol. Mae'r gofrestr risgiau'n nodi'r prif risgiau, y tebygolrwydd o'r risgiau hynny'n digwydd, eu heffaith bosibl ar y Coleg a'r camau sy'n cael eu cymryd i leihau a lleddfu'r risgiau. Mae'r risgiau'n cael eu blaenoriaethu drwy ddefnyddio system sgorio gyson.

Coleg Gŵyr Abertawe

Ategir hyn gan raglen hyfforddiant rheoli risgiau i gynyddu ymwybyddiaeth o risgiau ar draws y Coleg.

Mae disgrifiad o'r prif ffactorau risg a allai effeithio ar y Coleg wedi'i nodi isod. Nid yw pob un o'r ffactorau hyn o fewn rheolaeth y Coleg. Gallai ffactorau eraill ar wahân i'r rhai a restrir isod gael effaith andwyol ar y Coleg

Grant rheolaidd Llywodraeth Cymru

Mae'r Coleg yn dibynnu'n helaeth ar gyllid parhaus trwy Lywodraeth Cymru. Yn 2021/22, daeth 48% (2020/21: 54%) o refeniw'r Grŵp o grant rheolaidd gan Lywodraeth Cymru. Nid oes sicrwydd y bydd polisi neu arferion y Llywodraeth yn aros yr un peth neu y bydd cyllid cyhoeddus yn parhau ar yr un lefelau neu ar yr un telerau.

Mae'r Coleg yn ymwybodol o sawl mater a allai gael effaith ar gyllid yn y dyfodol. Yn yr hinsawdd economaidd sydd ohoni, mae Llywodraeth Cymru yn adolygu pob ffrwd cyllid ac yn arbennig cyllid ar gyfer addysg ôl-16 ac nid yw AB ar hyn o bryd yn cael ei "diogelu" gan Lywodraeth Cymru. O ganlyniad, gallai toriadau posibl i'r gyllideb addysg gyffredinol gael effaith fwy andwyol ar y sector AB na meysydd eraill.

Lleddfir y risg hon mewn sawl ffordd:

- Trwy sicrhau bod y Coleg yn drylwyr wrth ddarparu addysg a hyfforddiant o ansawdd uchel.
- Rhoi ffocws a buddsoddiad helaeth ar gynnal a rheoli cysylltiadau allweddol â Llywodraeth Cymru yn uniongyrchol drwy'r Coleg a thrwy Colegau Cymru.
- Sicrhau bod y Coleg yn canolbwyntio ar y sectorau hynny â blaenoriaeth a fydd yn parhau i elwa ar gyllid cyhoeddus.
- Trafodaethau rheolaidd gyda chyrff cyllido.

Mae'r Coleg wrthi'n ceisio ffynonellau cyllid eraill ac ychwanegol. Mae hyn yn cynnwys ffocws ar weithgaredd masnachol, addysg uwch, prentisiaethau a gweithgareddau masnachol yn Lloegr ac adeiladu ar enw da y Coleg yn rhyngwladol fel canolfan ar gyfer myfyrwyr tramor sy'n astudio rhaglenni Safon Uwch.

Costau ynni

Mae costau ynni'r Coleg (a phob sefydliad) wedi cynyddu'n sylweddol dros y flwyddyn ddiwethaf a rhagwelir y byddant yn cynyddu ymhellach yn y ddwy flynedd nesaf. Mae'r Coleg yn defnyddio broceriaid nwyddau sy'n prynu ynni ymlaen ar y farchnad gyfanwerthu er mwyn lliniaru effaith cynnydd tymor byr mewn prisiau ynni.

Mae hyn wedi cael yr effaith o leihau'r cynnydd presennol mewn prisiau yn y tymor byr. Fodd bynnag, bydd prisiau cyfanwerthu uwch parhaus yn arwain at brisiau ynni uwch yn y tymor hwy.

Coleg Gŵyr Abertawe

Mae'r Coleg wedi ceisio lliniaru hyn yn rhannol trwy wella cynaliadwyedd ystadau'r Coleg trwy fesurau fel goleuadau LED, rheolaethau Systemau Rheoli Adeiladau (BMS) uwch ac insiwleiddio ychwanegol.

Cyllid Ewropeaidd / Brexit

Mae'r Coleg yn defnyddio cyllid Cronfa Gymdeithasol Ewrop (ESF) ar brosiect ESF mawr o'r enw Sgiliau ar gyfer Diwydiant 2 sy'n canolbwyntio ar ymgysylltu â chyflogwyr ac yn darparu hyfforddiant ar leoliadau gwahanol i staff gyda chyflogwyr lleol ledled y rhanbarth. Defnyddir arian ESF sylweddol hefyd i gefnogi gweithgareddau'r Hyb Cyflogadwyedd, *Gwell Swyddi, Gwell Dyfodol*.

Mae'r Coleg wedi ymestyn y prosiectau hyn yn llwyddiannus i fis Rhagfyr 2022 er bod y lefelau gweithgaredd yn is.

Mae'r Coleg hefyd yn gweithio i gael gafael ar gyllid olynol - Y Gronfa Ffyniant Gyffredin. Fodd bynnag, mae'r cyllid hwn yn cael ei ddosbarthu gan Lywodraeth y DU trwy Awdurdodau Lleol sy'n ei gwneud hi'n anoddach cael gafael ar y cyllid hwn. Os na all y Coleg gael cyllid amgen ar ôl Gorffennaf 2022 yna efallai y bydd angen i'r Coleg leihau neu roi'r gorau i'r gweithgareddau hyn.

Nid yw'r Coleg o'r farn ei fod yn agored yn uniongyrchol i unrhyw effeithiau sylweddol eraill sy'n gysylltiedig â Brexit. Fodd bynnag, mi fydd effeithiau ehangach ar economi'r DU yn effeithio ar y Coleg. Efallai y bydd goblygiadau hefyd ar wariant cyffredinol Llywodraeth Cymru oherwydd Covid-19 a allai effeithio ar y sector AB.

Costau Cyflogres

Er bod Llywodraeth Cymru wedi dileu'r gofyniad bod Colegau AB Cymru yn sicrhau cyflog cyfartal ag ysgolion, mae'r gallu i reoli tâl yn hyblyg yn parhau i fod yn heriol oherwydd natur graddfeydd tâl cytundebol a'r pwysau i wneud taliadau costau byw.

Mae athrawon yng Nghymru wedi cael eu gwobrwyo â dyfarniad cyflog byw o 2.75% o fis Medi 2020. Mae'r Coleg yn croesawu cydnabyddiaeth Llywodraeth Cymru o'r proffesiwn addysgu yng Nghymru a'i safbwynt bod darlithwyr AB yng Nghymru yn cyflawni'r un rôl ag athrawon mewn ysgolion. Cafodd y cynnydd hwn ei ariannu gan gynnydd yn y grant rheolaidd.

Fodd bynnag, mae pwysau chwyddiant ar draws y sector cyhoeddus cyfan wedi arwain at bwysau cynyddol am ddyfarniadau cyflog yn 2022/23 yn unol â chynnydd mewn costau byw. Ni fydd y Coleg (fel gweddill y sector addysg) yn gallu cwrdd â'r pwysau hyn heb gyllid ychwanegol gan Lywodraeth Cymru.

Seilwaith TG

Mae pob sefydliad yn dibynnu mwy a mwy ar eu systemau TG, ac nid yw colegau'n eithriad yn hyn o beth. Wrth i'r Coleg barhau i fuddsoddi yn ei seilwaith TG, mae'r risgiau sy'n effeithio ar y Coleg yn parhau i gynyddu. Mae nifer yr ymosodiadau allanol maleisus ar bob sefydliad yn cynyddu.

Coleg Gŵyr Abertawe

Mae'r Coleg yn canolbwyntio ar wella cadernid ei systemau TG yn barhaus ac mae wedi buddsoddi ymhellach yn ystod y flwyddyn i gyrraedd achrediad Cyber Essentials Plus.

Yn ogystal, ni chaiff sefydliadau addysgol ddibynnu ar yr isadeiledd hwn i ddarparu addysg. Mae hyn wedi cael ei amlygu gan y pandemig diweddar, lle derbyniodd myfyrwyr amser llawn ddarpariaeth ar-lein o bell.

Er mwyn cwrdd â'r her barhaus hon a darparu hydwythedd pellach, bydd y Coleg yn parhau i fuddsoddi yn ei "Weledigaeth Ddigidol", fel rhan o'i Strategaeth TG Ddiweddaraf.

Mae'r datganiadau ariannol yn nodi diffyg Cynllun Pensiwn Llywodraeth Leol ar fantolen y Coleg yn unol â gofynion FRS 102. Mae perfformiad asedau'r Coleg wedi bod yn gryf yn y flwyddyn, ac ynghyd â'r cynnydd mewn cyfraddau bondiau AAA (a chyfradd disgownt is felly), mae hyn wedi arwain at ostyngiad yn y diffyg pensiwn LGPS i £3.9 miliwn (2021: £38.6 miliwn).

Mae hyn wedi cael effaith sylweddol ar fantolen y Grŵp a'r Coleg, sydd wedi dychwelyd i sefyllfa asedau net ar 31 Gorffennaf 2022.

Iechyd, Diogelwch a'r Amgylchedd

Mae'r Coleg yn ymrwymedig i ddarparu amgylchedd dysgu diogel i fyfyrwyr a staff. Mae Pwyllgor Iechyd a Diogelwch y Coleg yn cwrdd i sicrhau bod prosesau a gweithdrefnau cadarn ar waith ar gyfer pob agwedd ar fywyd y Coleg. Rhoddir pwyslais arbennig ar feysydd fel teithiau addysgol ac eiddo trydydd parti a ddefnyddir gan fyfyrwyr fel rhan o'u lleoliad gwaith. Mae gan y Coleg Reolwr Iechyd, Diogelwch a'r Amgylchedd dynodedig.

Nifer y damweiniau adroddadwy eleni oedd 2 (blwyddyn flaenorol: 2). Nid yw'r adolygiad trwyadl wedi codi unrhyw broblemau systematig ac mae'r Coleg yn parhau i fod yn ymrwymedig i ddileu'r holl ddamweiniau adroddadwy.

Mae'r Coleg hefyd yn gweithredu proses asesu risg gynhwysfawr gyda'r holl asesiadau risg yn cael eu diweddarau'n flynyddol.

Yr Amgylchedd

Mae'r Coleg yn parhau i hyrwyddo cynaliadwyedd a chyfarfu'r Grŵp Cynaliadwyedd sawl gwaith yn ystod y flwyddyn. Mae'r Grŵp Cynaliadwyedd yn cynnwys aelodau sydd yn fyfyrwyr ac maent wedi chwarae rôl weithredol yn nigwyddiadau yn y Coleg.

Mae'r Coleg hefyd wedi llwyddo i ennill a chadw ei Ddyfarniad Lefel 5 Draig Werdd Cymru am Reoli Amgylcheddol.

Coleg Gŵyr Abertawe

Ynni

Defnyddiodd y Coleg grantiau cynhالياeth yn ystod y flwyddyn i ganolbwyntio ar leihau'r ynni a ddefnyddir drwy gyflwyno goleuadau LED, gwella rheolaethau gwresogi ac insiwleiddio toi i wella cadw gwres yn yr adeiladau.

Gwastraff

Mae'r Coleg yn annog pob aelod o staff i leihau gwastraff yn unol â'r polisi arbed, aildefnyddio ac ailgylchu. Mae biniau ailgylchu i'w cael ar draws pob safle ac mae'r gwastraff hwn yn cael ei gasglu ar wahân gan gontractwr gwaredu gwastraff y Coleg. Mae nifer y biniau hyn wedi cynyddu dros y flwyddyn ddiwethaf. Mae'r rhan fwyaf o wastraff Coleg na ellir ei ailgylchu yn cael ei losgi ac mae'r allgynnyrch a geir yn cael ei ailgylchu.

Caethwasiaeth Fodern

Yn unol â Deddf Caethwasiaeth Fodern 2015, mae'r Coleg wedi mabwysiadu a chymeradwyo ei Datganiad Caethwasiaeth a Masnachu Pobl.

Cyfleoedd Cyfartal

Mae'r Coleg yn ymroddedig i sicrhau cyfle cyfartal i bawb sy'n dysgu ac yn gweithio yma. Rydym yn parchu ac yn gwerthfawrogi'n gadarnhaol gwahaniaethau o ran hil, rhyw, cyfeiriadedd rhywiol, anabledd, crefydd neu gred ac oedran. Rydym yn ymdrechu'n gryf i ddileu sefyllfaoedd sy'n rhoi pobl dan anfantais a byddwn yn gwrthweithio rhagfarn.

Mae'r Coleg yn cyhoeddi Adroddiad Cydraddoldeb Blynnyddol ac Amcanion Cydraddoldeb i sicrhau cydymffurfriad â'r ddeddfwriaeth gydraddoldeb berthnasol, gan gynnwys Deddf Cydraddoldeb 2010. Cyhoeddir y Cynllun Cydraddoldeb Strategol a'r Adroddiad Cynnydd Cydraddoldeb ac Amrywiaeth blynnyddol ar wefan y Coleg.

Mae gan y Coleg Bwyllgor Cydraddoldeb ac Amrywiaeth sefydledig sy'n cynnwys rheolwyr a llywodraethwyr.

Eleni, er ei bod yn heriol oherwydd y pandemig ledled y byd, mae'r Coleg wedi gallu bwrw ymlaen â'r amcanion cydraddoldeb strategol a osodwyd yn flaenorol. Roedd digwyddiadau allweddol eleni yn cynnwys diwrnod enfys rhithwir, dathliadau Mis Hanes Pobl Dduon, wythnos ymwybyddiaeth Ffoaduriaid a Lloches, ymgyrchoedd ymwybyddiaeth Iechyd Meddwl a digwyddiadau lles pellach. Ymunodd y Coleg yn flaenorol i fod yn gyflogwr hyrwyddo Stonewall ac yn Gyflogwr Hyderus o ran Anabledd, ac o ganlyniad bu cynnydd yn nifer y ceisiadau gan ymgeiswyr anabl a phenodiadau llwyddiannus.

Mae'r Coleg hefyd wedi ennill statws Coleg Noddfa. Defnyddiwyd y wobr hon fel enghraifft o arfer gorau ledled y DU i sefydliadau addysgol eraill sy'n ceisio cefnogi Ceiswyr Lloches. Y Coleg yw'r coleg cyntaf yng Nghymru i ennill y wobr.

Coleg Gŵyr Abertawe

Mae'r Coleg yn cynnal asesiadau o'r effaith ar gydraddoldeb ar gyfer pob polisi a gweithdrefn newydd ac mae'n cyhoeddi'r canlyniadau. Cynhelir asesiadau o'r effaith ar gydraddoldeb hefyd ar gyfer polisiau a gweithdrefnau presennol ar sail blaenoriaeth.

Mae'r Coleg wedi datblygu a mabwysiadu'r Siarter Cynhwysiant Coleg sydd wedi'i gydnabod gan Lywodraeth Cymru fel arfer da yn y sector.

Llywodraethu

Mae gan y Coleg strwythur llywodraethu datblygedig gyda strwythur gweithredol o bwyllgorau a chyfarfodydd Bwrdd gyda phresenoldeb da. Mae'r Bwrdd yn cynrychioli ystod eang o fuddiannau cymunedol a busnes ac yn darparu gwasanaeth craffu a chymorth i'r pwyllgor gwaith. Mae'r Bwrdd yn cynnwys dau gynrychiolydd sy'n fyfyrwyr a dau gynrychiolydd staff.

Ar wahân i gadeirio cyfarfodydd Bwrdd, mae Cadeirydd y Llywodraethwyr yn gweithredu fel rheolwr llinell y Pennaeth a'r Clerc. Yn ogystal, cynhelir cyfarfodydd â phartneriaid strategol, arolygwyr a chyrff allanol eraill lle mae angen i'r Cadeirydd fod yn bresennol ar ran y Coleg. Mae'n ymgynghori'n rheolaidd â'r Pennaeth.

Materion Allanol

Mae gan y Coleg enw da yn genedlaethol ac yn lleol, ac yn ddiweddar yn rhyngwladol.

Yn unol â cholegau eraill a phrifysgolion, mae gan Goleg Gŵyr Abertawe lawer o randdeiliaid. Mae'r rhain yn cynnwys:

- Myfyrwyr a rhieni
- Llywodraeth Cymru
- Ysgolion lleol
- Staff
- Cyflogwyr lleol (gyda chysylltiadau penodol)
- Awdurdodau lleol
- Y gymuned leol
- Sefydliadau AB eraill
- Sefydliadau AU
- Undebau llafur
- Cyrff proffesiynol

Mae'r Coleg yn cydnabod pwysigrwydd y cysylltiadau hyn ac yn cyfathrebu'n rheolaidd â nhw trwy ystod eang o ffyrdd gwahanol.

Coleg Gŵyr Abertawe

Mae'r Coleg yn parhau i fod â chysylltiadau da ac, mewn rhai achosion, cysylltiadau cryf iawn â'r holl ysgolion uwchradd ledled Dinas a Sir Abertawe yn ogystal ag eraill ar draws rhanbarth ehangach De-orllewin Cymru. Mae cydweithredu â Chweched Dosbarthiadau ysgolion ar eitemau eraill gan gynnwys rhannu arferion gorau a datblygu/addysgu'r cwricwlwm yn parhau i fod yn heriol oherwydd, er y bu ymgynghoriadau yn y gorffennol ar y ffordd ymlaen ar gyfer darpariaeth ôl-16 yn yr ardal, nid oes unrhyw gynlluniau cyfredol i ystyried hyn drachefn.

Yn ogystal, mae'r Coleg yn parhau i chwarae rhan weithredol mewn amrywiaeth eang o bartneriaethau lleol - gan gynnwys Partneriaeth Sgiliau Abertawe, Partneriaeth Atal NEET ac Adfywio Abertawe.

Yn ystod y blynyddoedd diwethaf mae'r Coleg wedi doddi nifer o strwythurau mewnol a meysydd cwricwlwm yn y sefyllfa orau i ymateb i'r cyfleoedd a'r heriau a ddarperir gan Fargen Ddinesig Bae Abertawe, a phrosiectau lleol a chenedlaethol mawr eraill. Mae hyn yn cynnwys, er enghraifft, datblygu canolfan ynni sy'n cynnig amrywiaeth o gyrsiau ar gyfer diwydiannau mewn ynni a chynaliadwyedd, sydd wedi'u hariannu'n rhannol trwy'r Cyfrifon Dysgu Personol newydd.

Gan fod y rhaglen Sgiliau a Thalent newydd yn cael ei harwain trwy'r Bartneriaeth Sgiliau Ranbarthol, mae'r Coleg wedi cryfhau ei ymrwymiad i'r Bartneriaeth a'i amrywiol is-bwyllgorau ac erbyn hyn mae ganddo gynrychiolaeth ar bob grŵp ac yn wir mae'n cadeirio nifer ohonynt.

Mae Coleg Gŵyr Abertawe wedi cael ei ddewis i fod yn ganolfan HE+ Prifysgol Caergrawnt ar gyfer de Cymru, gan helpu i gynyddu nifer y myfyrwyr dawnus sy'n cael eu derbyn i'r prifysgolion gorau yn y DU. Mae hyn yn tanlinellu'r parch mawr sydd gan rai o sefydliadau AU mwyaf uchel eu parch yn y DU tuag at y Coleg hwn.

Yn ogystal, y Coleg yw corff arweiniol Canolfan Seren Abertawe. Mae Canolfan Seren yn gynllun cydweithredol rhwng y Coleg ac ysgolion Chweched Dosbarth Abertawe sy'n darparu cymorth er mwyn i fwy o bobl ifanc o Gymru allu ennill lle yn y Prifysgolion gorau ar draws y DU.

Roedd 99 o gystadleuwyr o'r Coleg wedi cymryd rhan yng nghystadlaethau Sgiliau Cymru yn 2021/22 sef cynnydd o 17% ers y flwyddyn flaenorol. Roedd y myfyrwyr yn llwyddiannus gyda 19 o fyfyrwyr yn ennill medalau ar draws gwahanol feysydd galwedigaethol gyda phum maes yn cystadlu am y tro cyntaf. Roedd y nifer a gystadlodd yng nghystadlaethau Sgiliau y DU hefyd wedi cynyddu 21% yn 2021/22 i 46 ac mae saith myfyriwr o'r Coleg yn cystadlu yn Rowndiau Terfynol Sgiliau y DU sydd eleni yn cael eu cynnal mewn lleoliadau amrywiol ar draws y DU.

Fel Coleg, rydym yn falch o groesawu Rowndiau Terfynol Electroneg Ddiwydiannol yn ein cyfleusterau arbenigol yn Nhycoch ac rydym yr un mor falch bod dau o'r bobl yn y rowndiau terfynol yn ddysgwyr yn y Coleg. Roedd cystadleuwyr y Coleg yn cynnwys pedwar o'r 11 cystadleuydd o Gymru a oedd yn hyfforddi gyda Charfan y DU ar gyfer Rowndiau Terfynol WorldSkills yn Shanghai. Cafodd un myfyriwr ei ddewis i dîm y DU ar gyfer digwyddiad ond yn anffodus cafodd ei ganslo oherwydd y pandemig.

Coleg Gŵyr Abertawe

Ym mis Medi 2021, roeddem yn llwyddiannus yn ein cais i fod yn 'Ganolfan Rhagoriaeth' WorldSkills UK ac, o ganlyniad, yn 2021, roedd pum aelod o staff wedi ymgymryd â rhaglen DPP helaeth am ddwy flynedd sy'n cynnwys cyfleoedd rhwydweithio cenedlaethol a rhyngwladol. Yn 2022, mae 25 aelod o staff ar draws yr holl feysydd galwedigaethol bellach yn dilyn y rhaglen DPP. Mae'r Coleg yn ymwneud â phrosiectau ymchwil gyda WorldSkills UK gan werthuso effaith y prosiect hwn ar ddysgu galwedigaethol.

Mae gan y Coleg gontract DSW mawr sy'n darparu prentisiaethau i dros 2,500 o unigolion a 1,000+ o gwmnïau ar draws Abertawe, rhanbarth de-orllewin Cymru, a Chymru gyfan mewn amrywiaeth eang o feysydd cwricwlwm bob blwyddyn.

Mae'r Coleg yn rhedeg cyfres o raglenni cyflogadwyedd a ariennir gan gyllid Ewropeaidd yng nghanol y ddinas, sef Gwell Swyddi, Gwell Dyfodol. Mae'r rhaglen yn mynd i'r afael â heriau pobl Abertawe o ran dod o hyd i gyflogaeth (pobl ifanc, unigolion 25+ a'r rheini sydd mewn perygl o fod yn NEET) a chadw cyflogaeth (unigolion tangyflogedig a menywod).

Mae rheolwyr y Coleg yn cyfrannu at ystod eang o weithgareddau partneriaeth ar draws y sector AB ledled Cymru a Lloegr, ac mae'r Coleg yn aelod gweithgar o Grŵp Cydweithredol y Colegau. Yng Nghymru, er enghraifft, yn ogystal â bod yn aelod o'r fforwm Penaethiaid, mae'r Pennaeth hefyd yn cadeirio Grŵp Cyfarwyddwyr Cyllid Colegau Cymru.

Mae'r flwyddyn hon wedi bod yn un o'r rhai mwyaf heriol i addysg bellach ers cyfuno'r colegau, a hoffwn ddiolch i staff, myfyrwyr a chyd-lywodraethwyr am eu hymrwymiad a'u cyfraniad drwy gydol y flwyddyn.

Mae'r Coleg mewn sefyllfa gadarn i wynebu heriau'r dyfodol.

Datgelu gwybodaeth i archwilwyr

Mae'r aelodau a oedd mewn swydd ar y dyddiad pan gymeradwywyd yr adroddiad hwn yn cadarnhau, hyd eithaf gwybodaeth pob un ohonynt, nad oes unrhyw wybodaeth archwilio berthnasol nad yw'n hysbys i archwilwyr y Coleg; a bod pob aelod unigol wedi cymryd pob cam y dylent eu cymryd er mwyn bod yn ymwybodol o unrhyw wybodaeth archwilio berthnasol ac i sicrhau bod archwilwyr y Coleg yn ymwybodol o'r wybodaeth honno.

Cymeradwywyd drwy orchymyn aelodau'r Gorfforaeth ar 8 Rhagfyr 2022 a llofnodwyd ar eu rhan gan:

Meirion Howells

Cadeirydd y Gorfforaeth

Datganiad Llywodraethu Corfforaethol a Rheolaeth Fewnol

Mae'r datganiad canlynol wedi'i ddarparu er mwyn i ddarllenwyr yr adroddiad blynyddol a chyfrifon y Coleg gael gwell dealltwriaeth o'i strwythur llywodraethu a chyfreithiol. Mae'r datganiad hwn yn ymdrin â'r cyfnod rhwng 1 Awst 2022 a 31 Gorffennaf 2022 a hyd at ddyddiad cymeradwyo'r adroddiad blynyddol a'r datganiadau ariannol.

Mae'r Coleg yn ymdrechu i gynnal ei fusnes:

- i. Yn unol â'r saith egwyddor a nodwyd gan y Pwyllgor ar Safonau mewn Bywyd Cyhoeddus (anhunanoldeb, uniondeb, gwrthddrychedd, atebolrwydd, bod yn agored, gonestrwydd ac arweinyddiaeth);
- ii. Yn unol â'r Cod Llywodraethu ar gyfer Addysg Bellach a gyhoeddwyd gan Colegau Cymru yn Ionawr 2016 ("y Cod"); a
- iii. Rhoi sylw dyledus i God Llywodraethu Corfforaethol y DU 2018 cyn belled ag y mae'n berthnasol i'r sector AB.

Mae'r Coleg wedi ymrwymo i arddel arferion gorau ym mhob agwedd ar lywodraethu corfforaethol ac mae'r Coleg wedi mabwysiadu'r Cod ac wedi cydymffurfio ag ef. Nid ydym wedi mabwysiadu Cod Llywodraethu Corfforaethol y DU ac felly nid ydym yn ei ddefnyddio. Fodd bynnag, rydym wedi adrodd ar ein trefniadau Llywodraethu Corfforaethol trwy fanteisio ar yr arferion gorau sydd ar gael, gan gynnwys yr agweddau hynny ar God Llywodraethu Corfforaethol y DU rydym yn ystyried eu bod yn berthnasol i'r sector AB ac arferion gorau.

Ym marn y llywodraethwyr, mae'r Coleg yn cydymffurfio â holl ddarpariaethau'r Cod a/neu'n rhagori arnynt, ac mae wedi cydymffurfio trwy gydol y flwyddyn a ddiweddodd 31 Gorffennaf 2022. Mae Bwrdd y Gorfforaeth yn cydnabod, fel corff y mae cyllid cyhoeddus a phreifat yn cael ei ymddiried ynddo, fod dyletswydd arbennig ganddo i ddilyn y safonau llywodraethu corfforaethol uchaf bob amser. Wrth gyflawni ei gyfrifoldebau, mae'n ystyried yn llawn y Cod Llywodraethu ar gyfer Addysg Bellach a gyhoeddwyd gan Colegau Cymru yn Ionawr 2016, ac roedd wedi mabwysiadu'r cod hwn yn ffurfiol ar 11 Chwefror 2016.

Mae'r Coleg yn elusen sydd wedi'i heithrio o fewn ystyr Rhan 3 Deddf Elusennau 2011. Mae'r llywodraethwyr, sydd hefyd yn Ymddiriedolwyr at ddibenion Deddf Elusennau 2011, yn cadarnhau eu bod nhw wedi rhoi sylw dyledus i ganllawiau'r Comisiwn Elusennau ar fudd cyhoeddus, a bod y datganiadau gofynnol i'w gweld mewn mannau eraill yn y datganiadau ariannol hyn.

Coleg Gŵyr Abertawe

Y Gorfforaeth

Roedd yr aelodau a wasanaethodd y Coleg yn ystod y flwyddyn ac ar ôl diwedd y flwyddyn hyd at ddyddiad llofnodi'r Adroddiad Blynyddol fel a ganlyn:

Llywodraethwr	Blwyddyn Penodi / Ailbenodi	Cyfnod y Swydd	Presenoldeb ym Mwrdd y Gorfforaeth	Pwyllgorau a Wasanaethodd yn ystod y Flwyddyn
Mr M Howells	2016/2020	4 Blynedd	7/7	Cadeirydd: Corfforaeth (o Awst 2020) C, PCY, ChLI
Mrs P Walters	2019	4 Blynedd	5/7 (absenoldeb arbennig)	Is-gadeirydd Bwrdd y Gorfforaeth tan fis Mai 2022; A, CA, Tâl (tan fis Mai 2022)
Jahmil Ahmed *1	2021 (Hydref)	1 flwyddyn	6/6	CA, CD
Dr D Ashelby	2010/2014/2018	4 blynedd	7/7	CA (Cadeirydd), ChLI (Cadeirydd)
Mrs H Davies-Bjork (Staff)	O fis Mai 2019	4 blynedd	6/7	CA, CD
Mr A Donald	2010/2014/2018	4 blynedd	4/7	C (Cadeirydd), ADDS, Tâl
Mr D Griffiths	2022 (Gorffennaf)	4 blynedd		C
Dr A Iwobi	2021	4 blynedd	7/7	A, CA
Mr M Jones (Pennaeth a Phrif Weithredwr)	2013	Tra'n Bennaeth	7/7	CA, PCY, CD, C
Mrs M Leyshon	2019	4 blynedd	5/7	A, ChLI, ADDS, Tâl
Y Parch Dr A Morgan	2019 (tan fis Ebrill 2022)	4 blynedd	3/5	A, CD, ADDS
Maria Pollard *2	2021	1 flwyddyn	6/7	CD, CA
Y Cyng S Pritchard	2019/2020/22 (Mai)	4 blynedd	6/7	CD, ADDS
Dr J Rance	2020	4 blynedd	7/7	PCY, C
Y Barnwr R Singh	2010/2014/2018	4 blynedd	7/7	Archwilio (Cadeirydd), Tâl
Y Cyng R Smith	2022 (1 Gorffennaf)	4 blynedd		

Coleg Gŵyr Abertawe

Yr Athro C Thomas	2020	4 blynedd	6/7	C, CA
Mrs D Thomas (Staff)	2018	4 blynedd	7/7	CA, CD
Y Cyng D Thomas	2019 (o fis Mai)/2020/2022	1 flwyddyn	7/7	Is-gadeirydd Bwrdd y Gorfforaeth o fis Mai 2022, ChLI, A, ADDS
Miss Hayley Thomas	2022 (1 Gorffennaf)	4 blynedd		CD, CA
Mr Simon Tse	2022 (Ebrill)	4 blynedd	1/2	ChLI, C
Mrs A Vickers	2021 (Mehefin)	4 blynedd	7/7	C, ChLI
Dr S Weir	2020	4 blynedd	5/7	PCY, ADDS
Mrs S Williams	2016/2020	4 blynedd	4/7	ADDS, CD (Cadeirydd)
Mrs Helen Wright	2022 (1 Gorffennaf)	4 blynedd		A, ADDS

Yn ystod y flwyddyn, gwasanaethodd Mr J Britton fel aelod cydetholedig o'r Pwyllgor Prosiectau Cyfalaf ac Ystadau.

Ym mis Mehefin 2021 dechreuodd Mrs A Vickers a Dr A Iwobi i lenwi swyddi o ganlyniad i ddiwedd cyfnod swydd Mr M Day a Mr G Williams. Ym mis Mai 2022, penodwyd Mr Simon Tse i gymryd lle'r Parch Dr Adrian Morgan, a roddodd y gorau i'r Bwrdd. Gorffennodd y Cynghorydd Des Thomas fel enwebai Cyngor Abertawe ond cafodd ei ailbenodi am dymor o flwyddyn fel aelod annibynnol. Ailenwebwyd y Cyng Sam Pritchard gan y Cyngor a'i benodi am gyfnod o bedair blynedd, ac enwebwyd y Cyng Robert Smith hefyd gan y Cyngor a'i benodi gan y Bwrdd am gyfnod o bedair blynedd. Daeth tymor swydd llywodraethwr y staff academiaidd i ben ym mis Mehefin 2022 a disodlwyd Mrs Denise Thomas gan Miss Hayley Thomas. Penodwyd Mrs Helen Wright a Mr Darren Griffiths i'w cyfnodau yn y swydd gan ddechrau ym mis Gorffennaf i gymryd lle Dr David Ashelby a Mr Andrew Donald y daeth eu cyfnodau yn y swydd i ben ddiwedd mis Mehefin 2022.

Coleg Gŵyr Abertawe

Ym mis Medi 2021, penodwyd Miss M Pollard (llywydd cangen UCM) yn Llywodraethwr.

Allwedd:			
C	Y Pwyllgor Cyllid	Tâl	Y Pwyllgor Tâl
ADDS	Y Pwyllgor Adnoddau Dynol a Datblygu Sefydliadol	CA	Y Pwyllgor Cwricwlwm ac Ansawdd
ChLI	Y Pwyllgor Chwilio a Llywodraethu	CD	Y Pwyllgor Cymorth Dysgwyr
A	Y Pwyllgor Archwilio	PCY	Y Pwyllgor Prosiectau Cyfalaf ac Ystadau
*1	Penodwyd yn Hydref 2021 i wasanaethu'r flwyddyn academiaidd 2021/22 ac ymlaen fel Myfyriwr-lywodraethwr	*2	Penodwyd yn Awst 2021 fel Llywydd Cangen UCM

Cyfrifoldeb y Gorfforaeth yw llunio barn annibynnol ar faterion strategaeth, perfformiad, adnoddau a safonau ymddygiad.

Mae'r Gorfforaeth yn cael gwybodaeth reolaidd ac amserol ar berfformiad ariannol cyffredinol y Coleg, ynghyd â gwybodaeth arall megis perfformiad yn erbyn targedau cyllido, gwariant cyfalaf arfaethedig, materion ansawdd a materion cysylltiedig â phersonél fel iechyd a diogelwch a materion amgylcheddol. Mae'r Gorfforaeth yn cwrdd unwaith y tymor o leiaf.

Mae'r Gorfforaeth yn cynnal ei fusnes trwy nifer o bwyllgorau. Mae cylch gorchwyl gan bob pwyllgor sydd wedi cael ei gymeradwyo gan y Gorfforaeth. Y pwyllgorau hyn yw y Pwyllgor Cyllid, y Pwyllgor Adnoddau Dynol a Datblygiad Sefydliadol, y Pwyllgor Tâl, y Pwyllgor Chwilio a Llywodraethu, y Pwyllgor Cwricwlwm ac Ansawdd, y Pwyllgor Cymorth Dysgwyr, y Pwyllgor Prosiectau Cyfalaf ac Ystadau, a'r Pwyllgor Archwilio. Mae cofnodion llawn pob cyfarfod, ac eithrio'r rhai y mae'r Gorfforaeth yn barnu eu bod yn gyfrinachol, ar gael gan Glerc y Gorfforaeth.

Mae pob llywodraethwr yn gallu ceisio cyngor proffesiynol annibynnol i helpu gyda'u dyletswyddau ar draul y Coleg, a gallant droi at Glerc y Gorfforaeth sy'n atebol i'r Bwrdd ac yn gyfrifol am sicrhau bod yr holl weithdrefnau a rheoliadau cymwys yn cael eu dilyn. Mae penodi, gwerthuso, a diswyddo'r Clerc yn faterion i'r Gorfforaeth gyfan.

Mae agendâu, papurau ac adroddiadau ffurfiol yn cael eu rhoi i'r llywodraethwyr mewn da bryd cyn cyfarfodydd Bwrdd. Mae papurau briffio hefyd yn cael eu darparu fel y bo angen.

Mae elfen anweithredol gryf ac annibynnol gan y Gorfforaeth, ac nid yw unrhyw unigolyn neu grŵp yn tra-lywodraethu ar ei phroses gwneud penderfyniadau. Mae'r Gorfforaeth o'r farn bod pob un o'i haelodau anweithredol yn annibynnol ar reolaeth ac yn rhydd o unrhyw fusnes neu berthynas arall a allai ymyrryd yn sylweddol ag arfer eu barn annibynnol.

Coleg Gŵyr Abertawe

Mae rhaniad clir yn y cyfrifoldebau ac mae'r Cadeirydd a'r Pennaeth yn rolau ar wahân.

Penodiadau i'r Gorfforaeth

Mae unrhyw benodiadau newydd i'r Gorfforaeth yn fater i'r Gorfforaeth gyfan eu hystyried. Mae Pwyllgor Chwilio a Llywodraethu gan y Gorfforaeth sy'n cynnwys chwe llywodraethwr sy'n gyfrifol am ddewis ac enwebu unrhyw aelod newydd i'r Gorfforaeth ei ystyried. Mae'r Gorfforaeth yn gyfrifol am sicrhau bod yr hyfforddiant priodol yn cael ei ddarparu fel y bo angen. Mae aelodau'r Gorfforaeth yn cael eu penodi am dymor heb fod yn fwy na phedair blynedd.

Cadeirydd y Llywodraethwyr

Rôl Cadeirydd y Llywodraethwyr yw cadeirio cyfarfodydd Bwrdd y Gorfforaeth. Yn ogystal, mae'r Cadeirydd yn gyfrifol am ymateb i unrhyw faterion sy'n effeithio ar y Coleg wrth iddynt godi. Fodd bynnag, nid oes gan y Cadeirydd unrhyw awdurdod i weithredu ac eithrio i gefnogi'r penderfyniadau a wneir gan Fwrdd y Gorfforaeth: Corfforaethau Addysg Bellach (Disodli Offerynnau Llywodraethu ac Erthyglau Llywodraethu) (Cymru) 2006, a Rheoliadau Corfforaeth (Llywodraeth) Addysg Bellach Coleg Gŵyr Abertawe 2010 (fel y diwygiwyd gan y Bwrdd).

Pennaeth

Mae'r Pennaeth hefyd yn aelod o Fwrdd y Gorfforaeth. Mae'r Pennaeth yn gyfrifol fel Swyddog Cyfrifyddu (cyfrifoldeb wedi'i ddiffinio gan Ddeddf Seneddol) ar gyfer cynnal a gweithredu'r Coleg o ddydd i ddydd.

Mae rhaniad clir yn y cyfrifoldebau ac mae'r Cadeirydd a'r Pennaeth yn rolau ar wahân.

Nid yw unrhyw Lywodraethwr, heblaw'r Pennaeth a'r Staff-lywodraethwyr, yn cael unrhyw dâl gan y Coleg. Mae un myfyriwr-lywodraethwr yn cael tâl am ei rôl fel Llywydd Cangen UCM.

Mae'n ofynnol i bob Llywodraethwr ac Uwch Aelod Staff y Coleg gwblhau datganiad buddiannau, ac mae'r wybodaeth wedi'i chynnwys yng Nghofrestr Buddiannau'r Aelodau, sydd ar gael i'w archwilio.

Y Pwyllgor Cyllid

Mae'r Pwyllgor yn cynnwys saith Llywodraethwr ac mae'n cwrdd i ystyried, cynghori ac adrodd i Fwrdd y Gorfforaeth ar bob agwedd ar gyllid y Coleg, polisïau a rheolaethau ariannol, gan gynnwys agweddau ariannol ar ddatblygiadau ystadau. Cyfarfu'r Pwyllgor chwe gwaith yn ystod 2020/21.

Y Pwyllgor Prosiectau Cyfalaf ac Ystadau

Er mwyn cydnabod datblygiadau posibl i'r ystadau dros y pum mlynedd nesaf, mae'r Llywodraethwyr wedi creu Pwyllgor Prosiectau Cyfalaf ac Ystadau. Cyfarfu'r Pwyllgor chwe gwaith yn ystod y flwyddyn.

Coleg Gŵyr Abertawe

Y Pwyllgor Adnoddau Dynol a Datblygu Sefydliadol

Mae'r Pwyllgor yn cynnwys chwe Llywodraethwr ac mae'n cwrdd i ystyried, cynghori ac adrodd i Fwrdd y Gorfforaeth ar bob agwedd ar faterion sy'n ymwneud â materion y gweithwyr. Cyfarfu'r Pwyllgor dair gwaith yn ystod 2021/22.

Y Pwyllgor Chwilio a Llywodraethu

Mae'r Pwyllgor yn cynnwys chwe Llywodraethwr a'i ddiben yw cynghori'r Gorfforaeth ar benodi aelodau newydd o'r Gorfforaeth ac argymhell polisiâu a gweithdrefnau ar gyfer ymsefydlu, arfarnu a datblygu llywodraethu'r Gorfforaeth. Cyfarfu'r Pwyllgor bedair gwaith yn ystod 2021/22.

Y Pwyllgor Cwricwlwm ac Ansawdd

Roedd y Pwyllgor yn cynnwys naw Llywodraethwr yn 2021/22. Diben y Pwyllgor yw cynghori Bwrdd y Gorfforaeth wrth iddo benderfynu ar gymeriad a chenhadaeth addysgol y Coleg, a derbyn ac ystyried adroddiadau mewnol ac allanol ar asesiadau ansawdd yn dilyn arolygu meysydd cwricwlaidd yn y Coleg. Cyfarfu'r Pwyllgor dair gwaith yn ystod 2021/22.

Y Pwyllgor Cymorth Dysgwyr

Mae'r Pwyllgor yn cynnwys wyth Llywodraethwr a'i ddiben yw cynghori Bwrdd y Gorfforaeth ar y trefniadau sy'n cael eu gwneud i helpu myfyrwyr yn ystod eu cyfnod yn y Coleg. Newidiodd ei enw i Bwyllgor Profiad y Dysgwr ym mis Mehefin 2022. Cyfarfu'r Pwyllgor dair gwaith yn ystod 2021/22.

Y Pwyllgor Tâl

Cyfrifoldebau'r Pwyllgor yw gwneud argymhellion i'r Bwrdd ar dâl a thelerau ac amodau eraill y Pennaeth (unig uwch ddeiliad swydd y Coleg) a Chlerc y Bwrdd. Mae pedwar aelod gan y Pwyllgor. Cyfarfu'r Pwyllgor unwaith yn ystod 2021/22. Mae'r manylion tâl ar gyfer y flwyddyn yn dod i ben 31 Gorffennaf 2022 i'w gweld yn Nodyn 8 ar y Datganiadau Ariannol.

Y Pwyllgor Archwilio

Mae'r Pwyllgor Archwilio yn cynnwys pedwar aelod o'r Gorfforaeth yn 2021/22. Mae'r Pwyllgor yn gweithredu yn unol â'r cylch gorchwyl ysgrifenedig a gymeradwywyd gan y Gorfforaeth. Cyfarfu'r Pwyllgor bedair gwaith yn ystod 2021/22.

Coleg Gŵyr Abertawe

Presenoldeb gan aelodau yn ystod y flwyddyn:

	30.09.21	02.12.21	10.03.22	09.06.22	Cyfanswm
Y Barnwr R Singh (Cadeirydd)	X	X	X	X	4/4
Dr A Iwobi		X	X	X	3/4
Mrs P Walters	X	X	X		3/4
Mrs M Leyshon	X		X	X	3/4
Y Parch Dr A Morgan					0/3
Y Cyng D Thomas	X		X	X	3/4
Cyfanswm	4/6	3/6	5/6	4/6	
	67%	50%	83%	67%	67%

Mae'r Pwyllgor yn darparu fforwm adrodd i archwilyr mewnol a datganiadau ariannol y Coleg, sy'n gallu troi at y Pwyllgor i gael trafodaeth annibynnol, heb bresenoldeb rheolwyr y Coleg. Mae'r Pwyllgor hefyd yn derbyn ac yn ystyried adroddiadau gan Lywodraeth Cymru fel y maent yn effeithio ar fusnes y Coleg.

Mae archwilyr mewnol y Coleg yn monitro systemau rheolaeth mewnol, rheolaethau rheoli risg a phrosesau llywodraethu yn unol â chynllun wedi'i gytuno, ac yn adrodd eu casgliadau i'r rheolwyr a'r Pwyllgor Archwilio.

Mae'r rheolwyr yn gyfrifol am weithredu'r argymhellion archwilio a gytunwyd ac mae'r archwilyr mewnol yn cynnal adolygiadau dilynol achlysurol i sicrhau bod argymhellion o'r fath wedi cael eu gweithredu.

Mae'r Pwyllgor Archwilio hefyd yn cynghori'r Gorfforaeth ar benodi archwilyr mewnol a datganiadau ariannol a'u tâl am waith archwilio a gwaith arall.

Cofnodion Cyfarfodydd

Mae cofnodion yn cael eu cadw o bob cyfarfod o Fwrdd y Gorfforaeth a'r Pwyllgorau. Mae cofnodion y cyfarfodydd Pwyllgor yn cael eu rhoi i bob Llywodraethwr yn amodol ar yr eithriadau a ddisgrifiwyd yn Rheoliadau Corfforaeth Addysg Bellach Coleg Gŵyr Abertawe 2010 ac mae adroddiadau'n cael eu derbyn gan Fwrdd y Gorfforaeth gan Gadeiryddion y Pwyllgorau gwahanol.

Mae cofnodion cyfarfodydd Bwrdd y Gorfforaeth ar gael i'r cyhoedd yn amodol ar yr eithriadau a ddisgrifiwyd yn Rheoliadau (llywodraeth) Corfforaeth Addysg Bellach Coleg Gŵyr Abertawe 2010 (fel y diwygiwyd i'r Bwrdd).

Mae cofnodion y Bwrdd yn cynnwys unrhyw faterion o bwys a adroddwyd gan y Pwyllgorau. Mae'r cofnodion ar gael drwy gysylltu â Chlerc y Gorfforaeth.

Coleg Gŵyr Abertawe

Rheolaeth fewnol

Cwmpas y cyfrifoldeb

Y Gorfforaeth sydd â'r cyfrifoldeb eithaf am system rheolaeth fewnol y Coleg ac adolygu ei heffeithiolrwydd. Fodd bynnag, mae system o'i bath wedi'i chynllunio i reoli yn hytrach na dileu'r risg o fethu â chyflawni amcanion busnes, a gall ddarparu sicrwydd rhesymol ond nid sicrwydd absoliwt yn erbyn camddatganiad neu golled sylweddol.

Mae'r Gorfforaeth wedi dirprwyo'r cyfrifoldeb o ddydd i ddydd i'r Pennaeth, fel Swyddog Cyfrifyddu, am gynnal system gadarn o reolaeth fewnol sy'n cefnogi'r gwaith o gyflawni polisiau, nodau ac amcanion y Coleg, gan ddiogelu cronfeydd ac asedau cyhoeddus y mae ef yn bersonol yn gyfrifol amdanynt, yn unol â'r cyfrifoldebau a roddwyd iddo yn y Memorandwm Ariannol rhwng Coleg Gŵyr Abertawe a'r cyrff cyllid. Ef hefyd sy'n gyfrifol am adrodd i'r Gorfforaeth am unrhyw wendidau neu ddiffygion sylweddol yn y rheolaeth fewnol.

Pwrpas y system o reolaeth fewnol

Nod y system o reolaeth fewnol yw rheoli risg i lefel resymol yn hytrach na dileu'r holl risg o fethu â chyflawni polisiau, nodau ac amcanion; felly gall roi sicrwydd rhesymol ac nid sicrwydd absoliwt o effeithiolrwydd yn unig. Mae'r system o reolaeth fewnol yn seiliedig ar broses barhaus sy'n ceisio adnabod a blaenoriaethu'r risgiau i gyflawni polisiau, nodau ac amcanion y Coleg, gwerthuso pa mor debygol y caiff y risgiau hynny eu gwireddu, a'r effaith pe byddent yn cael eu gwireddu, a'u rheoli yn effeithiol, yn effeithlon ac yn economaidd. Mae'r system o reolaeth fewnol wedi bod yn ei lle yng Ngholeg Gŵyr Abertawe am y flwyddyn a ddaeth i ben 31 Gorffennaf 2022 a hyd at ddyddiad cymeradwyo'r adroddiad blyneddol a'r cyfrifon.

Capasiti o drin risg

Mae'r Gorfforaeth wedi adolygu'r prif risgiau y mae'r Coleg yn eu hwynebu ynghyd â'r rheolaethau gweithredu, ariannol a chydymffurfio sydd wedi cael eu rhoi ar waith i leddfu'r risgiau hynny. Ym marn y Gorfforaeth, mae proses barhaus ffurfiol yn weithredol ar gyfer adnabod, gwerthuso a rheoli risgiau arwyddocaol y Coleg sydd wedi bod yn ei lle am y cyfnod yn diweddu 31 Gorffennaf 2022 a hyd at ddyddiad cymeradwyo'r adroddiad blyneddol a'r cyfrifon. Mae'r broses hon yn cael ei hadolygu'n gyson gan y Gorfforaeth.

Y fframwaith risg a rheoli

Mae'r system rheolaeth fewnol yn seiliedig ar fframwaith o wybodaeth reoli gyson, gweithdrefnau gweinyddol gan gynnwys neilltuo dyletswyddau, a system ddirprwyo ac atebolrwydd. Yn arbennig, mae'n cynnwys:

- systemau cyllidebu cynhwysfawr gyda chyllideb flynyddol a adolygir ac y cytunir arni gan Fwrdd y Gorfforaeth

Coleg Gŵyr Abertawe

- adolygiadau rheolaidd gan Fwrdd y Gorfforaeth o adroddiadau ariannol achlysurol a blynyddol, sy'n dangos perfformiad ariannol yn erbyn y rhagolygon
- gosod targedau i fesur perfformiad ariannol a pherfformiad arall
- canllawiau clir ar gyfer rheoli buddsoddiadau cyfalaf
- mabwysiadu disgyblaethau rheoli prosiectau ffurfiol, lle bo'n briodol.

Mae gwasanaeth archwilio mewnol gan Goleg Gŵyr Abertawe sy'n gweithredu yn unol â gofynion Llywodraeth Cymru a Chod Archwilio Arferion. Mae gwaith y gwasanaeth archwilio mewnol yn cael ei lywio gan ddadansoddiad o'r risgiau y mae'r Coleg yn eu hwynebu, ac mae cynlluniau archwilio blynyddol yn seiliedig ar y dadansoddiad hwn. Mae'r dadansoddiad o risgiau a'r cynlluniau archwilio mewnol wedi'u cymeradwyo gan y Gorfforaeth yn ôl argymhellid y Pwyllgor Archwilio. O leiaf yn flynyddol, mae Archwilio Mewnol yn rhoi adroddiad i Fwrdd y Gorfforaeth ar weithgarwch archwilio mewnol yn y Coleg. Mae'r adroddiad yn cynnwys barn annibynnol archwilio mewnol ar ddigonolrwydd ac effeithiolrwydd system rheoli risg, rheolaethau a phrosesau llywodraethu'r Coleg.

Adolygu Effeithlonrwydd

Fel Swyddog Cyfrifyddu, mae'r Pennaeth yn gyfrifol am adolygu effeithiolrwydd y system rheolaeth fewnol. Mae ei adolygiad o effeithiolrwydd y system rheolaeth fewnol wedi'i lywio gan:

- waith yr archwilwyr mewnol
- gwaith y rheolwyr gweithredol yn y Coleg sy'n gyfrifol am ddatblygu a chynnal a chadw'r fframwaith rheolaeth fewnol
- sylwadau gan archwilwyr datganiadau ariannol y Coleg, y cyfrifydd adrodd ar gyfer sicrwydd rheoleidd-dra, yr archwilwyr cyllid penodedig (ar gyfer colegau sy'n destun archwiliad cyllid) yn eu llythyrau rheoli ac adroddiadau eraill.

Mae'r Swyddog Cyfrifyddu wedi cael ei gynghori ar oblygiadau canlyniad ei adolygiad o effeithiolrwydd y system rheolaeth fewnol gan y Pwyllgor Archwilio, sy'n goruchwylio gwaith y gwasanaeth archwilio mewnol, a ffynonellau eraill o sicrwydd a chynllun i fynd i'r afael â gwendidau a sicrhau bod proses o wella'r system yn barhaus ar waith.

Mae'r uwch dîm rheoli yn derbyn adroddiadau sy'n amlinellu dangosyddion perfformiad a risg allweddol, ac mae'n ystyried materion rheolaeth posib sydd wedi cael eu dwyn at ei sylw drwy fecanweithiau rhybudd cynnar sydd wedi'u sefydlu yn yr adrannau a'u hatgyfnerthu gan hyfforddiant ymwybyddiaeth risg. Mae'r uwch dîm rheoli a'r Pwyllgor Archwilio hefyd yn derbyn adroddiadau cyson gan yr archwilwyr mewnol a ffynonellau eraill o sicrwydd, sy'n cynnwys argymhellion ar gyfer gwella. Mae rôl y Pwyllgor Archwilio yn y maes hwn wedi'i gyfyngu i adolygiad lefel uchel o'r trefniadau ar gyfer rheolaeth fewnol. Mae agenda'r Gorfforaeth yn cynnwys eitem reolaidd i'w hystyried o risg a rheolaeth ac mae'n derbyn adroddiadau wedi hynny gan yr uwch dîm rheoli a'r Pwyllgor Archwilio. Mae'r pwyslais ar gael y graddau perthnasol o sicrwydd ac nid adrodd drwy eithriad yn unig. Yn ei gyfarfod yn Rhagfyr 2022, cynhaliodd y Gorfforaeth asesiad blynyddol am y flwyddyn yn diweddu 31 Gorffennaf 2022 drwy ystyried

Coleg Gŵyr Abertawe

dogfennau'r uwch dîm rheoli a'r archwiliad mewnol, ac ystyried digwyddiadau er 31 Gorffennaf 2022.

Yn seiliedig ar gyngor y Pwyllgor Archwilio a'r Swyddog Cyfrifyddu, mae'r Gorfforaeth o'r farn mai fframwaith digonol ac effeithiol sydd gan y Sefydliad ar gyfer llywodraethu, rheoli risg a rheolaeth, a'i fod wedi cyflawni ei gyfrifoldeb statudol o ran "defnyddio adnoddau'n effeithiol ac yn effeithlon, diddyledrwydd y sefydliad a'r corff, a diogelu eu hasedau."

Busnes Gweithredol

Wedi gwneud ymholiadau priodol, mae'r Gorfforaeth o'r farn bod gan y Coleg adnoddau digonol i barhau i fodoli'n weithredol yn y dyfodol rhagweladwy. Oherwydd hynny, mae'n parhau i fabwysiadu sail busnes gweithredol wrth baratoi'r datganiadau ariannol.

Cymeradwywyd drwy orchymyn aelodau'r Gorfforaeth ar 8 Rhagfyr 2022 a llofnodwyd ar eu rhan gan:

Meirion Howells
Cadeirydd y Gorfforaeth

Mark Jones
Pennaeth a Swyddog Cyfrifyddu

Datganiad ar Reoleidd-dra, Priodoldeb a Chydymffurfiaeth

Fel Swyddog Cyfrifyddu, cadarnhaf fod y Coleg wedi rhoi sylw dyledus i ofynion cytundebau cyllid grant a chontractau gyda Llywodraeth Cymru ac wedi ystyried ei gyfrifoldeb i hysbysu Llywodraeth Cymru am afreoleidd-dra perthnasol, amhriodoldeb a diffyg cydymffurfio â thelerau ac amodau ariannu.

Cadarnhaf ar ran y Coleg, ar ôl ymholiad priodol, a hyd eithaf fy ngwybodaeth, rwyf wedi canfod defnydd afreolaidd neu amhriodol o gyllid gan y Coleg, neu ddiffyg cydymffurfio â'r telerau ac amodau cyllid dan femorandwm ariannol a chontractau'r Coleg gyda Llywodraeth Cymru neu unrhyw gyllidwr cyhoeddus arall.

Cadarnhaf fod yr achos canlynol o afreoleidd-dra, amhriodoldeb neu ddiffyg cydymffurfio o ran cyllid wedi cael ei ddarganfod ac mae Llywodraeth Cymru wedi cael eu hysbysu amdano. Os nodir unrhyw achosion ar ôl dyddiad y datganiad hwn, byddwn yn hysbysu Llywodraeth Cymru amdanynt.

- Hawliwyd cyllid ar gyfer dysgwyr anghymwys o dan y contract DSW a'r Cynllun Cymhelliant Gweithwyr DSW gan un o is-gontractwyr y Coleg. Mae'r Coleg wedi hysbysu Llywodraeth Cymru ac wedi gweithio gyda nhw drwy gydol y broses. Mae'r cyllid wedi'i adennill yn llawn gan Lywodraeth Cymru.

Mark Jones
Swyddog Cyfrifyddu

Datganiad Cadeirydd y Llywodraethwyr

Ar ran y Coleg, cadarnhaf fod y Swyddog Cyfrifyddu wedi trafod ei ddatganiad o reoleidd-dra, priodoldeb a chydymffurfiaeth â'r Bwrdd a fy mod yn fodlon ei fod yn berthnasol gywir.

Meirion Howells
Cadeirydd y Gorfforaeth

Datganiad o Gyfrifoldebau Aelodau'r Gorfforaeth

Mae'n ofynnol i aelodau Corfforaeth y Coleg gyflwyno datganiadau ariannol wedi'u harchwilio ar gyfer pob blwyddyn ariannol.

O fewn telerau ac amodau'r Memorandwm Ariannol rhwng Llywodraeth Cymru a Chorfforaeth y Coleg, mae'n ofynnol i'r Gorfforaeth, drwy ei Swyddog Cyfrifyddu, baratoi datganiadau ariannol ac adolygiad gweithredol ac ariannol am bob blwyddyn ariannol yn unol â '*Datganiad o'r Arfer a Argymhellir - Cyfrifyddu ar gyfer Addysg Bellach ac Uwch a'r Cyfarwyddyd Cyfrifon ar gyfer Colegau Addysg Bellach yng Nghymru*' ac Egwyddorion Cyfrifyddu a Dderbynnir yn Gyffredinol y DU, sy'n rhoi darlun gwir a theg o faterion y Coleg a'i warged/ddiffyg incwm dros variant am y flwyddyn honno.

Wrth baratoi'r datganiadau ariannol, mae'n ofynnol i'r Gorfforaeth:

- Ddewis polisïau cyfrifyddu addas a'u gweithredu'n gyson
- Llunio barn ac amcangyfrifon sy'n rhesymol ac yn ddoeth
- Datgan a yw Safonau Cyfrifyddu perthnasol y DU wedi cael eu dilyn, yn amodol ar unrhyw wyriadau o bwys sydd wedi'u datgelu a'u hesbonio yn y datganiadau ariannol
- Asesu a yw'r Coleg yn fusnes gweithredol, gan nodi'r tybiaethau ategol allweddol, cymwysterau neu weithredoedd lliniaru, fel y bo'n briodol (rhaid i hyn fod yn gyson â datgeliadau eraill yn y cyfrifon ac yn adroddiad yr archwilydd)
- Paratoi datganiadau ariannol ar sail busnes gweithredol oni bai ei bod yn amhriodol tybio y bydd y Coleg yn parhau i weithredu.

Mae'n ofynnol hefyd i'r Gorfforaeth baratoi Adroddiad yr Aelodau sy'n disgrifio'r hyn y mae'n ceisio'i gyflawni a sut y mae'n mynd ati i wneud hynny, gan gynnwys statws cyfreithiol a gweinyddol y Coleg.

Mae'r Gorfforaeth yn gyfrifol am gadw cofnodion cyfrifyddu priodol sy'n datgelu â chywirdeb rhesymol ar unrhyw adeg, sefyllfa ariannol y Coleg ac sy'n ei alluogi i sicrhau bod y datganiadau ariannol yn cael eu paratoi yn unol â'r ddeddfwriaeth berthnasol gan gynnwys Deddf Addysg Bellach ac Uwch 1992 a Deddf Elusennau 2011, a safonau cyfrifyddu perthnasol. Mae'n gyfrifol am gymryd y camau sy'n rhesymol agored iddo i ddiogelu ei asedau ac atal a darganfod twyll ac unrhyw afreoleidd-dra arall.

Mae'r Gorfforaeth yn gyfrifol am gynnal gwefan Coleg Gŵyr Abertawe a'i chywirdeb; nid yw'r gwaith a wnaed gan yr archwilwyr yn cynnwys ystyried y materion hyn ac felly nid yw'r archwilwyr yn cymryd unrhyw gyfrifoldeb am unrhyw newidiadau a allai fod wedi digwydd i'r datganiadau ariannol ers iddynt gael eu cyflwyno'n wreiddiol ar y wefan. Gall deddfwriaeth yn y DU ar gyfer paratoi a lledaenu datganiadau ariannol amrywio o ddeddfwriaeth mewn awdurdodaethau eraill.

Coleg Gŵyr Abertawe

Aelodau'r Gorfforaeth sy'n gyfrifol am sicrhau bod y gwariant a'r incwm yn cael eu defnyddio at y dibenion a fwriadwyd gan y Senedd a bod y trafodion ariannol yn cydymffurfio â'r awdurdodau sy'n eu rheoli. Yn ogystal, maent yn gyfrifol am sicrhau na ddefnyddir cyllid Llywodraeth Cymru at unrhyw ddibenion heblaw am y rhai a restrir yn y Memorandwm Ariannol gyda Llywodraeth Cynulliad Cymru ac unrhyw amodau eraill a nodir gan Lywodraeth Cymru o dro i dro. Rhaid i aelodau'r Gorfforaeth sicrhau bod rheolaethau ariannol a rheoli priodol yn bodoli er mwyn diogelu arian cyhoeddus a chyllid arall ac i sicrhau y defnyddir yr arian yn briodol. Ynghyd â hyn, aelodau'r Gorfforaeth sy'n gyfrifol am sicrhau rheolaeth economaidd, effeithiol ac effeithlon o adnoddau a gwariant y Coleg rhag peryglu'r manteision a ddylai ddeillio o'r defnydd o gyllid cyhoeddus gan Lywodraeth Cymru.

Cymeradwywyd drwy orchymyn Aelodau'r Gorfforaeth ar 8 Rhagfyr 2022 a llofnodwyd ar eu rhan gan:

Meirion Howells
Cadeirydd y Gorfforaeth

Adroddiad yr Archwilydd Annibynnol i Aelodau Coleg Gŵyr Abertawe

Barn

Rydym wedi archwilio datganiadau ariannol Coleg Gŵyr Abertawe a'i is-gwmnïau (y 'Grŵp') am y flwyddyn yn diweddu 31 Gorffennaf 2022, sy'n cynnwys y Datganiad Cyfunol o Incwm Cynhwysfawr, Datganiad Coleg a Chyfunol o Newidiadau mewn Cronfeydd wrth Gefn, y Fantolen Gyfunol, Datganiad Cyfunol o Lif Arian a'r nodiadau cysylltiedig, gan gynnwys crynodeb o bolisiâu ariannol sylweddol. Y fframwaith adrodd ariannol sydd wedi ei ddefnyddio wrth eu paratoi yw cyfraith cymwys a Safonau Cyfrifo'r Deyrnas Unedig FRS 102 "Y Safon Adrodd Ariannol sy'n gymwys yn y DU a Gweriniaeth Iwerddon" (Arfer Cyfrifyddu a Dderbynnir yn Gyffredinol y Deyrnas Unedig) a'r Datganiad Ymarfer Argymelledig: Cyfrifyddu ar gyfer Addysg Bellach ac Uwch.

Yn ein tyb ni, mae'r datganiadau ariannol:

- yn rhoi adlewyrchiad clir a theg o faterion y Grŵp a'r Coleg ar 31 Gorffennaf 2022 ac o warged incwm dros wariant y Coleg am y flwyddyn a ddaeth i ben;
- wedi'u paratoi'n briodol yn unol ag Arferion Cyfrifyddu a Dderbynnir yn Gyffredinol y Deyrnas Unedig.

Sail y farn

Cynhaliwyd ein harchwiliad yn unol â Safonau Archwilio Rhyngwladol (DU) (ISAs (UK)) a'r gyfraith berthnasol. Disgrifir ein cyfrifoldebau ymhellach yn adran cyfrifoldebau'r Archwilydd ar gyfer archwilio datganiadau ariannol ein hadroddiad. Rydym yn annibynnol o'r Coleg yn unol â gofynion moesegol sy'n berthnasol i'n harchwiliad o datganiadau ariannol yn y DU, gan gynnwys Safon Foesegol y Cyngor Adrodd Ariannol ac rydym wedi cyflawni ein cyfrifoldebau moesegol yn unol â'r gofynion hyn. Credwn fod y dystiolaeth archwilio yr ydym wedi'i derbyn yn ddigonol ac yn briodol er mwyn darparu sail ar gyfer ein barn.

Casgliadau mewn perthynas â busnes gweithredol

Wrth archwilio'r datganiadau ariannol, rydym wedi dod i'r casgliad bod defnydd yr aelodau o sail busnes gweithredol cyfrifyddu wrth baratoi'r datganiadau ariannol yn briodol.

Yn seiliedig ar y gwaith rydym wedi'i berfformio, nid ydym wedi nodi unrhyw ansicrwydd perthnasol sy'n ymwneud â digwyddiadau neu amodau a allai, yn unigol neu ar y cyd, daflu amheuaeth sylweddol ar allu'r Grŵp i barhau fel busnes gweithredol am gyfnod o ddeuddeg mis o leiaf o'r adeg yr awdurdodir y datganiadau ariannol i'w cyhoeddi.

Disgrifir ein cyfrifoldebau ni a chyfrifoldebau'r Corff Llywodraethu mewn perthynas â busnes gweithredol yn adrannau perthnasol yr adroddiad hwn.

Gwybodaeth arall

Mae'r wybodaeth arall yn cynnwys gwybodaeth sy'n rhan o adroddiad aelodau y Corff Llywodraethu ar wahân i'r datganiadau ariannol ac adroddiad ein harchwilwyr amdanynt. Y Corff Llywodraethu sy'n gyfrifol am yr wybodaeth arall yn yr adroddiad blynyddol. Nid yw ein barn ar y datganiadau ariannol yn cynnwys yr wybodaeth arall ac, ac eithrio'r raddau a ddatganwyd yn benodol yn ein hadroddiad, nid ydym yn mynegi unrhyw gasgliad sicr amdano.

Mewn perthynas â'n harchwiliad o ddatganiadau ariannol, ein cyfrifoldeb ni yw darllen yr wybodaeth ac, wrth wneud hynny, ystyried p'un a yw'r wybodaeth arall yn faterol anghyson â'r datganiadau ariannol neu os yw'n ymddangos bod yr wybodaeth a ddarganfu gennym yn ystod yr archwiliad neu ryw ffordd arall yn cael ei cham-ddweud yn faterol. Os ydym yn nodi'r fath anghysondeb materol neu gam-ddywediadau materol ymddangosol, mae'n ofynnol i ni benderfynu ai cam-ddywediad materol yn y datganiadau ariannol yw neu gam-ddweud materol yn yr wybodaeth arall. Os, yn seiliedig ar y gwaith a wnaed gennym, rydym yn dod i'r casgliad bod cam-ddweud materol o'r wybodaeth arall, mae'n ofynnol i ni adrodd y ffaith honno.

Nid oes gennym unrhyw beth i'w adrodd yn hynny o beth.

Materion y mae'n ofynnol i ni adrodd amdanynt drwy eithriad

Nid oes gennym unrhyw beth i'w adrodd mewn perthynas â'r materion canlynol y mae Cod Ymarfer Archwiliadau mewn Addysg Bellach a gyhoeddwyd gan Lywodraeth Cymru yn ei wneud yn ofynnol i ni ei adrodd wrthyh os, yn ein barn:

- nad oes cofnodion archwilio cywir wedi eu cadw; neu nid oes ffurflenni digonol wedi eu derbyn ar gyfer ein harchwiliad gan ganghennau nad ydym wedi ymweld â nhw; neu
- nad yw'r datganiadau ariannol yn cyd-fynd â'r cofnodion neu ffurflenni cyfrifyddu; neu
- mae'r wybodaeth a roddir yn adroddiad aelodau'r Corff Llywodraethu, gan gynnwys yr adolygiad gweithredu ac ariannol a'r datganiad o llywodraethu corfforaethol, yn anghyson â'r datganiadau ariannol; ac
- nid ydym wedi derbyn yr holl wybodaeth ac esboniadau y mae eu hangen arnom ar gyfer ein harchwiliad.

Cyfrifoldebau'r Corff Llywodraethu

Fel yr esbonnir yn llawnach yn y Datganiad o Gyfrifoldebau'r Corff Llywodraethu ar dudalen 35, mae'r Corff Llywodraethu'n gyfrifol am baratoi'r datganiadau ariannol ac am fodloni ei hun eu bod nhw'n rhoi darlun gwir a theg a'u bod yn wiriad mewnol y mae'r Corff Llywodraethu'n eu hystyried yn angenrheidiol er mwyn galluogi paratoi'r datganiadau ariannol nad oes ganddynt gam-ddywediadau materol, boed hynny o ganlyniad i dwyll neu gamgymeriad.

Coleg Gŵyr Abertawe

Wrth baratoi'r datganiadau ariannol, y Corff Llywodraethu sy'n gyfrifol am asesu gallu'r Coleg i barhau fel busnes gweithredol gan ddatgelu, fel y bo'n berthnasol, faterion mewn perthynas â busnes gweithredol a defnyddio busnes gweithredol fel sail cyfrifyddu oni fydd y Corff Llywodraethu'n bwriadu rhoi'r gorau i weithrediadau neu nad oes ganddynt unrhyw ffordd realistig o beidio â gwneud hynny.

Cyfrifoldebau'r Archwilydd wrth archwilio datganiadau ariannol

Ein hamcanion ni yw cael sicrwydd rhesymol ynghylch a yw'r datganiadau ariannol ar y cyfan yn rhydd o gam-ddweud materol, boed hynny o ganlyniad i dwyll neu gamgymeriad, a chyflwyno adroddiad archwilwyr sy'n cynnwys ein barn. Mae sicrwydd rhesymol yn lefel uchel o sicrwydd ond nid yw'n gwarantu y bydd archwiliad a wneir yn unol â Safonau Archwilio Rhyngwladol (ISAs) (DU) bob tro yn canfod camddywediad pan fo'n bodoli. Gall camddywediadau godi o ganlyniad i dwyll neu gamgymeriad a chânt eu hystyried yn faterol os, yn unigol neu ar y cyd, y gellid yn rhesymol ddisgwyl iddynt ddylanwadu ar benderfyniadau ariannol a wnaed gan ddefnyddwyr ar sail y datganiadau ariannol hyn.

Manylir isod i ba raddau y mae ein gweithdrefnau'n gallu canfod afreoleidd-dra, gan gynnwys twyll.

Mae afreoleidd-dra, gan gynnwys twyll, yn achosion o ddiffyg cydymffurfio â chyfreithiau a rheoliadau. Rydym yn cynllunio gweithdrefnau yn unol â'n cyfrifoldebau, a amlinellir uchod, i ganfod camddywediadau perthnasol mewn perthynas ag afreoleidd-dra, gan gynnwys twyll.

Yn seiliedig ar ein dealltwriaeth o'r Grŵp a'i ddiwydiant, roeddem o'r farn y gallai diffyg cydymffurfio â'r cyfreithiau a'r rheoliadau a ganlyn gael effaith sylweddol ar y datganiadau ariannol: cydymffurfio â chytundebau ariannu Llywodraeth Cymru, fframwaith rheoleiddio Estyn, diogelu, deddfwriaeth pensiynau, rheoleiddio cyflogaeth a rheoleiddio iechyd a diogelwch, gwrth-lwgrwobrwyo, llygredd a thwyll, gwyngalchu arian.

Er mwyn ein helpu i nodi achosion o ddiffyg cydymffurfio â'r cyfreithiau a'r rheoliadau hyn, ac wrth nodi ac asesu'r risgiau o gamddatganiadau perthnasol mewn perthynas â diffyg cydymffurfio, roedd ein gweithdrefnau'n cynnwys, ond nid yn gyfyngedig i:

- Holi'r rheolwyr a, lle bo'n briodol, y rhai sy'n gyfrifol am lywodraethu, a yw'r Grŵp yn cydymffurfio â chyfreithiau a rheoliadau, a thrafod eu polisïau a'u gweithdrefnau ynghylch cydymffurfio â chyfreithiau a rheoliadau;
- Archwilio gohebiaeth, os o gwbl, ag awdurdodau trwyddedu neu reoleiddio perthnasol;
- Cyfleu deddfau a rheoliadau a nodwyd i'n holl dîm ymgysylltu a pharhau'n effro i unrhyw arwyddion o ddiffyg cydymffurfio yn ystod ein harchwiliad; ac
- Ystyried y risg o weithredoedd gan y Grŵp a oedd yn groes i gyfreithiau a rheoliadau cymwys, gan gynnwys twyll.

Gwnaethom hefyd ystyried y deddfau a'r rheoliadau hynny sy'n cael effaith uniongyrchol ar baratoi'r datganiadau ariannol, megis deddfwriaeth pensiwn.

Coleg Gŵyr Abertawe

Yn ogystal, fe wnaethom werthuso cymhellion a chyfleoedd y cyfarwyddwyr a'r rheolwyr ar gyfer trin y datganiadau ariannol yn dwyllodrus, gan gynnwys y risg y byddai rheolwyr yn diystyru'r rheolaethau, a phenderfynwyd bod y prif risgiau'n ymwneud â phostio cofnodion dyddlyfr llaw i drin perfformiad ariannol, tuedd rheolwyr drwy ddyfarniadau a thybiaethau mewn amcangyfrifon cyfrifyddu sylweddol, yn enwedig mewn perthynas â chydabod refeniw (fe wnaethom briodoli hyn i'r cyfnod torbwynt, a thrafodion untro neu anarferol sylweddol).

Roedd ein gweithdrefnau archwilio mewn perthynas â thwyll yn cynnwys ond nid yn gyfyngedig i'r canlynol:

- Gwneud ymholiadau i'r cyfarwyddwyr a'r rheolwyr ynghylch a oedd ganddynt wybodaeth am unrhyw dwyll gwirioneddol, amheus neu honedig;
- Ennill dealltwriaeth o'r rheolaethau mewnol a sefydlwyd i liniaru risgiau sy'n gysylltiedig â thwyll;
- Trafod ymysg y tîm ymgysylltu risgiau twyll; a
- Mynd i'r afael â risgiau twyll o ganlyniad i reolwyr yn diystyru rheolaethau trwy wneud profion mynediad mewn cyfnodolion.

Mae cyfyngiadau cynhenid yn y gweithdrefnau archwilio a ddisgrifir uchod ac mae'r rheolwyr yn bennaf gyfrifol am atal a chanfod afreoleidd-dra gan gynnwys twyll. Yn yr un modd ag unrhyw archwiliad, roedd risg o beidio â chanfod afreoleidd-dra, gan y gallai'r rhain gynnwys cydgynllwynio, ffugio, hepgoriadau bwriadol, camliwio neu ddiystyru rheolaethau mewnol.

Gellir gweld disgrifiad pellach o'n cyfrifoldebau dros archwilio'r datganiadau ariannol ar wefan y Cyngor Adrodd Ariannol yn www.frc.org.uk/auditorsresponsibilities Mae'r disgrifiad hwn yn rhan o'n hadroddiad yr archwilydd.

Adrodd arall sy'n ofynnol

Barn am faterion eraill y'u pennwyd yng Nghod Ymarfer Archwiliadau Addysg Bellach 2015 a gyhoeddwyd gan Lywodraeth Cymru.

Yn ein barn ni, ym mhob agwedd o bwys,

- mae arian a wariwyd o grantiau Llywodraeth Cymru a chronfeydd eraill o ba bynnag ffynhonnell a weinyddwyd gan y Sefydliad at ddibenion penodol wedi cael eu cymhwyso'n briodol i'r dibenion hynny ac, os yw'n briodol, wedi'u rheoli yn unol â'r holl ddeddfwriaeth berthnasol; ac
- mae incwm wedi cael ei gymhwyso yn unol â'r memorandwm ariannol â Llywodraeth Cymru.

Defnyddio'r Adroddiad Archwilio

Mae'r adroddiad wedi'i greu i'r corff Llywodraethu fel corff yn unig, yn unol ag Erthyglau Llywodraethu'r Grŵp. Mae ein gwaith archwilio wedi'i wneud er mwyn i ni allu datgan i'r Corff Llywodraethu y materion hynny y mae'n ofynnol i ni eu datgan iddynt mewn adroddiad archwilydd ac nid at unrhyw ddiben arall. I'r graddau llawnaf a ganiateir gan y gyfraith, nid ydym yn derbyn nac yn cymryd cyfrifoldeb i unrhyw un ac eithrio'r Grŵp a'r Corff Llywodraethu fel corff am ein gwaith archwilio, am yr adroddiad hwn, nac am y farn a luniwyd gennym.

MAZARS LLP

Richard Bott (Uwch Archwilydd Statudol) ar ran Mazars LLP

Cyfrifwr Siartredig ac Archwilydd Statudol

90 Victoria Street

Redcliffe

Bristol

BS1 6DP

Dyddiad: 16 Ionawr 2023

Coleg Gŵyr Abertawe

Datganiad Cyfunol a Datganiad y Coleg o Incwm Cynhwysfawr

		Nodiadau	2022	2022	2021	2021
			Grŵp	Coleg	Grŵp	Coleg
			£'000	£'000	£'000	£'000
INCWM						
Grantiau cyrff ariannu	2		48,367	48,367	41,140	41,137
Ffioedd dysgu a chontractau addysg	3		2,839	2,822	2,978	2,923
Grantiau a chontractau eraill	4		2,788	2,763	3,779	3,592
Incwm arall	5		1,944	1,944	1,204	1,204
Incwm buddsoddi	6		11	11	1	1
Rhoddion a gwaddolion	7		-	-	-	-
Cyfanswm incwm			55,949	55,907	49,102	48,857
GWARIANT						
Costau staff	8		39,378	38,852	37,312	36,698
Costau ailstrwythuro sylfaenol	8		167	132	94	94
Costau gweithredu eraill	9		13,452	14,153	10,148	10,559
Dibrisiant ac amorteiddiad	12,13		3,562	3,562	3,093	3,078
Llog a chostau cyllid eraill	10		687	675	701	683
Cyfanswm Gwariant			57,246	57,374	51,348	51,112
(Diffyg) cyn enillion a cholledion eraill			(1,297)	(1,467)	(2,246)	(2,255)
(Colled)/elw ar werthu asedau sefydlog			(5)	1	-	-
(Diffyg) cyn treth			(1,302)	(1,466)	(2,246)	(2,255)
Trethiant	11		-	-	-	-
(Diffyg) am y flwyddyn			(1,302)	(1,466)	(2,246)	(2,255)
Cynnydd actiwaraid mewn perthynas â chynlluniau pensiwn	26		39,790	39,790	13,790	13,790
Cyfanswm Incwm Cynhwysfawr am y flwyddyn cyn budd lleiafrifol			38,488	38,324	11,544	11,535
Budd lleiafrifol			(2)	-	-	-
Cyfanswm Incwm Cynhwysfawr am y flwyddyn			38,486	38,324	11,544	11,535
Incwm cynhwysfawr cyfyngedig			-	-	-	-
Incwm cynhwysfawr anghyfyngedig			38,486	38,324	11,544	11,535
(Diffyg) am y flwyddyn a briodolir i:						
Cyfran anreolaethol		2	-	-	-	-
Grŵp			(1,304)	(1,466)	(2,246)	(2,255)
(Diffyg) am y flwyddyn a briodolir i:			(1,302)	(1,466)	(2,246)	(2,255)
Cyfanswm Incwm Cynhwysfawr am y flwyddyn a briodolir i:						
Cyfran anreolaethol		2	-	-	-	-
Grŵp			38,484	38,324	11,544	11,535
Cyfanswm Incwm Cynhwysfawr am y flwyddyn a briodolir i:			38,486	38,324	11,544	11,535

Coleg Gŵyr Abertawe

Datganiad Cyfunol a Datganiad y Coleg o Newidiadau Cronfeydd Wrth Gefn

	Cyfrif incwm a gwariant	Cronfa ailbriso	Cyfanswmac eithrio cyfran anreolaethol	Cyfran anreolaethol	Cyfanswm
	£'000	£'000	£'000	£'000	£'000
Grŵp					
Balans ar 1 Awst 2020	(24,652)	11,764	(12,888)	-	(12,888)
(Diffyg) o'r cyfrif incwm a gwariant	(2,246)	-	(2,246)	-	(2,246)
Incwm cynhwysfawr arall	13,790	-	13,790	-	13,790
Trosglwyddiadau rhwng cronfeydd ailbriso ac incwm a gwariant	237	(237)	-	-	-
Symudiad yn y flwyddyn	11,781	(237)	11,544	-	11,544
Balans ar 31 Gorffennaf 2021	(12,871)	11,527	(1,344)	-	(1,344)
(Diffyg) o'r cyfrif incwm a gwariant	(1,304)	-	(1,304)	2	(1,302)
Incwm cynhwysfawr arall	39,790	-	39,790	-	39,790
Trosglwyddiadau rhwng cronfeydd ailbriso ac incwm a gwariant	237	(237)	-	-	-
Cyfanswm incwm cynhwysfawr am y flwyddyn	38,723	(237)	38,486	2	38,488
Balans ar 31 Gorffennaf 2022	25,852	11,290	37,142	2	37,144
Coleg					
Balans ar 1 Awst 2020	(24,487)	11,764	(12,723)	-	(12,723)
(Diffyg) o'r cyfrif incwm a gwariant	(2,255)	-	(2,255)	-	(2,255)
Incwm cynhwysfawr arall	13,790	-	13,790	-	13,790
Trosglwyddiadau rhwng cronfeydd ailbriso ac incwm a gwariant	237	(237)	-	-	-
Symudiad yn y flwyddyn	11,772	(237)	11,535	-	11,535
Balans ar 31 Gorffennaf 2021	(12,715)	11,527	(1,188)	-	(1,188)
(Diffyg) o'r cyfrif incwm a gwariant	(1,466)	-	(1,466)	-	(1,466)
Incwm cynhwysfawr arall	39,790	-	39,790	-	39,790
Trosglwyddiadau rhwng cronfeydd ailbriso ac incwm a gwariant	237	(237)	-	-	-
Cyfanswm incwm cynhwysfawr am y flwyddyn	38,561	(237)	38,324	-	38,324
Balans ar 31 Gorffennaf 2022	25,846	11,290	37,136	-	37,136

Coleg Gŵyr Abertawe

Mantolenni ar 31 Gorffennaf

	Nodiadau	Grŵp	Coleg	Grŵp	Coleg
		2022	2022	2021	2021
		£'000	£'000	£'000	£'000
Asedau anghyfredol					
Asedau sefydlog anniriaethol	13	230	230	318	318
Asedau sefydlog tiriaethol	12	45,779	45,779	43,155	43,152
Buddsoddiadau	14	-	-	-	-
Eiddo buddsoddi	14	145	145	145	145
		46,154	46,154	43,618	43,615
Asedau Cyfredol					
Masnach a symiau eraill sy'n dderbyniadwy	15	4,455	4,454	4,578	4,540
Buddsoddiadau	16	3,000	3,000	-	-
Arian parod a'r cyfwerth	21	16,359	16,348	11,348	11,348
		23,814	23,802	15,926	15,888
Llai: Credydwy'r – symiau'n ddyledus o fewn blwyddyn	17	(13,186)	(13,182)	(9,416)	(9,219)
Asedau cyfredol net		10,628	10,620	6,510	6,669
Cyfanswm asedau llai rhwymedigaethau cyfredol					
		56,782	56,774	50,128	50,284
Credydwy'r – symiau sy'n ddyledus ar ôl mwy na blwyddyn	18	(14,372)	(14,372)	(11,410)	(11,410)
Darpariaethau					
Rhwymedigaethau buddion wedi'u diffinio	20	(3,930)	(3,930)	(38,640)	(38,640)
Darpariaethau eraill	20	(1,336)	(1,336)	(1,422)	(1,422)
Cyfanswm asedau net		37,144	37,136	(1,344)	(1,188)
Cronfeydd Anghyfyngedig					
Cyfrif incwm a gwariant		25,852	25,846	(12,871)	(12,715)
Cronfa ailbriso		11,290	11,290	11,527	11,527
Cyfanswm cronfeydd anghyfyngedig a briodolir i'r		37,142	37,136	(1,344)	(1,188)
Budd lleiafrifol		2	-	-	-
Cyfanswm cronfeydd anghyfyngedig		37,144	37,136	(1,344)	(1,188)

Cymeradwywyd y datganiadau ariannol ar dudalennau 42-76 gan y Gorfforaeth ar 8 Rhagfyr 2022 a'u llofnodi ar ei rhan ar y dyddiad hwnnw gan:

Meirion Howells
Cadeirydd y Corff Llywodraethu

Mark Jones
Pennaeth a Swyddog Cyfrifyddu

Datganiad Cyfunol o Lif Arian

	Nodiadau	2022 £'000	2021 £'000
Llif arian o weithgareddau gweithredu			
(Diffyg) am y flwyddyn		(1,297)	(2,246)
Addasiad ar gyfer eitemau heblaw arian parod			
Dibrisiant ac amorteiddiad		3,562	3,093
Gostyngiad/(cynnydd) mewn dyledwyr		132	(391)
Cynnydd mewn credydwyr sy'n ddyledus o fewn blwyddyn		3,361	2,070
Cynnydd mewn credydwyr sy'n ddyledus ar ôl blwyddyn		3,148	1,896
(Gostyngiad)/cynnydd mewn darpariaethau		86%	390
Costau pensiwn llai cyfraniadau sy'n daladwy		5,080	4,840
Ailbrizio eiddo buddsoddi		-	-
Trethiant		-	-
Addasiad ar gyfer gweithgareddau buddsoddi neu ariannu			
Incwm buddsoddi		(11)	(1)
Llog taladwy		51	51
Treth a dalwyd		-	-
Colled ar werthu asedau sefydlog		-	6
Llif arian net o weithgareddau gweithredu		13,940	9,708
Llif arian o weithgareddau buddsoddi			
Enillion o werthu asedau sefydlog		1	-
Incwm buddsoddi		2	1
Tynnu adneuon yn ôl		-	-
Adneuon newydd		(3,000)	-
Taliadau a wnaed i gaffael asedau sefydlog		(5,441)	(4,335)
		(8,438)	(4,334)
Llif arian o weithgareddau ariannu			
Llog a dalwyd		(51)	(49)
Elfen llog yn nhaliadau rhent prydlesu cyllid		-	(2)
Benthyciadau anwarantedig newydd		-	-
Benthyciadau gwarantedig newydd		-	-
Ad-daliadau symiau a fenthycwyd		(224)	(233)
Elfen cyfalaf yn nhaliadau rhent prydlesu cyllid		(1)	(7)
		(276)	(291)
Cynnydd mewn arian parod cyfwerth yn y flwyddyn		5,226	5,083
 Arian parod a'r cyfwerth ar ddechrau'r flwyddyn	21	11,133	6,050
Arian parod a'r cyfwerth ar ddiwedd y flwyddyn	21	16,359	11,133

Nodiadau ar y Cyfrifon

1. Datganiad o bolisiau cyfrifyddu a thechnegau amcangyfrif

Mae'r polisiau cyfrifyddu canlynol wedi'u gweithredu'n gyson wrth ymdrin ag eitemau a ystyrir yn berthnasol mewn perthynas â'r datganiadau ariannol.

Statws Cyfreithiol

Sefydlwyd y Gorfforaeth o dan Ddeddf Addysg Bellach ac Uwch 1992 at ddiben cynnal Coleg Gŵyr Abertawe. Mae'r Coleg yn elusen sydd wedi'i heithrio o dan Ran 3 Deddf Elusennau 2011. Sefydlwyd y Gorfforaeth yng Nghymru a'r swyddfa gofrestredig yw Coleg Gŵyr Abertawe, Heol Tycoch, Sgeti, Abertawe, SA2 9EB.

Sail Paratoi

Mae'r datganiadau ariannol hyn wedi cael eu paratoi yn unol â'r *Datganiad o'r Arfer a Argymhellir: Cyfrifyddu mewn Addysg Bellach ac Uwch 2019* (SORP AB AU 2019), *Cyfarwyddyd Cyfrifon ar gyfer Colegau AB yng Nghymru* a gyhoeddwyd gan Lywodraeth Cymru ac yn unol â FRS 102 - "Y Safon Adrodd Ariannol sy'n gymwys yn y Deyrnas Unedig a Gweriniaeth Iwerddon". Mae'r Coleg yn endid budd cyhoeddus ac felly mae wedi cymhwyso gofynion budd cyhoeddus perthnasol FRS 102.

Er mwyn paratoi datganiadau ariannol i gydymffurfio â FRS 102, mae angen defnyddio rhai amcangyfrifon cyfrifyddu critigol. Mae angen i reolwyr arddel barn hefyd wrth gymhwyso polisiau cyfrifyddu'r Coleg.

Sail Cyfrifyddu

Mae'r datganiadau ariannol yn cael eu paratoi yn unol â'r confensiwn cost hanesyddol fel y'u haddaswyd drwy ddefnyddio prisiau blaenorol fel cost dybiedig ar ddyddiad y newid ar gyfer asedau anghyfredol penodol.

Sail Cyfuno

Mae'r datganiadau ariannol cyfunol yn cynnwys y Coleg a'i is-gwmni, Track Training Limited, a reolir gan y Grŵp. Cyflawnir rheolaeth pan fydd gan y Grŵp y pŵer i lywodraethu polisiau ariannol a gweithredol endid er mwyn cael buddion o'i weithgareddau. Mae canlyniadau is-gwmniau a gaffaelwyd neu a waredwyd yn ystod y cyfnod wedi'u cynnwys yn y cyfrif incwm a gwariant cyfunol o'r dyddiad caffael neu hyd at y dyddiad gwaredu. Caiff gwerthiannau ac elw o fewn y Grŵp eu dileu'n llawn adeg cyfuno. Yn unol â FRS 102, nid yw gweithgareddau undeb y myfyrwyr wedi cael eu cyfuno gan nad yw'r Coleg yn rheoli'r gweithgareddau hynny. Mae'r holl ddatganiadau ariannol wedi'u gwneud hyd at 31 Gorffennaf 2022.

Busnes Gweithredol

Mae gweithgareddau'r Coleg, ynghyd â'r ffactorau sy'n debygol o effeithio ar ei ddatblygiad a'i berfformiad yn y dyfodol, wedi'u nodi yn Adroddiad y Corff Llywodraethu. Mae sefyllfa ariannol y Coleg, ei hylifedd, llif arian a'i fenthyciadau i'w gweld yn y Datganiadau Ariannol a'r nodiadau cysylltiedig.

Mae gan fantolen y Coleg asedau net o £37.1 miliwn ar 31 Gorffennaf 2022. Mae'r asedau net hyn yn codi ar ôl grantiau cyfalaf gohiriedig o £14.7 miliwn (o fewn credydwyd) a'r symudiadau actiwaraid mewn perthynas â Chynllun Pensiwn Llywodraeth Leol. Cyfanswm

yr atebolrwydd pensiwn ar 31 Gorffennaf 2022 oedd £3.9 miliwn, ac mi fydd y swm hwn yn ddyledus mewn mwy na blwyddyn. Cyfanswm y sefyllfa asedau net (ac eithrio'r rhwymedigaeth pensiwn) oedd £41.0 miliwn a chyfanswm y sefyllfa net gyfredol oedd £10.6 miliwn.

Mae gan y Coleg falansau arian parod a buddsoddi o £19.3m ar 31 Gorffennaf 2022 sy'n cynnwys grantiau a dderbyniwyd ymlaen llaw o £3.1 miliwn. Mae hyn yn gynydd o £8.0m. Mae rhagolygon ariannol y Coleg yn dangos y bydd yn gallu gweithredu o fewn ei gyfleusterau a'i gyfamodau presennol hyd y gellir ei weld.

Mae'r Llywodraethwyr wedi ystyried effeithiau posibl Covid-19 ar y Coleg. Mae'r Coleg wedi llwyddo i addasu ei ddulliau addysgu er mwyn cyflwyno cyfuniad o addysg wyneb yn wyneb, ar-lein ac o bell. Yn ogystal, mae buddsoddiadau yn isadeiledd TG y Coleg yn parhau i oresgyn yr heriau hyn. Roedd nifer y cofrestriadau dysgwyr amser llawn ym mis Medi 2022 yn gryf a disgwylir i nifer y cofrestriadau gynyddu dros y blynedd nesaf, gan fod demograffeg Abertawe yn nodi niferoedd cynyddol o ymadawyr ysgol ar gyfer y tair blynedd nesaf.

Mae'r Llywodraethwyr hefyd wedi ystyried effaith Brexit. Mae'r Coleg yn defnyddio cronfeydd strwythuredig yr UE (£2 miliwn) bob blwyddyn. Bydd y Coleg yn parhau i chwilio am ffrydiau cyllido eraill drwy'r Gronfa Ffyniant Gyffredin / Cronfa Buddsoddi Ranbarthol, pan fydd y cyllid ar gyfer prosiectau sydd ar waith ar hyn o bryd yn dod i ben yn 2022.

Yn ogystal, mae gan y Coleg ddisgwyliadau rhesymol o ran meddu ar adnoddau digonol i barhau i weithredu ar gyfer y dyfodol, ac o'r herwydd, bydd yn parhau i fabwysiadu'r sail busnes gweithredol wrth baratoi ei Ddatganiadau Ariannol.

Cydnabod Incwm

Mae grantiau refeniwr Llywodraeth, gan gynnwys grantiau rheolaidd cyrff ariannu a grantiau eraill, yn cael eu cydnabod o dan y model croniadau fel y caniateir gan FRS 102. Mae grantiau rheolaidd cyrff ariannu yn cael eu mesur yn unol â'r amcangyfrifon gorau ar gyfer y cyfnod maen nhw'n dod yn dderbyniadwy ac maent yn dibynnu ar y ffrwd incwm benodol o dan sylw. Gwneir addasiadau o ran unrhyw dangyflawniad ar gyfer y grant rheolaidd ac mae hyn yn cael ei adlewyrchu yn lefel y grant rheolaidd a gydnabyddir yn y datganiad o incwm cynhwysfawr. Fel rheol, mae incwm terfynol y grantiau'n cael ei bennu ar ddiwedd y broses gysoni ar ddiwedd y flwyddyn gyda'r corff ariannu yn dilyn ar ddiwedd y flwyddyn, yn ogystal â chanlyniadau unrhyw archwiliadau cyllid.

Mae'r grant rheolaidd o Gyngor Cyllido Addysg Uwch Cymru (CCAUC) yn cynrychioli'r dyraniadau cyllid a briodolir i'r flwyddyn ariannol bresennol ac mae'n cael ei gredydu'n uniongyrchol i'r Datganiad o Incwm Cynhwysfawr.

Cydnabyddir cyllid DSW ar ôl i'r incwm gael ei ennill.

Cydnabyddir grantiau (gan gynnwys grantiau ymchwil) o ffynonellau anllywodraethol mewn incwm pan fo gan y Coleg hawl i'r incwm ac y bodlonir amodau sy'n ymwneud â pherfformiad. Caiff incwm a dderbynnir cyn bodloni amodau sy'n ymwneud â pherfformiad ei gydnabod fel incwm gohiriedig o fewn credydwy'r ar y fantolen a'i ryddhau i incwm yn unol â bodloni amodau felly.

Mae grantiau cyfalaf y Llywodraeth, a ddelir fel incwm gohiriedig ac a gydnabyddir mewn incwm dros oes ddefnyddiol ddisgwyliedig yr ased, yn cael eu cofnodi o dan y dull croniadau fel y caniateir gan FRS 102. Caiff grantiau cyfalaf eraill eu cydnabod fel incwm pan fo gan y Coleg hawl i'r cyllid ac y bodlonir amodau sy'n ymwneud â pherfformiad. Mae incwm o ffioedd dysgu yn cael ei ddatgan gros o unrhyw wariant nad yw'n ddisgownt ac yn cael ei gofnodi yn y cyfnod mae'n cael ei dderbyn.

Credyd yr holl incwm o adneuon tymor byr i'r cyfrif incwm a gwariant yn y cyfnod y mae'n cael ei ennill ar sail dderbyniadwy.

Cyfrifyddu ar gyfer buddion ôl-gyflogaeth

Mae buddion ôl-gyflogaeth i gyflogaion y Coleg yn cael eu darparu'n bennaf gan y CPA a'r LGPS. Mae'r rhain yn gynlluniau â buddion wedi'u diffinio, a ariennir yn allanol ac a gcontractiwyd allan o Ail Gynllun Pensiwn y Wladwriaeth.

Cynllun nad yw'n cael ei ariannu yw'r TPS. Cyfrifir y cyfraniadau i'r TPS mewn modd fel y gellir gwasgaru cost y pensiwn dros oes waith y gweithwyr yn y Coleg fel bo cost y pensiwn i raddau sylweddol yn ganran gyson o'r cyflogau pensiynadwy presennol ac i'r dyfodol. Pennir y cyfraniadau gan actiwariaid cymwysedig ar sail prisiadau gan ddefnyddio dull buddion arfaethedig. Cynllun aml-gyflogwr yw'r TPS, ac nid oes modd i'r Coleg ganfod ei gyfran o asedau ac ategolion gwaelodol y cynllun ar unrhyw sail gyson a rhesymol. Trinnir y TPS felly fel petai'n gynllun cyfraniadau diffiniedig a chydabyddir y cyfraniadau fel cost yn y datganiad incwm yn y cyfnodau pan ddarperir gwasanaethau gan gyflogaion.

Cynllun wedi'i ariannu yw'r LGPS. Mesurir asedau'r CPLIL gan ddefnyddio gwerthoedd teg terfynol. Mesurir rhwymedigaethau LGPS gan ddefnyddio'r dull credyd uned rhagamcanol a'u disgowntio ar y gyfradd adennill gyfredol ar fond corfforaethol o ansawdd uchel o'r un tymor ac arian cyfred â'r rhwymedigaethau. Ceir y prisiadau actiwaraidd bob tair blynedd o leiaf a chânt eu diweddarau ar ddyddiad pob mantolen. Y symiau a godir i weithredu gwarged yw costau presennol y gwasanaethau a'r costau ar gyfer cyflwyno cynlluniau, newidiadau i fuddiannau, setliadau a chwtogiadau. Maent yn cael eu cynnwys fel rhan o gostau staff a gronwyd. Mae llog net ar fuddion diffiniedig y rhwymedigaeth/ased hefyd yn cael ei gydnabod yn y Datganiad o Incwm Cynhwysfawr ac mae'n cynnwys y gost llog ar y rhwymedigaeth/ased buddion net diffiniedig ac incwm llog ar asedau'r cynllun, wedi'u cyfrifo trwy luosi gwerth teg asedau'r cynllun ar ddechrau'r cyfnod gan y gyfradd a ddefnyddir i ddisgowntio rhwymedigaethau'r budd yn erbyn y gwarged gweithredol. Cydnabyddir y gwahaniaeth rhwng yr incwm llog ar asedau'r cynllun a'r enillion gwirioneddol ar asedau'r cynllun mewn enillion a cholledion cydnabyddedig eraill.

Cydnabyddir enillion a cholledion gwirioneddol yn syth mewn enillion a cholledion cydnabyddedig eraill.

Buddion cyflogaeth tymor byr

Caiff buddion cyflogaeth tymor byr megis cyflogau ac absenoldebau cyflogedig (tâl gwyliau) eu cydnabod fel treuliau yn y flwyddyn y bu'r cyflogaion yn gweithio i'r Coleg. Caiff unrhyw fuddion heb eu defnyddio eu crynhoi a'u mesur fel y swm ychwanegol y disgwyliar Coleg ei dalu o ganlyniad i hawliau heb eu defnyddio.

Pensiynau uwch

Bydd y Coleg yn talu gwir gost unrhyw bensiwn uwch barhaus i gyn-aelod o staff yn flynyddol. Mae amcangyfrif o'r gost ddisgwyliedig am unrhyw ychwanegiad i bensiwn cyn-aelod o staff yn cael ei godi yn llawn i incwm y Coleg yn y flwyddyn y bydd yr aelod o staff yn ymddeol. Yn ystod y blynyddoedd i ddilyn codir tâl yn narpariaethau'r fantolen gan ddefnyddio'r daenlen pensiynau uwch a ddarperir gan y cyrff ariannu.

Asedau anghyfredol - asedau sefydlog diriaethol

Mae asedau sefydlog diriaethol wedi'u nodi fel cost/cost dybiedig llai dibrisiant cronedig a cholledion amhariad cronedig. Mae eitemau penodol o asedau sefydlog a ail-brisiwyd i werth teg ar neu cyn y dyddiad pontio i SORP AB AU 2015, yn cael eu mesur ar sail cost dybiedig, sef y swm wedi'i ailbrizio ar ddyddiad yr ailbrisiad hwnnw.

Tir ac adeiladau

Nid yw tir rhydd-ddaliad wedi'i ddibrisio.

Mae adeiladau rhydd-ddaliad yn cael eu dibrisio gan ddefnyddio dull llinell syth dros eu hoes economaidd ddefnyddiol ddisgwyliedig i'r Coleg sef rhwng 10 a 50 mlynedd. Mae gan y Coleg bolisi o ddibrisio addasiadau pwysig i'r adeiladau dros gyfnod eu hoes economaidd ddefnyddiol, sef rhwng 10 a 50 mlynedd.

Pan afaelir tir ac adeiladau gyda chymorth grantiau penodol, cânt eu cyfalafu a'u dibrisio fel y nodir uchod. Credydur grantiau perthynol i gyfrif incwm gohiriedig o fewn credydwr, a cânt eu rhyddhau i'r cyfrif incwm a gwariant dros oes economaidd ddefnyddiol ddisgwyliedig yr ased perthynol ar sail sy'n gyson â'r polisi dibrisio. Dyrennir incwm gohiriedig rhwng credydwr sy'n ddyledus o fewn blwyddyn a'r rheini sy'n ddyledus ar ôl mwy na blwyddyn. Mae grantiau cysylltiedig â chaffael tir yn cael eu cydnabod fel incwm yn y flwyddyn y maent yn cael eu derbyn.

Bydd adolygiad ar gyfer amhariad ased sefydlog yn cael ei gynnal os bydd digwyddiadau neu newidiadau mewn amgylchiadau yn dangos efallai na fydd modd adennill y swm a gariwyd ar gyfer unrhyw ased sefydlog.

Adeg mabwysiadu FRS 102, roedd y Coleg wedi dilyn y ddarpariaeth drosiannol i gadw gwerth llyfr y tir a'r adeiladau, a werthuswyd adeg yr ymgorffori yn 1993, ond i beidio â mabwysiadu polisi ailbrizio'r eiddo hwn yn y dyfodol. Ailbrisiwyd tir gan y Coleg fel rhan o drefniadau pontio fel ar 1 Awst 2014, ond nid er mwyn mabwysiadu polisi o ailbrizio tir yn y dyfodol.

Asedau sy'n cael eu hadeiladu

Mae asedau sy'n cael eu hadeiladu yn cael eu cofnodi ar gost, yn seiliedig ar werth tystysgrifau'r penseiri a chostau uniongyrchol eraill, a gafwyd hyd at 31 Gorffennaf. Nid ydynt yn cael eu dibrisio nes eu bod yn cael eu defnyddio.

Cyfarpar

Caiff y cyfarpar sydd ag oes ddefnyddiol o dros flwyddyn eu cyfalafu am gost.

Mae cyfarpar wedi'u cyfalafu'n cael eu dibrisio gan ddefnyddio'r dull llinell syth dros weddill eu hoes economaidd ddefnyddiol fel a ganlyn:

- cerbydau modur 4 blynedd
- offer cyfrifiadurol 4 blynedd
- celfi, darnau gosod a gosodiadau 5 - 10 mlynedd

Asedau anniriaethol ac ewylllys da

Mae ewylllys da sy'n deillio o gaffael is-gwmnïau yn cael ei amorteiddio gan ddefnyddio dull llinell syth dros gyfnod o bum mlynedd o ddyddiad y caffael.

Mae meddalwedd a thrwyddedau cyfrifiadurol yn cael eu cyfalafu fel asedau sefydlog anniriaethol a'u hamorteiddio dros oes ddefnyddiol ddisgwyliedig y feddalwedd neu'r drwydded rhwng pedair a 10 mlynedd. Mae costau blynyddol cadw a chynnal meddalwedd yn cael eu cofnodi ar y Datganiad o Incwm Cyfunol yn y flwyddyn berthnasol.

Costau benthyca

Cydnabyddir costau benthyca fel gwariant yn y cyfnod yr aethpwyd i'r costau

Asedau ar brydles

Mae costau mewn perthynas â phrydlesi gweithredu yn cael eu nodi gan ddefnyddio dull llinell syth dros gyfnod y brydles. Rhennir unrhyw breimiymau neu gymhelliannau prydlesi sy'n gysylltiedig â phrydlesi a lofnodwyd ar ôl 1 Awst 2014 dros dymor isafswm y brydles. Mae'r Coleg wedi manteisio ar yr eithriadau trosiannol yn FRS 102 ac mae wedi cadw'r polisi o ehangu preimiymau a chymhelliannau i ddyddiad yr adolygiad cyntaf o rent y farchnad ar gyfer prydlesi a lofnodwyd cyn 1 Awst 2014.

Mae cytundebau prydlesu sy'n trosglwyddo'n syllweddol holl fuddion a risgiau perchnogaeth ased i'r Coleg yn cael eu trin fel prydlesi cyllid.

Mae'r asedau a ddelir o dan brydlesi cyllid yn cael eu cydnabod ar y dechrau am werth teg yr ased ar brydles (neu, os yw'n is, gwerth presennol isafswm tâl y brydles) ar ddechrau'r brydles. Mae'r rhwymedigaeth gyfatebol i'r prydleswr wedi'i chynnwys ar y fantolen fel rhwymedigaeth prydles gyllid. Mae asedau a ddelir o dan brydlesi cyllid wedi'u cynnwys yn yr asedau sefydlog diriaethol a'u dibrisio a'u hasesu ar gyfer colledion amhariad yn yr un ffordd ag asedau a berchnogir.

Dosrennir isafswm taliadau'r brydles rhwng y tâl cyllid a gostyngiad y rhwymedigaeth sy'n weddill. Dosrennir y taliadau cyllid dros gyfnod y brydles yn gymesur â'r elfen gyfalaf sy'n weddill.

Buddsoddiadau

Buddsoddiadau mewn is-gwmnïau

Yn y datganiadau ariannol unigol nodir buddsoddiadau mewn is-gwmnïau fel y gost ar ôl tynnu amhariad.

Buddsodiadau eraill

Caiff buddsoddiadau rhestredig a ddelir fel buddsoddiadau asedau anghyfredol ac asedau cyfredol, a allai gynnwys buddsoddiadau rhestredig, eu datgan ar eu gwerth teg. Caiff symudiadau eu cydnabod yn yr Incwm Cynhwysfawr. Mae buddsoddiadau, sy'n cynnwys offer ecwiti heb eu dyfynnu, yn cael eu mesur ar werth teg, a'u hamcangyfrif gan ddefnyddio techneg brisio.

Eiddo buddsoddi

Caiff rhestrau eiddo eu nodi yn ôl y gwerth ar y farchnad agored ar ddyddiad y fantolen.

Rhestrau eiddo

Nodir rhestrau eiddo ar yr isaf o'r gost a gwerth dichonadwy, sef y pris gwerthu llai costau i orffen a gwerthu. Lle y bo'n briodol, darperir ar gyfer eitemau hanfodol, araf a diffygiol.

Arian parod a'r cyfwerth

Mae arian parod yn cynnwys arian parod mewn llaw, adneuon i'w had-dalu ar gais, a gorddrafftiau. Cyfrifir adneuon fel rhai i'w had-dalu ar gais os ydynt ar gael yn ymarferol ymhen 24 awr heb gosb ariannol.

Mae symiau cyfwerth ag arian parod yn fuddsoddiadau hylifol iawn, byrdymor y gellid eu trosglwyddo i symiau penodol o arian parod heb risg sylweddol o newid eu gwerth. Mae cyfwerth ag arian parod yn fuddsoddiad sy'n aeddfedu mewn tri mis neu lai o ddyddiad ei gaffael.

Rhwymedigaethau ariannol ac ecwiti

Caiff rhwymedigaethau ariannol ac ecwiti eu dosbarthu yn ôl cynnwys rhwymedigaethau cytundebol yr offeryn ariannol, yn hytrach na ffurflen gyfreithiol yr offeryn ariannol.

Caiff pob benthyciad, buddsoddiad ac adnau tymor byr a ddelir gan y Grŵp eu dosbarthu fel offer ariannol sylfaenol yn unol â FRS 102. Caiff yr offer hyn eu cofnodi yn y lle cyntaf ar y pris trafod llai unrhyw gostau trafod (cost hanesyddol). Mae FRS 102 yn ei gwneud yn ofynnol bod offer ariannol sylfaenol wedyn yn cael eu mesur ar gost wedi'i hamorteiddio. Fodd bynnag, mae'r Grŵp wedi cyfrifo nad yw'r gwahaniaeth rhwng y gost hanesyddol a'r gost wedi'i hamorteiddio yn sylweddol ac felly, nodir yr offer ariannol hyn ar y fantolen ar gost hanesyddol. Nid yw benthyciadau a buddsoddiadau sy'n daladwy neu'n dderbyniadwy o fewn blwyddyn wedi'u disgowntio.

Trosi arian tramor

Caiff trafodion a wneir mewn arian tramor eu cofnodi gan ddefnyddio'r cyfraddau cyfnewid sydd mewn grym ar ddyddiad y trafodyn. Caiff asedau a rhwymedigaethau ariannol a wneir mewn arian tramor eu trosi yn ôl y cyfraddau cyfnewid sy'n weithredol ar ddiwedd y cyfnod ariannol gyda'r holl wahaniaethau cyfnewid a geir o ganlyniad yn cael eu cofnodi yn yr incwm yn y cyfnod maen nhw'n codi.

Trethiant

Ystyrir bod y Coleg yn pasio profion Paragraff 1, Atodlen 6, Deddf Cyllid 2010 ac felly'n cyrraedd diffiniad cwmni elusennol at ddibenion treth gorfforaeth y DU. O ganlyniad, gallai'r elusen fod yn rhydd o'r angen i dalu treth mewn cysylltiad ag incwm neu enillion cyfalaf a dderbynnir o fewn categorïau a gwmpasir gan Adrannau 478-488 o Ddeddf Treth Gorfforaeth 2010 neu Adran 256 o Ddeddf Trethiant Enillion Cyfalaf 1992 i'r graddau y defnyddir y fath incwm neu enillion at ddibenion elusennol yn unig.

Mae'r Coleg wedi'i eithrio'n rhannol yn achos Treth ar Werth, felly ni all ond adfer tua 3% o'r TAW a godwyd ar ei fewnbynnau. Caiff TAW anadferadwy ar fewnbynnau ei gynnwys yng nghostau o'r fath a'i hychwanegu at gost asedau sefydlog diriaethol fel y bo'n briodol, pan fydd y mewnbynnau eu hunain yn asedau sefydlog diriaethol wrth natur.

Rhaid i is-gwmnïau'r Coleg dalu treth gorfforaethol a TAW fel y mae'n rhaid i unrhyw sefydliad masnachol ei wneud.

Darpariaethau a rhwymedigaethau amodol

Cydnabyddir darpariaethau pan fydd gan y Coleg rhwymedigaeth gyfreithiol neu adeiladol bresennol o ganlyniad i ddigwyddiad yn y gorffennol. Mae'n debygol y bydd angen trosglwyddo budd economaidd er mwyn setlo'r rhwymedigaeth a gellir gwneud amcangyfrif dibynadwy o swm y rhwymedigaeth.

Os yw effaith gwerth amser yr arian yn sylweddol, mae'r swm y disgwylir iddo setlo'r rhwymedigaeth yn cael ei gydnabod ar werth presennol gan ddefnyddio cyfradd ddisgowntio cyn treth. Mae dad-ddirwyn y disgownt yn cael ei gydnabod fel cost cyllid yn y datganiad o incwm cynhwysfawr yn y cyfnod mae'n codi.

Mae rhwymedigaeth amodol yn codi o ddigwyddiad blaenorol sy'n gosod rhwymedigaeth bosibl ar y Coleg y caiff ei bodolaeth ei chadarnhau dim ond drwy achos neu fel arall o ddigwyddiadau penodol yn y dyfodol nad ydynt yn llwyr o fewn rheolaeth y Coleg. Mae rhwymedigaethau amodol yn codi hefyd mewn amgylchiadau lle byddai darpariaeth fel arall, ond naill ai mae'n annhebygol y bydd angen echlif adnoddau neu ni ellir mesur swm y rhwymedigaeth yn ddibynadwy. Ni chydabyddir rhwymedigaethau nac asedau amodol yn y fantolen, ond fe'i datgelir yn y nodiadau i'r datganiadau ariannol.

Trefniadau Asiantaeth

Mae'r Coleg yn gweithredu fel asiant o ran casglu a thalu cronfeydd cymorth dewisol. Mae taliadau cysylltiedig a gafwyd o'r cyrff ariannu a'r taliadau dilynol i fyfyrwyr yn cael eu heithrio o incwm a gwariant y Coleg os yw'r Coleg yn agored i risg isel iawn neu'n mwynhau budd economaidd isel iawn mewn perthynas â'r trafodyn.

Dyfarniadau wrth gymhwyso polisiâu cyfrifyddu a ffynonellau allweddol o ansicrwydd amcangyfrif

Wrth baratoi'r datganiadau ariannol hyn, mae'r rheolwyr wedi gwneud y dyfarniadau canlynol:

- Penderfynu a yw prydles i y mae'r Coleg wedi ymrwymo iddynt naill ai fel gosodwr prydles neu ddaliwr prydles yn brydles gweithredol neu brydles cyllid. Mae'r penderfyniadau hyn yn dibynnu ar asesiad o ran a yw'r risgiau a'r manteision perchnogaeth wedi cael eu trosglwyddo o'r prydleswr i'r prydlesai fesul prydles.

- Penderfynu a oes dangosyddion amhariad o asedau diriaethol y Grŵp, gan gynnwys ewyllys da. Mae ffactorau sy'n cael eu hystyried wrth gyrraedd penderfyniad o'r fath yn cynnwys hyfywedd economaidd a pherfformiad ariannol disgwylidig y dyfodol yr ased a lle mae'n gydran o uned fwy sy'n cynhyrchu arian, hyfywedd a pherfformiad ariannol disgwylidig y dyfodol yr uned honno.

Ffynonellau allweddol eraill o ansicrwydd amcangyfrif

- *Asedau sefydlog tiriaethol*

Mae asedau sefydlog diriaethol, ar wahân i fuddsoddi mewn eiddo, yn cael eu dibrisio dros eu hoes ddefnyddiol gan ystyried gwerthoedd gweddilliol lle y bo'n briodol. Mae oes wirioneddol yr asedau a'r gwerthoedd gweddilliol yn cael ei hasesu'n flynyddol a gall amrywio yn dibynnu ar nifer o ffactorau. Wrth ailasesu oes asedau, mae ffactorau megis arloesi technolegol a rhaglenni cynnal a chadw yn cael eu hystyried. Mae asesiadau gwerth gweddilliol yn ystyried materion megis amgylchiadau marchnad yn y dyfodol, gweddill oes yr ased a gwerthoedd gwaredu rhagamcanol.

- *Cynllun Pensiwn Llywodraeth Leol*

Mae gwerth presennol rhwymedigaeth Cynllun Pensiwn Llywodraeth Leol â buddion wedi'u diffinio'n dibynnu ar nifer o ffactorau sy'n cael eu penderfynu ar sail actiwaraid gan ddefnyddio amrywiaeth o dybiaethau. Mae'r tybiaethau a ddefnyddir wrth bennu (incwm) cost net ar gyfer pensiynau yn cynnwys y gyfradd ddisgownt. Bydd unrhyw newididiadau yn y tybiaethau hyn, a ddatgelir yn nodyn 26, yn cael effaith ar swm y rhwymedigaeth a gariwyd. Yn ogystal mae dull datblygu wedi cael ei ddefnyddio gan yr actiwari sy'n rhagweld canlyniadau o'r prisiad actiwaraid llawn diweddaraf a berfformiwyd ar 31 Mawrth 2019 ac mae'r actiwari wedi defnyddio hwn wrth brisio'r rhwymedigaeth pensiynau ar 31 Gorffennaf 2022. Byddai unrhyw wahaniaethau rhwng y ffigurau a geir o'r dull datblygu a phrasiad actiwaraid llawn yn cael effaith ar swm y rhwymedigaeth pensiwn a gariwyd.

2 Grantiau cyrff ariannu

	Y flwyddyn ddaeth i ben 31 Gorffennaf		Y flwyddyn ddaeth i ben 31 Gorffennaf	
	2022	2022	2021	2021
	Grŵp	Coleg	Grŵp	Coleg
	£'000	£'000	£'000	£'000
Grantiau rheolaidd				
Grant rheolaidd Llywodraeth Cymru	26,741	26,741	26,547	26,547
Cyngor Cyllido Addysg Uwch Cymru	54%	54%	69	69
Grantiau Penodol				
Dysgu seiliedig ar waith	9,039	9,039	5,930	5,927
Rhyddhau grantiau cyfalaf Llywodraeth Cymru	1,733	1,733	1,092	1,092
Grantiau eraill Llywodraeth Cymru	10,800	10,800	7,502	7,502
Cyfanswm	48,367	48,367	41,140	41,137

3 Ffioedd dysgu a chontractau addysg

	Y flwyddyn ddaeth i ben 31 Gorffennaf		Y flwyddyn ddaeth i ben 31 Gorffennaf	
	2022	2022	2021	2021
	Grŵp	Coleg	Grŵp	Coleg
	£'000	£'000	£'000	£'000
Ffioedd addysg oedolion	335	335	220	219
Ffioedd a chontractau prentisiaeth	95	78	61	22
Ffioedd ar gyfer cyrsiau gyda chymorth benthyciad AB	259	259	143	143
Ffioedd ar gyfer cyrsiau gyda chymorth benthyciad AU	1,107	1,107	1,270	1,270
Ffioedd myfyrwyr rhyngwladol	438	438	501	501
Cyfanswm ffioedd dysgu	2,234	2,217	2,195	2,155
Contractau addysg	605	605	783	768
Cyfanswm	2,839	2,822	2,978	2,923

4 Grantiau a chontractau eraill

	Y flwyddyn ddaeth i ben 31 Gorffennaf		Y flwyddyn ddaeth i ben 31 Gorffennaf	
	2022	2022	2021	2021
	Grŵp	Coleg	Grŵp	Coleg
	£'000	£'000	£'000	£'000
Erasmus	102	102	15	15
Comisiwn Ewropeaidd	2,041	2,041	3,027	3,027
Grantiau a chontractau eraill	645	620	737	550
Cyfanswm	2,788	2,763	3,779	3,592

5 Incwm arall

	Y flwyddyn ddaeth i ben 31 Gorffennaf		Y flwyddyn ddaeth i ben 31 Gorffennaf	
	2022	2022	2021	2021
	Grŵp	Coleg	Grŵp	Coleg
	£'000	£'000	£'000	£'000
Arlwyo a phreswylfeydd	654	654	239	239
Gweithgareddau eraill sy'n creu incwm	104	104	44	44
Incwm o grantiau eraill	279	279	268	268
Grantiau cyfalaf nad ydynt yn grantiau'r Llywodraeth	37	37	37	37
Incwm amrywiol	870	870	616	616
Cyfanswm	1,944	1,944	1,204	1,204

6 Incwm buddsoddi

	Y flwyddyn ddaeth i ben 31 Gorffennaf		Y flwyddyn ddaeth i ben 31 Gorffennaf	
	2022	2022	2021	2021
	Grŵp	Coleg	Grŵp	Coleg
	£'000	£'000	£'000	£'000
Incwm buddsoddi	-	-	-	-
Llog arall sy'n dderbyniadwy	11	11	1	1
	11	11	1	1
Enillion net ar y cynllun pensiwn (nodyn 25)	-	-	-	-
Cyfanswm	11	11	1	1

7 Rhoddion – Coleg yn unig

	2022	2021
	£'000	£'000
Rhoddion anghyfyngedig	-	-
Cyfanswm	-	-

8 Costau staff – Grŵp a Choleg

Roedd nifer y bobl ar gyfartaledd (gan gynnwys personél rheoli allweddol) a gyflogwyd gan y Coleg yn ystod y flwyddyn fel a ganlyn:

	2022	2022	2021	2021
	Grŵp	Coleg	Grŵp	Coleg
	Nifer	Nifer	Nifer	Nifer
Cyfrif pennau				
Staff adrannol sy'n addysgu	604	598	587	578
Staff adrannol nad ydynt yn addysgu	487	481	478	470
	1,091	1,079	1,065	1,048

	2022	2022	2021	2021
	Grŵp	Coleg	Grŵp	Coleg
	£'000	£'000	£'000	£'000
Costau staff ar gyfer y bobl uchod				
Cyflogau	26,872	26,408	25,395	24,853
Costau nawdd cymdeithasol	2,659	2,608	2,443	2,387
Costau pensiwn eraill	9,847	9,836	9,474	9,458
Costau staff	39,378	38,852	37,312	36,698
Costau ailstrwythuro	167	132	94	94
Cyfanswm costau staff	39,545	38,984	37,406	36,792

Personél rheoli allweddol

Personél rheoli allweddol yw'r bobl hynny sydd ag awdurdod a chyfrifoldeb ym meysydd cynllunio, llywio a rheoli gweithgareddau'r Grŵp ac fe'u cynrychiolir gan y Grŵp Cynllunio Strategol sy'n cynnwys y Pennaeth, y Cyfarwyddwr Cwricwlwm ac Ansawdd, y Cyfarwyddwr Sgiliau a Datblygu Busnes, y Cyfarwyddwr AD a'r Cyfarwyddwr Cyllid. Mae costau staff yn cynnwys iawndal a dalwyd i bersonél rheoli allweddol am golli swydd.

Enillion personél rheoli allweddol, y Swyddog Cyfrifyddu a staff eraill ar gyflog uwch

	2022	2021
	Nifer	Nifer
Nifer y personél rheoli allweddol gan gynnwys y Swyddog Cyfrifyddu:	5	6

Coleg Gŵyr Abertawe

Mae'r amrywiadau canlynol yn dangos nifer y personél rheoli allweddol a staff ar gyflog uwch a gafodd enillion blynyddol (ac eithrio cyfraniadau pensiwn ond gan gynnwys buddion mewn nwyddau) yn y Grŵp a'r Coleg:

Grŵp	Personél rheoli allweddol		Staff eraill	
	2022 Nifer	2021 Nifer	2022 Nifer	2021 Nifer
£60,001 i £65,000 y flwyddyn	-	-	1.5	0.9
£65,001 i £70,000 y flwyddyn	-	-	-	3.0
£70,001 i £75,000 y flwyddyn	-	-	3.0	-
£75,001 i £80,000 y flwyddyn	-	1.8	-	-
£80,001 i £85,000 y flwyddyn	3.0	2.0	1.0	1.0
£85,001 i £90,000 y flwyddyn	-	-	-	-
£90,001 i £95,000 y flwyddyn	-	-	-	-
£95,001 i £100,000 y flwyddyn	-	-	-	-
£100,001 i £105,000 y flwyddyn	1.4	-	-	-
£110,001 i £115,000 y flwyddyn	-	1.0	-	-
£160,001 i £165,000 y flwyddyn	1.0	-	-	-
£165,001 i £170,000 y flwyddyn	-	1.0	-	-
	5.4	5.8	5.5	4.9

Roedd enillion personél rheoli allweddol a staff eraill ar gyflog uwch yn y Grŵp uchod fel a ganlyn:

Grŵp	Personél rheoli allweddol		Staff eraill	
	2022 £000	2021 £000	2022 £000	2021 £000
Cyflog	531	562	387	349
Tâl cysylltiedig â pherfformiad	17	26	-	-
Buddion mewn nwyddau	-	-	-	-
	548	588	387	349
Cyfraniadau pensiwn cyflogwyr	124	132	72	64
	672	720	459	413

Mae nifer y staff eraill uchod a'u tâl cysylltiedig yn cynnwys un (2021: un) o gyfarwyddwyr yr is-gwmni, Track Training Limited.

Yswiriant cenedlaethol y cyflogwr mewn perthynas â phersonél rheoli allweddol am y flwyddyn oedd £71,000 (2021: £74,000).

Coleg	Personél rheoli allweddol		Staff eraill	
	2022 Nifer	2021 Nifer	2022 Nifer	2021 Nifer
£60,001 i £65,000 y flwyddyn	-	-	1.5	0.9
£65,001 i £70,000 y flwyddyn	-	-	-	3.0
£70,001 i £75,000 y flwyddyn	-	-	3.0	-
£75,001 i £80,000 y flwyddyn	-	1.8	-	-
£80,001 i £85,000 y flwyddyn	3.0	2.0	-	-
£85,001 i £90,000 y flwyddyn	-	-	-	-
£90,001 i £95,000 y flwyddyn	-	-	-	-
£95,001 i £100,000 y flwyddyn	-	-	-	-
£100,001 i £105,000 y flwyddyn	1.4	-	-	-
£110,001 i £115,000 y flwyddyn	-	1.0	-	-
£160,001 i £165,000 y flwyddyn	1.0	-	-	-
£165,001 i £170,000 y flwyddyn	-	1.0	-	-
	5.4	5.8	4.5	3.9

Roedd enillion personél rheoli allweddol a staff eraill ar gyflog uwch yn y Coleg uchod fel a ganlyn:

Coleg	Personél rheoli allweddol		Staff eraill	
	2022 £000	2021 £000	2022 £000	2021 £000
Cyflog	531	562	306	268
Tâl cysylltiedig â pherfformiad	17	26	-	-
Buddion mewn nwyddau	-	-	-	-
	548	588	306	268
Cyfraniadau pensiwn cyflogwyr	124	132	70	62
	672	720	376	330

Nid oedd unrhyw symiau yn ddyledus i bersonél rheoli allweddol neu staff ar gyflog uwch a gafodd eu hepgor yn ystod y flwyddyn. Yswiriant cenedlaethol y cyflogwr mewn perthynas â phersonél rheoli allweddol oedd £71,000 (2021: £74,000).

Mae'r enillion uchod yn cynnwys symiau sy'n daladwy i'r Swyddog Cyfrifyddu (sydd hefyd y swyddog ar y cyflog uchaf) sef:

	2022 £'000	2021 £'000
Cyflog	162	160
Tâl cysylltiedig â pherfformiad	-	10
Buddion mewn nwyddau	-	-
	162	170
Cyfraniadau penswin	38	39

Coleg Gŵyr Abertawe

Mae pecyn cydnabyddiaeth y Pennaeth a'r Prif Weithredwr, yn destun adolygiad blynyddol gan Bwyllgor Taliadau'r Corff Llywodraethu, ac maent yn meincnodi gwybodaeth er mwyn darparu arweiniad gwrthrychol. Mae'r Pwyllgor Taliadau yn asesu perfformiad y Sefydliad yn erbyn Dangosyddion Perfformiad Allweddol a chyrhaeddiad myfyrwyr yn ystod y flwyddyn, yn ogystal â'r cynnydd yn erbyn amcanion strategol hirdymor y coleg, gan gynnwys yr amcan o sicrhau twf, wrth adolygu pecyn tâl y Pennaeth a'r Prif Weithredwr. Mae mesurau llwyddiant ansoddol, megis lefel ymgysylltu staff a myfyrwyr hefyd yn cael eu hystyried. Mae lefel y tâl yn cael ei meincnodi yn erbyn tâl colegau o faint tebyg yn y flwyddyn ariannol flaenorol, o'u datganiadau ariannol, ac mae'r duedd gyffredinol o fewn y sector hefyd yn cael ei hystyried.

Perthynas cyflog y Pennaeth / Prif Weithredwr a thâl lluosol

	2022	2021
Cyflog sylfaenol y Pennaeth/Prif Weithredwr fel lluosrif o ganolrif yr holl staff	5.8	5.8
Cyfanswm cydnabyddiaeth y Pennaeth/Prif Weithredwr lluosrif o ganolrif yr holl staff	5.8	6.2

Ni dderbyniodd aelodau'r Gorfforaeth ac eithrio'r Swyddog Cyfrifyddu, staff na'r Swyddog UCM unrhyw daliad gan y Sefydliad ac eithrio ad-daliadau ar gyfer costau teithio a chynhaliaeth a dalwyd yn ystod eu dyletswyddau. Talwyd cyfanswm o £Dim (2021: £285) i 0 (2021: 2) Lywodraethwr ar gyfer treuliau.

9 Costau gweithredu eraill

	2022	2022	2021	2021
	Grŵp	Coleg	Grŵp	Coleg
	£'000	£'000	£'000	£'000
Costau adrannau addysgu	5,908	6,731	4,364	4,956
Costau adrannau sydd heb fod yn rhai addysgu	4,667	4,568	2,950	2,837
Costau eiddo	2,867	2,854	2,834	2,766
Cyfanswm	13,452	14,153	10,148	10,559

Mae costau gweithredu eraill yn cynnwys:

	2022	2022	2021	2021
	Grŵp	Coleg	Grŵp	Coleg
	£'000	£'000	£'000	£'000
Taliad cydnabyddiaeth archwilyr:				
Archwiliad datganiadau ariannol	33	24	32	23
Archwiliad mewnol:	17	17	16	16
Gwasanaethau eraill a ddarparwyd gan yr archwilydd datganiadau				
- Archwiliadau grant	-	-	-	-
- Cyngor ar dreth	5	4	1	-
- Adolygiadau cydymffurfio	-	-	-	-
Gwasanaethau eraill a ddarparwyd gan yr archwilyr mewnol	1	1	-	-
Llogi asedau – adeiladau	295	283	324	296
Llogi asedau - offer	76	67	71	65

10 Llog a chostau cyllid eraill – Grŵp a Choleg

	2022 Grŵp	2022 Coleg	2021 Grŵp	2021 Coleg
	£'000	£'000	£'000	£'000
Ar fenthyciadau banc, gorddrafftiau a benthyciadau eraill:	51	39	50	33
	51	39	50	33
Ar brydlesi cyllid	-	-	1	-
Llog sy'n daladwy ar ymddeoliad cynnar	6	6	-	-
Costau cyllid pensiwn (nodyn 26)	630	630	650	650
Cyfanswm	687	675	701	683

11 Trethiant – Grŵp yn unig

	2022 £'000	2021 £'000
Treth gorfforaeth y DU/(credyd)	-	-
Darpariaeth ar gyfer treth gorfforaeth wedi'i gohirio	-	-
Cyfanswm	-	-

12

Asedau sefydlog diriaethol (Grŵp)

	Tir ac adeiladau		Cyfarpar	Cerbydau modur	Cyfanswm
	Rhydd- ddaliad	Lesddaliad hir			
	£'000	£'000	£'000	£'000	£'000
Cost neu brisiad					
Ar 1 Awst 2021	57,772	772	15,213	399	74,156
Ychwanegiadau	2,483	-	3,481	116	6,080
Gwaredu	-	-	(288)	(10)	(298)
Ar 31 Gorffennaf 2022	60,255	772	18,406	505	79,938
Dibrisiant					
Ar 1 Awst 2021	19,755	-	10,888	358	31,001
Tâl am y flwyddyn	1,544	-	1,868	39	3,451
Diddymu o ran gwarediadau	-	-	283	(10)	(293)
Ar 31 Gorffennaf 2022	21,299	-	12,473	387	34,159
Gwerth llyfr net ar 31 Gorffennaf 2022	38,956	772	5,933	118	45,779
Gwerth llyfr net ar 31 Gorffennaf 2021	38,017	772	4,325	41	43,155

Asedau sefydlog diriaethol (Coleg yn unig)

	Tir ac adeiladau		Cyfarpar	Cerbydau modur	Cyfanswm
	Rhydd- ddaliad	Lesddaliad hir			
	£'000	£'000	£'000	£'000	£'000
Cost neu brisiad					
Ar 1 Awst 2021	57,772	772	15,168	399	74,111
Ychwanegiadau	2,483	-	3,479	116	6,078
Gwaredu	-	-	245	(10)	(255)
Ar 31 Gorffennaf 2022	60,255	772	18,402	505	79,934
Dibrisiant					
Ar 1 Awst 2021	19,755	-	10,846	358	30,959
Tâl am y flwyddyn	1,544	-	1,868	39	3,451
Diddymu o ran gwarediadau	-	-	245	(10)	(255)
Ar 31 Gorffennaf 2022	21,299	-	12,469	387	34,155
Gwerth llyfr net ar 31 Gorffennaf 2022	38,956	772	5,933	118	45,779
Gwerth llyfr net ar 31 Gorffennaf 2021	38,017	772	4,322	41	43,152

Coleg Gŵyr Abertawe

Cafodd tir ac adeiladau a etifeddwyd gan yr Awdurdod Addysg Lleol ar 1 Ebrill 1993 eu prisio am gost ddisodli wedi'i dibrisio gan Syrffewyr Siartredig o Gyngor Sir Gorllewin Morgannwg, Yr Adran Ystadau, Yr Adran Gwasanaethau Eiddo. Mae asedau sefydlog diriaethol eraill a etifeddwyd gan yr Awdurdod Addysg Lleol adeg corffori wedi cael eu prisio gan y Gorfforaeth ar sail cost ddisodli wedi'i dibrisio. Os yw'r asedau hyn yn cael eu gwerthu, byddai'r Coleg naill ai'n gorfod ildio'r enillion gwerthu i Lywodraeth Cymru neu eu defnyddio yn unol â'r Memorandwm Ariannol â Llywodraeth Cymru.

Mae tir rhydd-ddaliol wedi cael ei ailbriso ar werth y farchnad agored ar 1 Awst 2014 fel rhan o'r trefniadau pontio o dan FRS 102.

Wedi'i gynnwys o fewn tir ac adeiladau (Coleg a Grŵp) mae swm o £2,002,000 (2021: £66,000) mewn perthynas ag asedau wrthi'n cael eu hadeiladu.

Wedi'i gynnwys yn y gwerth llyfr net o asedau diriaethol (Grŵp yn unig) mae £Dim (2021: £2,000) mewn perthynas ag asedau dan feddiant drwy brydlesi cyllidol neu gontractau hurbrynant tebyg. Roedd dibrisio ar gyfer y flwyddyn parthed asedau dan feddiant prydlesi cyllidol neu gontractau hurbrynant tebyg oedd £Dim (2021: £3,000).

13 Asedau anniriaethol

Grŵp	Ewyllys da £'000	Meddalwedd a Thrwyddedau £'000	Cyfanswm £'000
Cost neu brisiad			
Ar 1 Awst 2021	283	752	1,035
Ychwanegiadau	-	23	23
Gwaredu	-	-	-
Ar 31 Gorffennaf 2022	283	775	1,058
Dibrisiant			
Ar 1 Awst 2021	283	434	717
Tâl am y flwyddyn	-	111	111
Diddymu o ran gwarediadau	-	-	-
Ar 31 Gorffennaf 2022	283	545	828
Gwerth llyfr net ar 31 Gorffennaf 2022	-	230	230
Gwerth llyfr net ar 31 Gorffennaf 2021	-	318	318

Coleg	Meddalwedd a Thrwyddedau £'000	Cyfanswm £'000
Cost neu brisiad		
Ar 1 Awst 2021	752	752
Ychwanegiadau	23	23
Gwaredu	-	-
Ar 31 Gorffennaf 2022	775	775
Dibrisiant		
Ar 1 Awst 2021	434	434
Tâl am y flwyddyn	111	111
Diddymu o ran gwarediadau	-	-
Ar 31 Gorffennaf 2022	545	545
Gwerth llyfr net ar 31 Gorffennaf 2022	230	230
Gwerth llyfr net ar 31 Gorffennaf 2021	318	318

14 Buddsoddiadau anghyfredol

a) Buddsoddiadau - Coleg

	Coleg 2022 £'000	Coleg 2021 £'000
Buddsoddiadau mewn is-gwmnïau	-	-

Mae'r Coleg yn berchen ar 80% o gyfranddaliadau £1 arferol Track Training Limited a gyhoeddwyd, cwmni wedi'i ymgorffori yng Nghymru a Lloegr. Prif weithgaredd busnes Track Training Limited yw hyfforddi cyflogwyr ar ran cyflogwyr. Mae'r Coleg wedi darparu yn llawn yn erbyn cost y buddsoddiad hwn.

	Coleg 2022 £'000	Coleg 2021 £'000
Buddsoddiadau mewn cwmnïau cysylltiedig	-	-

Cymdeithion

Mae'r Coleg yn dal 40% o'r cyfranddaliadau dosbarthu (£40) yn Novus Gower Limited. Ymgorfforwyd y cwmni ar 6 Gorffennaf 2022 i baratoi ar gyfer darpariaeth addysgol mewn carchardai trwy gontract gan y Weinyddiaeth Gyfiawnder. Dyfarnwyd y contract ym mis Medi 2022 a chychwynnwyd y ddarpariaeth ym mis Rhagfyr 2022.

b) Eiddo Buddsoddi – Grŵp a Choleg

	2022 £'000	2021 £'000
Eiddo buddsoddi	145	145

Mae'r Coleg yn prisiau eiddo ar werth y farchnad agored ar ddyddiad y fantolen. Cynhelir y prisiad gan syrfëwr annibynnol.

15 Dyledwyr	Grŵp	Coleg	Grŵp	Coleg
	2022	2022	2021	2021
	£'000	£'000	£'000	£'000
Symiau'n ddyledus o fewn blwyddyn				
Symiau masnach derbyniadwy	644	643	370	356
Symiau sy'n ddyledus gan weithgareddau'r Grŵp				
Gweithgareddau is-gwmnïau	-	-	-	-
Gweithgareddau cysylltiedig	-	-	-	-
Rhagdaliadau ac incwm a gronnwyd	522	522	715	691
Symiau sy'n ddyledus gan Lywodraeth Cymru	3,289	3,289	3,493	3,493
Cyfanswm	4,455	4,454	4,578	4,540

Mae symiau sy'n ddyledus gan Lywodraeth Cymru yn ymwneud yn bennaf â thaliadau DSW a cheisiadau sy'n weddill ar gyfer Cronfeydd Cymdeithasol Ewrop (ESF) gan WEFO.

16 Buddsoddiadau	Grŵp	Coleg	Grŵp	Coleg
	2022	2022	2021	2021
	£'000	£'000	£'000	£'000
Adneuron tymor byr	3,000	3,000	-	-
Cyfanswm	3,000	3,000	-	-

Cedwir adneuron gyda banciau a chymdeithasau adeiladu sy'n gweithredu ym marchnad Llundain ac fe'i trwyddedir gan yr Awdurdod Gwasanaethau Ariannol gyda thros dri mis o aeddfedrwydd ar ddyddiad y fantolen. Mae'r llog ar yr adneuron hyn yn sefydlog am gyfnod yr adneuron adeg eu gosod.

17 Credydwy'r – symiau'n ddyledus o fewn

	Grŵp	Coleg	Grŵp	Coleg
	2022	2022	2021	2021
	£'000	£'000	£'000	£'000
Benthyciadau banc a gorddrafftiau	178	178	431	216
Benthyciadau eraill	18	18	18	18
Ymrwymadau o dan brydlesi cyllid	-	-	1	-
Credydwy'r cyfalaf	836	836	173	173
Symiau masnach sy'n daladwy	1,099	1,097	916	899
Symiau sy'n ddyledus i weithgareddau'r Grŵp				
Gweithgareddau is-gwmnïau	-	27	-	90
Gweithgareddau cysylltiedig	-	-	-	-
Treth gorfforaeth	-	-	-	-
Nawdd cymdeithasol a threth arall	614	608	559	543
Croniad gwyliu blynyddol	995	995	758	752
Croniadau ac incwm gohiriedig	4,172	4,149	3,683	3,651
Incwm gohiriedig - grantiau cyfalaf y llywodraeth	2,176	2,176	1,395	1,395
Incwm gohiriedig - grantiau refeniw y llywodraeth	3,098	3,098	1,482	1,482
Cyfanswm	13,186	13,182	9,416	9,219

18 Credydwy'r – symiau sy'n ddyledus ar ôl mwy

	Grŵp	Coleg	Grŵp	Coleg
	2022	2022	2021	2021
	£'000	£'000	£'000	£'000
Benthyciadau banc	1,833	1,833	2,001	2,001
Benthyciadau eraill	39	39	57	57
Incwm gohiriedig - grantiau cyfalaf y llywodraeth	12,500	12,500	9,352	9,352
Cyfanswm	14,372	14,372	11,410	11,410

(a) Benthyciadau banc a gorddrafftiau

	Grŵp	Coleg	Grŵp	Coleg
	2022	2022	2021	2021
	£'000	£'000	£'000	£'000
Ymhen blwyddyn neu lai	178	178	431	216
Rhwng blwyddyn a dwy flynedd	1,529	1,529	218	218
Rhwng dwy flynedd a phum mlynedd	250	250	1,703	1,703
Ymhen pum mlynedd neu fwy	54%	54%	80	80
Cyfanswm	2,011	2,011	2,432	2,217

Mae benthyciad banc Lloyds yn ddiogel ac yn codi llog ar gyfradd sylfaenol ynghyd â 0.35% ar 31 Gorffennaf 2022. Mae'r benthyciad yn cael ei ad-dalu yn fisol a disgwylir i gwblhau'r taliad yn llawn erbyn 2028.

Mae benthyciad banc HSBC yn ddiogel ac yn codi llog ar gyfradd sylfaenol ynghyd â 1.65%. Mae'r benthyciad yn cael ei ad-dalu yn fisol tan Hydref 2023 a bryd hynny bydd angen talu'r gweddill yn llawn neu ei ailariannu.

(b) Benthyciadau eraill

	Grŵp 2022 £'000	Coleg 2022 £'000	Grŵp 2021 £'000	Coleg 2021 £'000
Ymhen blwyddyn neu lai	18	18	18	18
Rhwng blwyddyn a dwy flynedd	18	18	18	18
Rhwng dwy flynedd a phum mlynedd	21	21	39	39
Ymhen pum mlynedd neu fwy	-	-	-	-
Cyfanswm	57	57	75	75

Mae benthyciadau eraill yn ymwneud â benthyciad di-log Salix i ariannu gwelliannau ynni-effeithlonrwydd a gefnogir gan Lywodraeth Cymru. Mae'r benthyciad cychwynnol o £86,150 yn ad-daladwy mewn rhandaliadau chwe-misol a chaiff ei ad-dalu'n llawn erbyn 2025. Mae hefyd yn cynnwys Benthyciad 'Invest to Save' (a gefnogir gan Lywodraeth Cymru) er mwyn cefnogi ariannu'r gwaith o osod systemau gwresogi a rheoli. Pris y benthyciad yw £60,615 ac fe'i had-delir mewn wyth rhandaliad cyfartal, bydd y benthyciad wedi'i ad-dalu'n llawn erbyn 2026.

(c) Ymrwymadau o dan brydlesi cyllid

	Grŵp 2022 £'000	Coleg 2022 £'000	Grŵp 2021 £'000	Coleg 2021 £'000
Ymhen blwyddyn neu lai	-	-	1	-
Rhwng blwyddyn a dwy flynedd	-	-	-	-
Rhwng dwy flynedd a phum mlynedd	-	-	-	-
Ymhen pum mlynedd neu fwy	-	-	-	-
Cyfanswm	-	-	1	-

19 Offerynnau ariannol

	Grŵp 2022 £'000	Coleg 2022 £'000	Grŵp 2021 £'000	Coleg 2021 £'000
Asedau ariannol				
Asedau ariannol a fesurir ar gost wedi'i hamorteiddio	18,194	18,280	15,217	15,197

Rhwymedigaethau ariannol

Rhwymedigaethau ariannol a fesurir ar gost wedi'i hamorteiddio	27,326	27,554	20,826	20,629
--	--------	--------	--------	--------

Mae asedau ariannol sy'n offerynnau dyled yn cael eu mesur a'u hamorteiddio ar gost dyledwyr cyfyngedig (ac eithrio rhagdaliadau) ac arian parod a symiau sy'n cyfateb i arian parod.

Mae rhwymedigaethau ariannol a fesurir ar gost wedi'i hamorteiddio yn cynnwys credydwyr masnach, benthyciadau, symiau sy'n ddyledus gan bartïon cysylltiedig a chredydwyr eraill.

20 Darpariaethau

	Pensiynau uwch	Arall	Grŵp a Choleg Is-gyfanswm	Rhwymedigaethau buddion wedi'u diffinio	Cyfanswm
	£'000	£'000	£'000	£'000	£'000
Ar 1 Awst 2021	992	430	1,422	38,640	40,062
Gwariant yn y cyfnod	(76)	-	(76)	(2,600)	(2,676)
Llog yn y flwyddyn	6	-	6	630	636
Symudiad yn y cyfnod	(98)	82	(16)	(32,740)	(32,756)
Ar 31 Gorffennaf 2022	824	512	1,336	3,930	5,266

Mae ymrwymïadau â buddion wedi'u diffinio'n ymwneud â'r rhwymedigaethau o dan aelodaeth y Coleg o'r Cynllun Pensiwn Llywodraeth Leol. Mae rhagor o fanylion i'w gweld yn Nodyn 26. Mae darpariaeth y pensiwn uwch yn ymwneud â chost staff sydd eisoes wedi gadael gwasanaeth y Coleg ac ymrwymïadau ar gyfer costau ad-drefnu na all y Coleg dynnu'n ôl yn rhesymol oddi wrthynt ar ddyddiad y fantolen. Mae'r ddarpariaeth hon wedi cael ei hail-gyfrifo yn unol â'r canllawiau a gyhoeddwyd gan y cyrff ariannu.

Y prif dybiaethau ar gyfer y cyfrifiad hwn yw:

	2022	2021
Chwyddiant prisiau	2.9%	2.6%
Cyfradd ddisgownt	3.3%	1.6%

Mae darpariaethau eraill yn gysylltiedig â thaliadau adeiladau dadfeiliedig mewn perthynas ag eiddo ar les ac maent wedi cael eu hamcangyfrif gan syrfêwr siartredig annibynnol.

21 Cysoni dyled net - Grŵp

	Ar 1 Awst 2021	Llif arian	Newidiadau nad ydynt yn arian parod	Ar 31 Gorffennaf 2022
	£'000	£'000	£'000	£'000
Arian parod a'r cyfwerth	11,348	5,011	-	16,359
Adneuon arian parod	-	3,000	-	3,000
Gorddrafftiau	(215)	215	-	-
Cyfanswm	11,133	8,226	-	19,359
Benthyciadau banc yn ddyledus o fewn blwyddyn	216	(206)	168	178
Benthyciadau banc eraill yn ddyledus o fewn	18	(18)	18	18
Prydlesi cyllid yn ddyledus o fewn blwyddyn	1	(1)	-	-
Dyled yn ddyledus o fewn blwyddyn	235	(225)	186	196
Benthyciadau banc yn ddyledus ar ôl blwyddyn	2,001	-	(168)	1,833
Benthyciadau banc eraill yn ddyledus ar ôl blwyddyn	57	-	(18)	39
Dyled yn ddyledus ar ôl mwy na blwyddyn	2,058	-	(186)	1,872
Arian parod net	8,840	8,451	-	17,291

22 Cyfalaf ac ymrwymadau eraill

	Grŵp a Choleg	
	2022	2021
	£'000	£'000
Ymrwymadau wedi'u contractio ar 31 Gorffennaf	1,643	229

23 Prydlesu

Ar 31 Gorffennaf roedd isfaswm taliadau prydles y Coleg o dan brydlesi gweithredu na ellir eu diddymu fel a ganlyn:

Isafswm taliadau prydles sy'n ddyledus yn y dyfodol	Grŵp	Coleg	Grŵp	Coleg
	2022	2022	2021	2021
	£'000	£'000	£'000	£'000
Tir ac adeiladau				
Dim mwy na blwyddyn	188	188	199	188
Mwy na blwyddyn ac nid mwy na phum mlynedd	150	150	30	30
Mwy na phum mlynedd	-	-	-	-
	338	338	229	218
Arall				
Dim mwy na blwyddyn	67	67	31	25
Mwy na blwyddyn ac nid mwy na phum mlynedd	11	11	3	-
Mwy na phum mlynedd	-	-	-	-
	78	78	34	25

24 Rhwymedigaethau amodol

Daeth achos Ymddiriedolaeth Harpur v Brazel ym mis Gorffennaf 2022 i'r casgliad fod gan weithwyr sydd ond yn gweithio am ran o'r flwyddyn, ond sydd ar gytundebau parhaol, hawl i bob pwrpas i'r un lwfans gwyliau â gweithwyr sy'n gweithio drwy'r flwyddyn. Mae'r Coleg yn adolygu ei sefyllfa i sicrhau ei fod yn cydymffurfio â dehongliad y Llys o'r rheoliadau perthnasol ac mae'n ystyried yr effaith ar gontractau presennol a blaenorol. Ar hyn o bryd ni all y Coleg benderfynu gydag unrhyw sicrwydd a oes angen i ddarpariaeth gael ei hadlewyrchu yn y Datganiadau Ariannol ar gyfer y flwyddyn a ddaeth i ben 31 Gorffennaf 2022 a chwantwm unrhyw ddarpariaeth o'r fath. Cydnabyddir y bydd angen cydnabod unrhyw rwymedigaeth a all godi yn y dyfodol.

25 Digwyddiadau ar ôl cyfnod yr adroddiad

Nid oes unrhyw ddigwyddiadau i'w hadrodd ar ôl dyddiad y fantolen.

26 Rhwymedigaethau buddion wedi'u diffinio

Mae gweithwyr y Coleg yn aelodau o ddau brif gynllun pensiwn: y Cynllun Pensiwn Athrawon Cymru a Lloegr (TPS) ar gyfer staff academiaidd a staff cysylltiedig; a Chronfa Bensiwn Dinas a Sir Abertawe (sef Cynllun Pensiwn Llywodraeth Leol (LGPS) ar gyfer staff nad ydynt yn addysgu, a reolir gan Ddinas a Sir Abertawe. Mae'r ddau yn gynlluniau aml-gyflogwr â buddion wedi'u diffinio.

Cyfanswm cost pensiynau ar gyfer y flwyddyn -	2022	2021
	£000	£000
Cynllun Pensiwn Athrawon: cyfraniadau a dalwyd	2,884	2,711
Cynllun Pensiwn Llywodraeth Leol		
Cyfraniadau a dalwyd	2,600	2,520
Tâl FRS 102 (28)	4,450	4,190
Tâl i'r Datganiad o Incwm Cynhwysfawr	7,050	6,710
Tâl pensiwn uwch i'r Datganiad o Incwm Cynhwysfawr	(98)	37
Cyfanswm Cost Pensiwn ar gyfer y Flwyddyn o fewn	9,836	9,458

Mae'r costau pensiwn yn cael eu hasesu yn unol â chyngor actiwariaid cymwysedig annibynnol. Prisiad gwirioneddol ffurfiol diweddaraf y TPS oedd 31 Mawrth 2016 a 31 Mawrth 2019 ar gyfer LGPS. Roedd cyfanswm y cyfraniadau yn cyfateb i £620,000 (2021: £580,000) oedd yn daladwy i'r cynlluniau ar 31 Gorffennaf ac maent wedi'u cynnwys o fewn credydwy.

Cynllun Pensiwn Athrawon (TPS)

Mae'r TPS yn gynllun buddion wedi'u diffinio, cyfrannol, statudol a reolir gan Reoliadau Pensiynau Athrawon 2010 ac, o 1 Ebrill 2014, gan Reoliadau Cynllun Pensiwn Athrawon 2014. Mae'r rheoliadau hyn yn gymwys i athrawon mewn ysgolion a sefydliadau addysgol eraill. Mae aelodaeth yn awtomatig i athrawon a darlithwyr amser llawn. Gall athrawon a darlithwyr optio allan o'r cynllun TPS.

Cynllun heb ei ariannu yw'r TPS ac mae aelodau'n cyfrannu ar sail 'talw wrth fynd' - mae'r cyfraniadau hyn, ynghyd â rhai'r gweithwyr, yn cael eu credydu i'r Trysorlys o dan drefniadau a lywodraethir gan y Ddeddf uchod. Telir buddion ymddeol a phensiynau eraill gan arian cyhoeddus a ddarperir gan y Senedd.

Gwneir prisiadau TPS yn unol â rheoliadau Deddf Pensiwn Gwasanaeth Cyhoeddus 2013. Mae prisiadau yn credydu cyfrif pensiwn athrawon ar raddfa enillion wirioneddol, dim ond os yw'r arian yn cael ei fuddsoddi mewn buddsoddiadau tybiannol sy'n cynhyrchu'r raddfa wirioneddol honno.

Cafodd adolygiad actiwaraidd o'r TPS ei gynnal ar 31 Mawrth 2016. Cafodd yr adroddiad prisio ei gyhoeddi gan yr Adran Addysg ym mis Ebrill 2019. Nododd y prisiad £218 biliwn ar gyfer rhwymedigaethau'r (pensiynau sy'n cael eu talu, a chostau rhagweladwy ar gyfer darpar fuddion) gwasanaeth, a £198 biliwn ar gyfer asedau tybiannol (amcangyfrif o ddarpar gyfraniadau, ynghyd â'r buddsoddiadau tybiannol a ddelir ar y dyddiad prisio) sy'n rhoi diffyg tybiannol o £22 miliwn.

O ganlyniad, gosodwyd cyfraddau cyfraniadau cyflogwyr newydd o 23.68% ar gyfer tâl pensynadwy o fis Medi 2019 ymlaen (16.48% yn ystod 18/19).

Mae copi llawn o'r adroddiad prisio a'r dogfennau ategol i'w gweld ar wefan y Cynllun Pensiwn Athrawon yn y lleoliad canlynol:

<https://www.teacherspensions.co.uk/news/employers/2014/06/publication-of-the-valuation-report.aspx>

Roedd cyfanswm o £2,884,000 (2021: £2,711,000) o gostau pensiwn wedi cael ei dalu i'r TPS yn ystod y flwyddyn.

Safonau Adrodd Ariannol 102 (28)

O dan y diffiniadau a osodwyd yn FRS 102 (28.11), mae'r TPS yn gynllun pensiwn aml-gyflogwr. Nid yw'r Coleg yn gallu adnabod ei gyfran o asedau a rhwymedigaethau sylfaenol y cynllun.

Yn unol â hynny, mae'r Coleg wedi manteisio ar yr eithriad yn FRS 102 ac wedi cyfrif am ei gyfraniadau i'r cynllun fel pe bai'n cynllun cyfraniadau wedi'u diffinio. Mae'r Coleg wedi amlinellu uchod yr wybodaeth sydd ar gael ar y cynllun a'r goblygiadau i'r Coleg o ran y cyfraddau cyfraniadau disgwylidig.

Cynllun Pensiwn Llywodraeth Leol (LGPS)

Mae LGPS Dinas a Sir Abertawe yn gynllun buddion wedi'u diffinio a ariennir, ac mae'r asedau yn cael eu dal ar wahân mewn cronfeydd a weinyddir gan Awdurdod Lleol Dinas a Sir Abertawe. Cyfanswm y cyfraniadau a wnaed ar gyfer y flwyddyn a ddaeth i ben 31 Gorffennaf 2022 oedd £3,360,000 (2021: £3,240,000) ac o'r cyfanswm hwn roedd £2,600,000 (2021: £2,520,000) yn gyfraniadau gan gyflogwyr a £760,000 (2021: £720,000) yn gyfraniadau gan gyfloegion.

Y cyfraddau cyfrannu y cytunwyd arnynt ar gyfer y cyfnod oedd 21.3% ar gyfer cyflogwyr ac yn amrywio o 5.5% i 12.5% ar gyfer gweithwyr, yn dibynnu ar gyflog.

Ar 26 Hydref 2018, trosglwyddwyd yr Uchel Lys ddyfarniad oedd yn ymwneud â chynlluniau pensiwn buddiannau diffiniedig Grŵp Bancio Lloyds. Daeth y dyfarniad i'r casgliad y dylid y cynlluniau gydraddoli buddianau pensiwn dynion a menywod mewn perthynas ag isafswm budd-daliadau pensiwn gwarantedig (GMP). Mae effaith y dyfarniad hwn a hefyd dyfarniad McCloud wedi'u cymryd i ystyriaeth wrth gyfrifo'r rhwymedigaeth sy'n codi yn yr LGPS.

Prif Ragdybiaethau Actiwaraid

Mae'r wybodaeth ganlynol yn seiliedig ar brisiad actiwaraid llawn o'r gronfa ar 31 Mawrth 2019 wedi'i ddiweddarau i 31 Gorffennaf 2022 gan actiwari annibynnol

	Ar 31 Gorffennaf 2022	Ar 31 Gorffennaf 2021	Ar 31 Gorffennaf 2020
Cyfradd cynnydd mewn cyflogau	4.1%	4.1%	3.8%
Cynnydd mewn pensiynau yn y dyfodol	2.6%	2.6%	2.3%
Cyfradd ddisgownt ar gyfer rhwymedigaethau'r cynllun	3.4%	1.7%	1.4%
Rhagdybiaeth chwyddiant (CPI)	2.6%	2.6%	2.3%
Newid pensiynau i gyfandaliadau	80%	80%	80%

Rhagdybiaeth CPI

Defnyddir Gorchmynion Cynnydd Pensiwn i osod lefel y codiadau pensiwn o 1 Ebrill bob blwyddyn, gan gyfeirio at y newid mewn chwyddiant CPI dros y 12 mis hyd at y mis Medi blaenorol, a gyhoeddwyd ym mis Hydref. Roedd hyn yn 10.1% ac yn sylweddol uwch na'r rhagdybiaeth CPI a osodwyd gan gyflogwyr ar 31 Gorffennaf 2022. Er bod Gorchmynion Cynnydd Pensiwn bob amser wedi'u pennu gan gyfeirio at CPI mis Medi am y 10 mlynedd diwethaf a RPI mis Medi am yr 20 mlynedd flaenorol, nid ydynt yn cael eu gosod yn awtomatig a dim ond gyda sicrwydd llwyr y maent yn hysbys pan fydd y Gorchmyn Cynnydd Pensiwn yn cael ei ddeddfu gan y Senedd, sydd fel arfer ym mis Ebrill y flwyddyn ganlynol. Yn yr un modd, nid oedd lefel debygol Gorchmyn Cynnydd Pensiwn 2023 sydd ar ddod yn hysbys ar 31 Gorffennaf. O ganlyniad, nid oes unrhyw addasiad wedi'i wneud i gydnabod Gorchmyn Cynnydd Pensiwn 2023 posibl o fewn y rhagdybiaeth CPI.

Mae'r rhagdybiaethau marwolaeth cyfredol yn caniatáu ar gyfer gwelliannau mewn cyfraddau marwolaeth yn y dyfodol. Dyma'r disgwyliad oes tybiedig wrth ymddeol yn 65

	Ar 31 Gorffennaf 2022 Blynedd	Ar 31 Gorffennaf 2021 Blynedd
<i>Ymddeol heddiw</i>		
Dynion	22.1	22.3
Menywod	24.2	24.3
<i>Ymddeol mewn 20 mlynedd</i>		
Dynion	23.2	23.3
Menywod	25.7	25.8

	Gwerth Teg ar 31 Gorffennaf 2022 £'000	Gwerth Teg ar 31 Gorffennaf 2021 £'000
Offerynnau Ecwiti	56,550	53,480
Bondiau'r llywodraeth	2,470	2,660
Eiddo	2,680	2,520
Arian parod	800	1,160
Bondiau corfforaethol	440	4,840
Arall	9,580	3,550
Cyfanswm gwerth teg asedau'r cynllun	72,520	68,210
Adenillion gwirioneddol ar asedau'r cynllun	2,510	13,110

Y symiau a gynhwysir ar y fantolen o ran y cynllun pensiwn â buddion wedi'u diffinio yw:

	2022 £'000	2021 £'000
Gwerth teg asedau'r cynllun	72,520	68,210
Gwerth presennol rhwymedigaethau'r cynllun	(76,450)	(106,850)
Pensiynau net (rhwymedigaeth)/ased (Nodyn 20)	(3,930)	(38,640)

Y symiau a gydnabyddir yn y Datganiad o Incwm Cynhwysfawr o ran y cynllun yw:

	2022 £'000	2021 £'000
Symiau a gynhwysir mewn costau staff		
Cost bresennol y gwasanaeth	7,050	6,630
Cost trwy gwtogi	-	80
Cyfanswm	7,050	6,710
Symiau a gynhwysir mewn llog a chostau cyllid eraill		
Cost llog net	630	650
	630	650

Y swm a gydnabyddir mewn Incwm Cynhwysfawr Arall

Adenillion ar asedau'r cynllun pensiwn	1,330	12,350
Enillion/(Colledion) profiad sy'n codi ar ymrwymadau buddion wedi'u pensiwn	38,460	1,440
Y swm a gydnabyddir mewn Incwm Cynhwysfawr Arall	39,790	13,790

Symudiad mewn llog net (rhwymedigaeth)/ased wedi'i ddiffinio yn ystod y flwyddyn

	2022	2021
	£'000	£'000
Llog net (rhwymedigaeth)/ased wedi'i ddiffinio yn y cynllun ar 1 Awst	(38,640)	(47,590)
Symudiad yn y flwyddyn:		
Cost bresennol y gwasanaeth	(7,050)	(6,630)
Cyfraniadau cyflogwyr	2,600	2,520
Cost y gwasanaeth yn y gorffennol	-	-
Cost trwy gwtogi	-	(80)
Llog net ar y (rhwymedigaeth)/ased wedi'i ddiffinio	(630)	(650)
Enillion neu golled actiwaraid	39,790	13,790
Llog net (rhwymedigaeth)/ased wedi'i ddiffinio yn y cynllun ar 31	(3,930)	(38,640)

Cysoniad Asedau a Rhwymedigaethau

	2022	2021
	£'000	£'000
Newidiadau yng ngwerth presennol ymrwymadau buddion wedi'u		
Ymrwymadau buddion wedi'u diffinio ar ddechrau'r cyfnod	106,850	100,890
Cost bresennol y gwasanaeth	7,050	6,630
Cost llog	1,810	1,410
Cyfraniadau gan gyfranogion y Cynllun	760	720
Enillion a cholledion profiad ar ymrwymadau buddion wedi'u diffinio	(38,460)	(1,440)
Amcangyfrif buddion a dalwyd	(1,560)	(1,440)
Cost y gwasanaeth yn y gorffennol	-	-
Cwtogiadau a setliadau	-	80
Ymrwymadau buddion wedi'u diffinio ar ddechrau'r cyfnod	76,450	106,850

Newidiadau yng ngwerth teg asedau'r cynllun

Gwerth teg asedau'r cynllun ar ddechrau'r cyfnod	68,210	53,300
Llog ar asedau'r cynllun	1,180	760
Adenillion ar asedau'r cynllun	1,330	12,350
Cyfraniadau cyflogwyr	2,600	2,520
Cyfraniadau gan gyfranogion y Cynllun	760	720
Amcangyfrif buddion a dalwyd	(1,560)	(1,440)
Gwerth teg asedau'r cynllun ar ddiwedd y cyfnod	72,520	68,210

Mae Track Training Limited wedi gweithredu cynllun pensiwn NEST er Tachwedd 2016. Mae cyfraniadau'r cwmni i'r cynllun yn 3% o'r tâl pensiynadwy.

Cyfanswm cyfraniadau'r cwmni yn ystod y flwyddyn oedd £11,000 (2021: £16,000). Cyfanswm taladwy ar ddiwedd y flwyddyn oedd £1,000 (2021: £2,000).

27 Trafodion parti perthynol

Oherwydd natur gweithrediadau'r Coleg a chyfansoddiad y Corff Llywodraethu sy'n deillio o sefydliadau sector cyhoeddus a phreifat lleol, mae'n anochel y bydd trafodion yn digwydd gyda sefydliadau y gall fod gan aelod o'r Corff Llywodraethu fudd ynddynt. Mae pob trafodiad sy'n cynnwys sefydliadau o'r fath yn cael eu cynnal ar hyd braich ac yn unol â rheoliadau ariannol a gweithdrefnau caffael arferol y Coleg.

Cyfanswm y costau a dalwyd i'r Llywodraethwyr neu ar eu rhan yn ystod y flwyddyn oedd £Dim (2021: £285; 2 lywodraethwr). Mae hyn yn cynrychioli costau teithio a chynhaliaeth a chostau eraill allan o boced a godir wrth fynd i gyfarfodydd Llywodraethwyr a digwyddiadau eraill yn eu capasiti swyddogol.

Nid yw'r un Llywodraethwr (ac eithrio'r Pennaeth neu lywodraethwyr staff) wedi derbyn unrhyw daliad cydnabyddiaeth neu daliadau wedi'u hepgor gan y Coleg neu ei is-gwmnïau yn ystod y flwyddyn (2021: Dim).

Dyma'r trafodion parti perthynol:

	Incwm	Gwariant	Incwm	Gwariant
	2022	2022	2021	2021
	£'000	£'000	£'000	£'000
Prifysgol Cymru y Drindod Dewi Sant	426	-	365	1
Dinas a Sir Abertawe	379	61	338	60
Prifysgol Abertawe	94	6	119	8
Track Training Limited	-	722	-	676

Mae gan y Coleg ddau Lywodraethwr sydd hefyd yn Gyngorwyr sy'n cynrychioli Dinas a Sir Abertawe. Mae incwm a gwariant y flwyddyn yn gysylltiedig â'r ddarpariaeth o wasanaethau addysgiadol a chludiant. Roedd un Llywodraethwr yn aelod o'r Uwch Dîm Rheoli ym Mhrifysgol Cymru y Drindod Dewi Sant. Mae incwm a gwariant yn gysylltiedig â ffioedd cyrsiau addysg uwch trwy drefniadau breinio. Mae dau Lywodraethwr yn gweithio ym Mhrifysgol Abertawe ac mae incwm a gwariant yn ystod y flwyddyn yn ymwneud â chyflenwi gwasanaethau addysgol a chyfleusterau chwaraeon. Mae Track Training Limited yn is-gwmni sy'n darparu gwasanaethau addysg a hyfforddiant.

28 Symiau a dalwyd fel asiant

Cronfeydd Ariannol Wrth Gefn (CAWG)

	2022	2021
	£'000	£'000
Grantiau CAWG – symiau heb eu gwario o'r flwyddyn flaenorol	39	48
Grantiau CAWG – cymorth dysgwyr yn ôl disgrisiwn	561	540
	600	588
Talwyd i fyfyrwyr	(564)	(533)
Costau gweinyddu	(17)	(16)
Balans heb ei wario ar 31 Gorffennaf	19	39

I fyfyrwyr yn unig y mae grantiau cyrff ariannu ar gael. Mae'r grant cymorth dysgwyr yn ôl disgrisiwn yn ymwneud â'r Gronfa Ariannol Wrth Gefn a dim ond gweithredu fel asiant talu y mae'r Coleg ar ran Llywodraeth Cymru. Yn yr amgylchiadau hyn, mae'r grantiau a'r taliadau cysylltiedig felly wedi'u heithrio o'r Datganiad o Incwm Cynhwysfawr.

Cynllun Cymhelliant Cyflogwyr Dysgu Seiliedig ar Waith

	2022	2021
	£'000	£'000
Balans ar 1 Awst	(128)	(11)
Grantiau'r Cynllun Cymhelliant Cyflogwyr	995	287
	867	276
Talwyd i gyfranogwyr	(984)	(388)
Costau gweinyddu	(32)	(16)
Balans ar 31 Gorffennaf	(149)	(128)

Mae'r Cynllun Cymhelliant Cyflogwyr yn gynllun lle mae'r Coleg ond yn gweithredu fel asiant talu ar ran Llywodraeth Cymru. Yn yr amgylchiadau hyn, mae'r grantiau a'r taliadau cysylltiedig felly wedi'u heithrio o'r Datganiad o Incwm Cynhwysfawr.

Cynllun Kickstart	2022	2021
	£'000	£'000
Balans ar 1 Awst	11	-
Grant Kickstart	123	27
	134	27
Talwyd i gyfranogwyr	(122)	(11)
Costau gweinyddu	(5)	(5)
	7	11

Mae cynllun Kickstart yn gynllun lle mae'r Coleg ond yn gweithredu fel asiant talu ar ran yr Adran Gwaith a Phensiynau. Yn yr amgylchiadau hyn, mae'r grantiau a'r taliadau cysylltiedig felly wedi'u heithrio o'r Datganiad o Incwm Cynhwysfawr.